

Primorske novitadi

BROJ 9 / PROSINAC 2016.

LIST GRADA CRIKVENICE

SRETAN BOŽIĆ I NOVA 2017. GODINA

DOGAĐANJA:
ADVENT 2016.

TEMA BROJA:
ISTRAŽIVANJE KVALITETE ŽIVOTA

DOMAĆI ČOVIK:
DAMIR BENIĆ

■ *Dragi čitatelji,*

pred vama je deveti broj Primorskih novitadi, broj prepun zanimljivih događanja i najava, ovijen božićnim ruhom koje donose predstojeći blagdani.

Advent u Crikvenici ove je godine donio puno zanimljivih sadržaja i događanja. Posebno smo ponosni na klizalište koje je prvi put u našem gradu, i to na samoj plaži uz pogled kojim se rijetko koje klizalište u svijetu može pohvaliti. Cijeli grad odiše božićnim duhom i zaista nam nema ljepše nagrade na kraju ove godine od adventske čarolije koju u ovo vrijeme dijelimo s vama.

Tema broja devetih Novitadi je Kvaliteta života. U ovoj rubrici donosimo tekst o istraživanju kvalitete života u Crikvenici. Ovakva istraživanja česta su svijetu, a prema našim saznanjima Grad Crikvenica prvi je grad u Hrvatskoj koji se u novije doba odlučio na ovaj korak i naručio konkretno istraživanje za svoje područje ne bi li ispitao mišljenja svojih građana i na njihovo zadovoljstvo dobio važne podatke za daljnji razvoj grada. U sklopu ovog projekta održano je i zanimljivo predavanje o temi povećanja osobne kvalitete života.

Od brojnih gradilišta u ovom broju Novitadi popratili smo dvije velike investicije: rotor Duga i Uho Duga te investiciju Stare škole.

U rubrici Među nami upoznajemo vas s Josipom Frišem, vijećnikom HDZ-a i magistrom inženjerom elektrotehnike, i s Damirom Lončarićem, gradskim vijećnikom HNS-a, ujedno i ravnateljem Thalassoterapije, dok vas u rubrici Domaći čovik upoznajemo s Damirom Benićem, velikim zaljubljenikom u maškarane običaje. U rubrici Sjećanja donosimo tekst o akademskom kiparu, profesoru Zvonku Caru koji je svoj talent usmjerio na najbolji način i ostvario predivna kiparskih djela poznata široj javnosti. Jedno od najpoznatijih djela je kip Opatijke koji se nalazi u Opatiji uz Šetalište Lungomare.

Ponosni smo što se u ovom broju možemo pohvaliti da se Grad Crikvenica, nakon predanog rada i truda brojnih vrijednih suradnika i djelatnika gradske uprave, okitio titulom Grad – prijatelj djece! Titula je najljepši poklon koji smo mogli poželjeti u ovo blagdansko vrijeme, ali i obveza da se i dalje trudimo da naš grad svakim danom postaje ljepše i bolje mjesto za odrastanje i život!

S obzirom na to da nam se bliže maškare, Novitadi vam donose program Maškara 2017. u Crikvenici. Nadamo se da nakon uspješnog adventa slijedi i uspješno peto godišnje doba!

U ovi zadnjim recima uvodnika, u ime svih suradnika u projektu Primorske novitadi i u svoje osobno ime, iskoristit ću priliku i zaželjeti vam sretan i blagoslovljen Božić, puno zdravlja, veselja, ljubavi i radosti! Neka vam nova godina donese obilje mira, zdravlja, ljubavi i dobrote među ljudima!

SILVIA CRNIĆ

Primorske novitadi

NAKLADNIK:
Grad Crikvenica

ADRESA:
Kralja Tomislava 85,
51 260 Crikvenica

ZA NAKLADNIKA:
gradonačelnik Damir Rukavina

ADRESA UREDNIŠTVA:
Grad Crikvenica, Kralja Tomislava 85
51 260 Crikvenica
Tel: 051 455 404
e-mail: novitadi@crikvenica.hr

UREĐIVAČKI SAVJET:
Silvia Crnić (predsjednica), Veselko Mutavgjić,
Irena Krmpotić, Ivona Matošić, Sanja Škrigatić

GLAVNI UREDNIK:
Jasminka Citković

IZVRŠNI UREDNIK:
Silvia Crnić

GRAFIČKA PRIPREMA:
Bojan Crnić

LEKTURA:
Ana Buterin

SURADNICI:
Slavica Car Frišova, Franjo Deranja, Elma Dujić,
TZ Grada Crikvenice, Ljiljana Hlača, Silvija Huljina,
Ivona Matošić, Dalibor Jud, Irena Krmpotić,
Katarina Kružić, Stjepan Lončarić, Martina Magaš,
Jasmina Manestar, Marija Miškulin, Desiree Pečaver, Tena
Peričić, Julijana Plenča, Anto Ravlić, Tea Rosić,
Sanja Škrigatić, Daliborka Todorović, Ljiljana Vegrin,
Nikolina Žic

TISAK:
Kerschhoffset Zagreb d.o.o.
Ježdovečka 112
10 250 Zagreb

NAKLADA:
5.000 primjeraka

LIST JE BESPLATAN
ISSN 1849-8248

CJENIK OGLASNOG PROSTORA:
Cijela stranica 2.400 kuna
Pola stranice 1.300 kuna
Četvrtina stranice: 700 kuna
Osmina stranice: 500 kuna
Zadnja stranica:
Cijena se uvećava za 50 posto
Za više objava odobrava se popust

U OVOM BROJU DONOSIMO

ISTRAŽIVANJE KVALITETE ŽIVOTA	3
GRADSKO VIJEĆE	4
MEĐU NAMA	5
<i>Josip Friš</i>	5
<i>Damir Lončarić</i>	5
<i>Darko Logožar</i>	6
IZ GRADSKE UPRAVE	8
PODUZETNIŠTVO	10
VELIKE INVESTICIJE	11
DOGAĐANJA	12
FOTO VIJESTI	20
SAVJET STRUČNJAKA	21
DOMAĆI ČOVIK	22
<i>Damir Benić</i>	22
OBLJETNICE	24
SJEĆANJA	25
<i>Ivica Tomić</i>	25
DOMAĆA BESEDA	26
NONIN PIJAT	27
SKRIVENA CRIKVENICA	27
ZANIMLJIVOSTI	28
KULTURA	29
NAŠI MIĆI	32
SPORT	36

 Find us on
Facebook

facebook.com/primorske.novitadi
facebook.com/crikvenica1

Naslovna fotografija: DALIBOR JUD

TEMA BROJA

ISTRAŽIVANJE KVALITETE ŽIVOTA

Crikvenica među prvim gradovima u Hrvatskoj prepoznala važnost ispitivanja zadovoljstva građana

FOTO: ARHIVA

S predavanja i radionice dr.sc. Anite Freimann

■ NAJPRIJE RADIONICA, A ONDA ISTRAŽIVANJE

Ovu temu u Crikvenici je aktualizirala održana radionica dr. sc. Anite Freimann, a ovih dana Agencija za istraživanje tržišta, izabrana na javnom natječaju, trebala bi provesti i samo istraživanje. Istraživanje će biti telefonsko, saznajemo od inicijatorice ovog projekta, zamjenice gradonačelnika Grada Crikvenice Silvije Crnić. Trajat će nekih 15-ak minuta (tako da se već sada građani pozivaju na strpljenje i suradnju), a trebalo bi obuhvatiti 400 osoba. Prvi rezultati ovog projekta mogu se očekivati početkom siječnja 2017. godine.

Kako saznajemo, Agencija za istraživanje tržišta će na temelju svojeg iskustva ispitati sljedeće sadržaje: socioekonomske pokazatelje u gradu, stambeni standard i kvalitetu stanovanja, komunalni i ekološki standard, zdravstveni, obrazovni i socijalni standard i socijalnu integraciju. Nadalje, u upitniku će biti pitanja o indikatorima kvalitete slobodnog vremena i urbane kulture, ispitat će se zadovoljstvo radom Gradske uprave, odnosno općenita procjena kvalitete života na Rivijeri. Utvrdit će se prioritete za poboljšanje života u gradu, definirat će se prijedlozi za nove projekte i važnost pojedinih pokrenutih projekata, a u fokusu će biti i demografija.

• ISPITATI TRENUTAČNO STANJE KVALITETE

- Cilj ovog projekta je ispitati trenutno stanje kvalitete na ovom području - dalje navodi Crnić koja smatra da bi ovo područje trebalo biti u puno većem fokusu u politikama na lokalnoj razini jer se ona, posebno u razvijenim zemljama, nametnula kao nadopuna promatranju razvoja i donošenju odluka.

- Istražujući kvalitetu života na Rivijeri, želimo utvrditi što je dobro, a što je loše, što treba mijenjati, ali i u kojem smjeru naši građani žele da se Crikvenica razvija - navodi

Silvia Crnić. Otkrila je i da su se u svijetu jedinice lokalne samouprave okrenule ovakvom modelu propitivanja potreba jer se on pokazao dobrim i u slučajevima kad je gradska blagajna imala ograničena sredstva. Prioriteti će se utvrditi na temelju dobivenih rezultata. Crnić očekuje da bi se sve što je trenutačno započeto trebalo s vremenom razvijati u svrhu razvijanja dobre komunikacije na relaciji građanstvo – jedinica lokalne samouprave.

• EKONOMIJA SREĆE

U održanom predavanju Anite Freimann, docentice na Ekonomskom fakultetu u Osijeku koja je doktorirala na temu ekonomije sreće, tj. kvalitete života i indeksa sreće građana, u fokusu susreta bila je ekonomija sreće. Radionica je bila besplatna i mogli su na njoj biti svi oni koji su htjeli. Sreća utemeljena na dobroj ekonomiji pretpostavlja povjerenje između ljudi koji zajedno grade bolje mjesto za život i na ekonomiji lokalne zajednice koja povećava kvalitetu života svojih stanovnika, saznali smo.

- Sreća je cilj svakog čovjeka i sve što činimo zapravo je motivirano postizanjem veće sreće i zadovoljstva. Svi sudionici ovog predavanja dobili su i praktične savjete kako to i ostvariti - saznali smo od Anite Freimann.

• RADIONICA U TRIMA DIJELOVIMA

Radionica je bila podijeljena u tri dijela. Prvi dio sudionicima je predstavio napredak društva koji posljednjih desetljeća ide u radikalno drugačijem smjeru nego li što se kretao prije. Tom prilikom bili su prikazani brojni primjeri vrlo popularnih indikatora blagostanja u svijetu, govorilo se o ministarstvima sreće, nacionalnim programima usmjerenim prema povećanju kvalitete života u zajednici, a i iznijeli su se primjeri lokalnih zajednica koje su u svom djelovanju stavile naglasak na kvalitetu života. Sudionici su mogli pogledati dokumentarni film pod nazivom

Grad Crikvenica krajem ove godine odlučio je ući u još jedan projekt – ovog puta riječ je o istraživanju kvalitete života na svojem području. Kvaliteta života predmet je istraživanja brojnih znanosti kao što su psihologija, sociologija, filozofija, medicina i zdravstvena zaštita, a i sve je više jedinica lokalne samouprave u Europi i svijetu koji je koriste kao bazu za daljnja ulaganja. O čemu je zapravo riječ?

„The Economics of Happiness – Ekonomija sreće“ koji je nastao 2011. godine u režiji Helene Norberg-Hodge i otad je višestruko nagrađivan. Film iznosi izazove ekonomske globalizacije.

Drugi dio radionice bio je »rezerviran« za raspravu i evaluaciju filma kako bi se sudionici ohrabрили na proaktivno ponašanje i ukazali na aktivnosti koje mogu i trebaju poduzeti kako bi aktivirali lokalnu zajednicu i povećali kvalitetu života. Treći dio bio je posvećen osobnoj razini sreće, kvaliteti života i životnog zadovoljstva sudionika.

• CRIKVENICA – PRVA U HRVATSKOJ

- U svijetu je slika značajno drugačija nego li u Hrvatskoj - rekla nam je Anita Freimann. - Istraživanja sreće građana i kvalitete života za mnoge su zajednice u inozemstvu već postala zakonski propisana obveza. One se često rade na razinama gradova, potom se prezentiraju javnosti i na osnovi rezultata kreiraju se lokalne politike - dalje je navela naša sugovornica. No Hrvatska još nije prepoznala potencijal takvog političkog postupka.

- Dosad, koliko je meni poznato, bilo je nekoliko istraživanja u kojim se ispitivala sreća i kvaliteta života na razini cijele Hrvatske. Brojne međunarodne organizacije provode ovakva istraživanja, ali ona nisu dovoljno konkretna i sveobuhvatna za vođenje gradova i općina - dalje je navela naša sugovornica koja je dosad dvaput provodila istraživanje, i to u Osijeku: prvo je istraživanje bilo za potrebe disertacije, a drugo za potrebe jednog znanstvenog projekta. Ipak, izostao je interes javnosti za rezultate istraživanja. Koliko joj je poznato, Grad Crikvenica prvi je grad koji se u novije doba odlučio na ovaj korak u Hrvatskoj i naručio konkretno istraživanje za svoje područje kako bi ispitao mišljenja svojih građana.

LJ. HLAČA

Aktualni sat 31. sjednice Gradskog vijeća Grada Crikvenice

■ Službeni dio aktualnog sata 31. sjednice Gradskog vijeća započinje **nezavisni vijećnik Kuzman Dokoza** koji postavlja pitanje planira li Grad nešto poduzeti vezano uz loše poslovanje Eko Murvice i loše financijsko stanje.

Gradonačelnik Damir Rukavina odgovara da je održan Nadzorni odbor Eko Murvice te da je Grad svjestan stanja u društvu. Najavljuje da će se poduzeti određeni koraci te da će Eko Murvica i dalje funkcionirati.

Mato Gavran, vijećnik HSP AS-a, naglašava kako stečeni status Grada – prijatelja djece podrazumijeva i određene obveze. U vezi s time postavlja pitanje o planovima Grada o pitanju gradnje dječjeg igrališta na Hrusti.

Zamjenica gradonačelnika Silvia Crnić odgovara da su određene radnje već poduzete te da će se sportsko igralište, kao i igralište za malu djecu, urediti.

Nezavisni vijećnik Igor Posarić postavlja pitanje što je s pripremom turističke sezone, odnosno s koncesijskim odobrenjima. Naglašava da se koncesionari bune te da bi trebalo ranije izdavati koncesijska odobrenja kako bi se plaže mogle pripremiti za turističku sezonu jer je to naš osnovni resurs kojemu moramo posvetiti više pažnje. Njegovo drugo pitanje odnosi se na staru meteorološku stanicu koju treba popraviti jer nije sasvim u funkciji. Njegovo pitanje obuhvaća i uređenje kućice.

Zamjenik gradonačelnika Veselko Mutavgić odgovara da se zahtjevi za koncesiju mogu predati znatno ranije, ali da se moraju platiti obveze prema Gradu, a tek onda Vijeće za koncesije može ranije izdati odobrenje. Drugim riječima, o samom koncesionaru ovisi kada će dobiti odobrenje. Napominje da Grad posebno izdvaja iz proračuna financijska sredstva za prostore plaža kao najveći resurs. Za meteorološku stanicu zamjenik Mutavgić naglašava da je ona u funkciji, a može se popraviti iz različitih stavaka proračuna, stoga ne treba izdvajati posebna sredstva za nju. Grad je u redovitom kontaktu s gđom Radil koja vodi brigu o njezinu održavanju.

Igor Posarić dodaje da bi se meteorološku stanicu ipak trebalo posvetiti više pažnje i da nije točno da su na njoj svi uređaji u funkciji.

Paulo Krmpotić, vijećnik HDZ-a, daje primjedbu na uređenje Polače u Selcu koja je u okviru izvođenja radova na trgu Selce porušena. Doduše, naglašeno je da će se napraviti nova i ljepša. Istina je da je prostor Polače posljednjih godina devastiran, ali to ne znači da taj za Selce važan dio kulturne baštine ne treba zaštititi vodeći brigu o ranijem izgledu izvorišta i perila.

Zamjenik Mutvigić odgovara da je prije uređenja predstavljen plan uređenje Polače i da nitko nije imao primjedbi. Ističe da je na Polači bilo već dosta betoniranih dijelova iz čega proizlazi da je već prije bila izgubila svoj prvotni izgled. Prilikom obnavljanja savjetovat će se s najstarijim Selčanima kako bi Polaču približili što vjernijem prvotnom izgledu.

Marina Baričević, vijećnica HSS-a, iznosi zamolbe građana, točnije stanovnika Strossmayerove ulice u Crikvenici. Naime, oni predlažu da se na trg postavi više klupa i oplemeni ga se zelenilom. Također, daju primjedbu i na prostore plaža od plivališta do glavne gradske plaže gdje se mjestimice nalaze velike grote i kamenje koje onemogućava normalan ulazak u more. Predlažu da se ušće Dubračine očisti od šljunka kako bi barke mogle ući dublje u korito. Navodi da su postojali, odnosno još uvijek postoje, aneli za vezivanje barki. Vijećnica Baričević apelira na postavljanje natpisa s nazivima ulica na Dugi jer samo Ulica Tina Ujevića ima ploču s natpisom. S obzirom na to da se sada izvode radovi za kružni tok, smatra da bi to trebalo iskoristiti i postaviti ploče s natpisima.

Zamjenik Mutavgić odgovara da se na plažama nalaze grote jer štite samu plažu i da se preko škuljera ne može ulaziti u more. Nadalje odgovara da su vezovi u Dubračini vezani za dubljenje korita i da se to mora riješiti u suradnji s Hrvatskim vodama. Međutim, smatra da to neće riješiti problem vezova i da taj dio ušća treba ambijentalno riješiti. Na gradskom trgu nalazi se dovoljno klupa s lijeve i desne strane trga, a zelenje u skorije vrijeme ne će doći na trg. Pokazalo se da je arhitektonsko rješenje funkcionalno i kao takvo nagrađeno od struke. Naglašava da će se natpisi ulica postaviti.

Vijećnik HNS-a Žarko Stilin vraća se na pitanje Polače u Selcu komentirajući da je bilo potrebno više komunicirati jer se prilikom predstavljanja projekta trga nije naglasilo rušenje polače. Nadalje postavlja pitanje o gradonačelnikovu stavu o povećanju PDV-a za ugostitelje.

Gradonačelnik Rukavina moli da se problem Polače ne pretvara u političko pitanje jer će se Polača urediti. Ističe da se i sam uvjerio da je Polača na više mjesta devastirana i pokrpana betonom. Gradonačelnik smatra da su svi bili upoznati s time da će se Polača rekonstruirati, a ističe da se sada oko Polače skupljaju politički poeni. Na pitanje o PDV-u gradonačelnik odgovara protupitanjem jesu li ugostitelji smanjili cijene kada im je PDV bio smanjen. Odgovara da očigledno to nisu napravili. Kada se predstavnike ugostitelja pitalo zašto nisu smanjili cijene, branili su se time da su se bavili ulaganjima.

Vijećnik Stilin odgovara gradonačelniku da ga vrijeđa njegova izjava o skupljanju političkih poena. O povećanju PDV-a a za ugostitelje ističe kako je očigledno da gradonačelnik ne razumije što se događa s ugostiteljima. Nadalje navodi da će preko kluba pokušati na neki način pomoći našim ugostiteljima da se porez na potrošnju smanji na 0%, što je oko 600.000,00 kuna. Na taj način bismo barem pokazali dobru volju.

Dino Manestar, vijećnik SDP-a, ukazuje na nered koji je nastao na gradskoj plaži nakon požara koji je zahvatio ugostiteljsku gljivu – smrad, blato i požarom urušen objekt. Smatra da Eko Murvica to treba sanirati jer je koncesionar na plaži. Navodi zapuštene objekte, odnosno hotele na Strossmayerovu šetalištu s kojima se ništa ne događa – Hotel *Park*, Hotel *Miramare* i Hotel *Beograd*.

Zamjenik Mutavgić navodi da su se ipak neki kapaciteti uredili i da započinju investicije u nedovršeni Hotel *Crikvenicu*. Također, *Kvarner Palace*, nekadašnja *Therapia*, postaje dio velike investicije kao i Hotel *Esplanade*. Eko Murvica će ukloniti opožarene gljive na Gradskoj plaži.

Gradski vijećnik HDZ-a Josip Friš postavlja pitanje o početku izvođenja radova na Spomeniku hrvatskih branitelja. Njegovo drugo pitanje odnosi se na sportsku dvoranu OŠ Zvonka Cara. Zanima ga je li spremna dokumentacija za njezinu gradnju.

Zamjenik Mutavgić odgovara da se izrada spomenika radi u dijelovima i da će do proljeća spomenik biti postavljen. Investicija u sportsku dvoranu Osnovne škole Zvonka Cara započela je kao i sami radovi. Naime, ishoda je građevinska dozvola i napravljen pristupni put uz Dom zdravlja. Izvor sredstava je potrebno naći iz fondova EU-a ili iz državnog proračuna jer je u proračunu Grada za tu investiciju planiran samo dio sredstava.

Naglašavajući da Crikvenica ima visoki komunalni standard, **predsjednik Gradskog vijeća Lovorko Gržac**, postavlja pitanje, odnosno poziva na to da se projekt *Gradsko oko* više reklamira kako bi građani bili informirani o njemu i njegovoj namjeni. Apelira i na predstavnike medija smatrajući da bi trebali pojačati medijsku kampanju za reklamiranje *Gradskog oka*. Naime, projekt bi mogao biti veoma zahvalan jer je aplikacija *Gradsko oko* brzo dostupna.

Zamjenica Crnić naglašava da je ta aplikacija godinu i pol dana u funkciji i da se pokazala dobrom i prilično jednostavnom. Iako je 2015. godine imala dosta korisnika, u posljednje vrijeme se slabo koristi, stoga zamjenica predlaže da se aplikacija i način njezine uporabe reklamira u gradskim novinama ne bi li građanima bila što dostupnija.

JOSIP FRIŠ (HDZ)

Agrozona - novi impuls daljnjem razvitku

■ **Josip FRIŠ** (45) gradski je vijećnik HDZ-a u Gradskom vijeću Grada Crikvenice. Po struci je magistar inženjer elektrotehnike.

- Nakon formalnog obrazovanja (Crikvenica i Rijeka) zaposlio sam se u Hrvatskoj elektroprivredi. Nekada kao stipendist koji je svoj prvi nauk započeo u Pogonu Crikvenici, a danas s 27 godina radnog staža, život sam uglavnom posvetio elektrotehničkoj struci. Kada sam shvatio da to nije dovoljno i da želim više postići i u struci i u životu, uz rad sam upisao i završio preddiplomski sveučilišni studij Elektrotehnike i stekao stručni naziv sveučilišnog prvostupnika (baccalaureus) inženjera elektrotehnike. Želja za daljnjim usavršavanjem potaknula me da nastavim školovanje i završim diplomski sveučilišni studij Elektrotehnike pa sam stekao današnji stručni naziv magistra inženjera elektrotehnike.

- Dugi niz godina aktivno sam se bavio plivanjem i vaterpolom, prvo kao igrač, a zatim kao trener i član uprave.

• NEMINOVNA SU SJECANJA NA 90-E...

- Posebno ponosnim čini me sudjelovanje u Domovinskom ratu u kojem sam aktivno doprinio i stvaranju Lijepe Naše, a onda i to što sam dobrovoljni darivatelj krvi, i to više od 50 puta. Ovim putem apeliram na sve koji mogu i zadovoljavaju zdravstvene uvjete da se priključuje nama koji redovito u svakoj akciji darivatelja krvi činimo tu plemenitu gestu.

• O POLITIČKOM ANGAŽMANU.

-Političkisamseangažirao dolaskom današnjeg gradonačelnika Crikvenice i predsjednika Gradske organizacije HDZ-a Damira Rukavine. Želio sam što više i kvalitetnije participirati u poboljšanju života naših sugrađana, što je danas vidljivo u svim dijelovima našeg grada. Postoji niz projekata kojima bi trebalo poboljšati kvalitetu turističke usluge kako bismo podigli i vrijednost cjelokupne destinacije. Jedan od velikih nedostataka našeg grada je manjak proizvodnih radnih mjesta. Kao jedno od mogućih rješenja vidim u formiranju i aktivaciji

DAMIR LONČARIĆ (HNS)

Suradnja mora biti drugačija i bolja!

■ **Damir Lončarić** (50) ima višegodišnje iskustvo u političkom životu ne samo u Gradu Crikvenici gdje je vijećnik već i na razini Primorsko-goranske županije. Svoju profesionalnu karijeru započeo je u Centru usmjerenog obrazovanja za kadrove u zdravstvu u Rijeci, uslijedio je i Fakultet za hotelski i turistički menadžment u Opatiji, a danas je na posljednjoj poslovnoj stručnom studiju o zdravstvenom turizmu na istom fakultetu. Od 2006. godine ravnatelj je crikveničke Thalassoterapije u kojoj je dotad radio kao pomoćnik ravnatelja za ekonomske i tehničke poslove.

O razvoju: - Uravnoteženi razvoj bio bi moguć kad bi se donio dokument Vijeća poput Operativnog plana realizacije projekata prema prioritetima na temelju nedavne Strategije razvoja Grada. Ako se usmjerim samo na svoje matično Selce, izdvojiti ću tri prioriteta: izgraditi parkiralište iznad magistrale s naplatom po zonama, izmijeniti kompletnu infrastrukturu ispod prometnica i ulica za pješake te uz obalu urediti mjesta za komunalne, nautičke i dnevne vezove.

O projekciji cjelovitog razvitka: - Ugostiteljsko-turističko-trgovinska djelatnost treba se pomaknuti prema ponudi koja će biti atraktivna i u izvansezonskom razdoblju, a to bi prvenstveno bilo zdravstvo i lječilišno-rekreativni turizam. Tradicija i postojeća infrastruktura na strani su zdravstvenog turizma koji ima velike razvojne izgleda i još nedovoljno iskorištene mogućnosti.

O suradnji u Gradskom vijeću u međustranačkim relacijama i između vladajućih stranaka i oporbe: - Suradnja svih vijećnika i postizanje konsenzusa trebao bi biti prioritet predsjedniku Gradskog vijeća u raspravama o kapitalnim projektima ili važnim objektima koji će koštati građane kroz proračun ili račune komunalnim tvrtkama. Nažalost, gradonačelnik nema praksu predstavljanja plana rada na početku mandata, što objašnjavaju njegove riječi kako su ga građani izabrali, te da nema plan i da će raditi *najbolje što zna*?! Građani bi mogli pomisliti kako plan i nije potreban jer će se provoditi predizborno obećanje gradskog HDZ-a čiji je predsjednik ujedno i sam gradonačelnik. Međutim, kad se

buduće agrozone. Uz nju postoji još ideja koje se razrađuju i o kojima će gradsko vodstvo i stručni ljudi, nadam se, već uskoro reći svoje mišljenje i ubuduće dati kvalitetne smjernice novim akcijama, investicijama i razvitku čitava gradskog područja.

Dobro je što se i dalje razvija hotelijersko-turistička ponuda, ali je također, uz to, nužno da se razvijaju i ostale turizmu komplementarne djelatnosti. Tu bi mnogo pridonijela puna afirmacija zamisli agrozone - naglašava Josip Friš.

Štoviše, uz buduću agrozonu, uz njezino ostvarenje, Friš povezuje i daljnji desetogodišnji kvalitetni i kontinuirani razvitak cjelokupnog gradskog područja. Uz daljnje razvojne programe u turizmu impuls agrozone bio bi nova dimenzija crikveničkog razvitka! To bi bila komplementarna dimenzija razvoja, zajedno s turizmom.

Govori i o političkoj kulturi općenito, dijalogu između stranaka i budućoj suradnji na višoj razini nego li što je bila dosad, i to na relaciji između vodećih i oporbe.

- Zalažem se za potpunu promjenu političke kulture, pri čemu prvenstveno mislim na otvorenost za suradnju i dijalog s građanima i svim političkim strankama. Smatram da na lokalnoj razini svi zajedno moramo raditi na razvoju grada u kojem živimo i koji nadasve poštujemo i volimo.

F.DERANJA
FOTO: ARHIVA

bolje pogleda, ta stranka u Vijeću nema većinu da bi gradonačelnik mogao raditi prema stranačkom planu!

Kad se na dnevnom redu nađu neki kapitalni objekti, materijal bude štur i često necjelovit pa se i ne može sagledati obuhvat i pojedinosti njegova zahvata u prostoru, kvalitetna procjena vrijednosti, jasni izvori financiranja, koristi projekta za društvenu zajednicu i budući troškovi održavanja.

Dosad, koliko je poznato, ni za jedan projekt vijećnicima nije prezentirana studija izvodljivosti, projekti se projiciraju uzimajući u obzir od 40 do 60 % planske vrijednosti u donošenju proračuna, a kasnijim rebalansima ispravljaju se stvarne vrijednosti već realiziranih projekata, primjerice, kod uređenja trgova. Građanima se ne prezentiraju pojedinosti i obuhvat projekta pa se događa, kao u Selcu, poništenje baštine kakva je perilo Polača!

Ne poštuju se ni vijećnici, o čemu svjedoči sjedenje čelnih ljudi Grada u stražnjim redovima na sjednicama Gradskog vijeća i njihov bahat odnos prema pojedinim pitanjima koja dolaze iz oporbenih klupa. Taj odnos i građani mogu vidjeti na internetskim videozapisima Grada. Suradnja bi, da zaključim, morala biti drugačija i bolja!

F.DERANJA
FOTO: ARHIVA

DARKO LOGOŽAR

ravnatelj Centra za socijalnu skrb sa sjedištem u Crikvenici

Široko područje socijalnog angažmana

FOTO: F. DERANJA

Darko Logožar u svom uredu u Crikvenici

■ **DARKO LOGOŽAR** (60) ravnatelj je Centra za socijalnu skrb sa sjedištem u Crikvenici. Osim na području grada Crikvenice, važno je reći, ta ustanova djeluje i za područja grada Novog Vinodolskog, Vinodolske općine, grada Raba i Općine Lopar na otoku Rabu.

U prvom dijelu ovog susreta osobno upoznajemo Darka Logožara.

Rođen je 21. travnja 1956. godine u Rijeci, od oca Ivana i majke Jelene, rođene Arbanas. Po majci je rodom povezan s Bribirom, a po ocu je Međimurac, no prema svemu ili, reći ćemo, po mnogočem ostalom, pravi je Primorac, a odrastanjem Riječanin. Živi u Kastvu.

Razgovor o majčinu rodu i njezinu zavičaju odvodi nas nakratko u Vinodol, u Bribir, pa u zaleđe Novog Vinodolskog...

U Rijeci je Darko Logožar završio osnovnu školu, gimnaziju i diplomirao na Pravnom fakultetu 1980. godine. Godine 1999. položio je pravosudni ispit u Zagrebu pri Ministarstvu pravosuđa. Logožar je i vozač, a taj ispit položio je za B-kategoriju 1975. godine. Služi se računalom u programima Word, Excel i Outlook.

Kao pravnik radio je u trgovačkim društvima od 1980. do 1997. godine od čega je nekoliko godina bio na dužnostima šefa pravne i kadrovske službe.

Kao pravni savjetnik radio je do kraja rujna 1999. u Udruzi dragovoljaca i veterana Domovinskog rata Primorsko-goranske županije.

- Od početka listopada 1999. do 30. studenog 2012. godine nastavio sam raditi najprije kao pravni referent u Centru za socijalnu skrb u Rijeci. Nakon toga sam bio voditelj Odjela za poslove skrbništva, a potom sam proveo nekoliko godina i na poslovima koordinатора i pravnika za čitavu ustanovu. Od 1. prosinca 2012. godine obnašam funkciju ravnatelja ovdje u Centru za socijalnu skrb u Crikvenici.

• SPORTAŠ – KOŠARKAŠ I TRENER

Nastavljamo s upoznavanjem Darka Logožara u njegovu razdoblju mladenaštva i ranog sporta. Bio je zaljubljenik u košarku i aktivni igrač u riječkom KK-u Kvarneru, zajedno s Pilepićem (Borisom) i Jugom.

Gostovanja riječkih košarkaša na širem riječkom području, pa tako i u Crikvenici, bila su česta i gotovo redovita, a na igralištima i u dvoranama nastupao je pod koševima i Logožar.

Do svoje dvadeset i pete godine igrao je košarku nakon čega je započeo trenersku karijeru i punih deset godina vodio mlade košarkaše KK-a Jadrana, također u Rijeci.

▶ Odgojio je dobre košarkaše i kvalitetne ljude što je također jedna od uloga sporta. Među ostalima, to su Marino Baždarić, Marijan Mace i Andrej Štimac. To i ne treba posebno naglašavati jer bolji poznavatelji aktualnosti iz riječke košarke znaju da je riječ o košarkašima iznimne reputacije potvrđene i izvan Rijeke i Hrvatske.

Osim toga, Darko Logožar bio je nakon igracke karijere i u Hrvatskom košarkaškom savezu, a uz samo članstvo bio je i član više stegovnih tijela. I danas ima aktivnu službenu licencu trenera.

- Dosad, taj rad s mladima bio je lijepo razdoblje u mojem životu i nadam se da sam im kao trener dao neke od značajnijih odlika u razdoblju formiranja, u njihovu karakteru i svjetonazoru - ponosan je Logožar.

Naglašava kako se danas igra drugačija košarka. Razlika je u igri drugačije tehničko-taktičke pripremljenosti s mnogo više atletskih karakteristika pojedinaca nego li ranije. Štoviše, u novije vrijeme čak nije toliko presudna ni visina igrača košarkaša kao što je to bilo nekad!

Danas Darko Logožar i dalje prati košarku, ali i nogomet, a rekreativno igra i tenis. U nogometu je navijač prvoligaša HNK-a Rijeke.

• CENTAR – SREDIŠTE I POLAZIŠTE SOCIJALNIH AKCIJA

A sada o profesionalnom angažmanu u Centru za socijalnu skrb i o nadležnostima i djelatnostima te javne ustanove (web-adresa: www.czss-crikvenica.hr).

Republika Hrvatska ima osnivačka prava u Centru pa prava i dužnosti osnivača obavlja Ministarstvo socijalne politike i mladih.

Ustrojstvom Centra za socijalnu skrb sa sjedištem u Crikvenici, a za područja triju gradova, Crikvenice, Novog Vinodolskog i Raba, te za Vinodolsku općinu i Općinu Lopar, crikvenička središnjica počinje pokrivati to obuhvatno područje od 1. lipnja 2012. godine.

• SVRHA I CILJ

- Svrha i cilj naše ustanove i naše djelatnosti je omogućiti prevladavanje poteškoća i podignuti kvalitetu života svim našim korisnicima obostranom suradnjom usmjerenom na korist i dobrobit korisnika i zajednice u kojoj mi djelujemo, a u kojoj svi zajedno živimo - naglašava ravnatelj Logožar.

- Također želimo da naše kvalitetne usluge budu dostupne i prilagođene pojedinačnim potrebama svakog korisnika. Ako i korisnik surađuje, tim bolje! Zaista, uvjeren sam, takva suradnja je na obostrano zadovoljstvo.

Činjenica je da malo koja ustanova koja neposredno surađuje s građanstvom, bez

obzira na pojedinosti i vrstu njezine djelatnosti, ima tako obuhvatan krug svojih korisnika. Korisnici usluga Centra su zaista djeca i ljudi u dobi od najranijeg djetinjstva do najkasnije dobi, osobe s problemima roditeljstva ili statusa njihova djeteta, osobe s problemima mogućeg nasilja u obitelji ili prema djeci, ili nasilja prema djeci izvan obiteljskog miljea. Često se događa da su klijenti Centra za socijalnu skrb pojedinci i obitelji slabijeg materijalnog stanja.

• POSTIGNUĆA

- U prošloj 2015. godini ova je ustanova samo za područje grada Crikvenice imala 108 riješenih obiteljsko-pravnih predmeta, a 27 je primjera koji našim angažmanom obuhvaćaju poludnevni boravak djece kojoj je iz nekog od opravdanih razloga potreban smještaj u Centru za pružanje usluga u zajednici Izvor u Selcu.

Ovo su podaci samo za područje grada Crikvenice, a naš Centar za socijalnu skrb djeluje, kako sam već naglasio, za znatno veće područje na kojem živi oko trideset tisuća stanovnika.

Pristup svakom pitanju struke i svakom problemu je timski, a u timu su socijalni radnik, psiholog i pravnik.

- Izražavamo svoje mišljenje u svakom primjeru i u svakom službenom predmetu u kojem se to podrazumijeva i kad se to od nas traži ili očekuje te surađujemo s Policijskom postajom u Crikvenici, s Državnim odvjetništvom i Državnim odvjetništvom za mlade, s Općinskim sudom, s Gradskom organizacijom Crvenog križa, s obiteljskim liječnicima, sa svim školama...

Radimo i sukladno Zakonu o zaštiti od nasilja u obitelji u sklopu kojeg smo prošle godine imali četrnaest intervencija. Bile su i 43 intervencije u primjerima savjetovanja roditelja djece koja su zatečena bez nadzora izvan kuće nakon 23 sata i slično.

- U našem Centru ostvaruju se mnoga i raznovrsna prava sukladno zakonskim odredbama kad je riječ o pojedincima ili obiteljima, djeci ili odraslima, a nijedan povod za djelovanje nije beznačajan ni neosnovan - ističe Logožar.

Nove stotine predmeta i rješenja pojedinih pitanja iz obiteljskog prava, bračnih odnosa i pitanja zbrinjavanja djece u primjerima nepotpunih bračnih zajednica, a osobito uspjesi u primjerima prevencije nasilja u obitelji, ispunjavaju analitičke podatke ove ustanove, no ne samo to. Naš angažman ujedno afirmira i socijalnu osjetljivost zajednice i cjelokupnog društva.

• TRADICIJA USTANOVE

Crikvenički Centar za socijalnu skrb ima dugu tradiciju, a djeluje u sličnom ili gotovo identičnom statusu i djelokrugu rada od 1984. godine.

Smješten je na dvjema lokacijama na adresi Gorica braće Cvetić, što zapravo otežava bolje i učinkovitije organizacijsko ustrojstvo i rad službi ove javne ustanove.

- Nadamo se da ćemo uskoro dobiti novi objekt u kojem će se uz naše djelatnike naći i djelatnici još dvaju komunalnih društava. To bi trebalo biti u Kotsorskoj ulici, a naša dostupnost, kao i dostupnost usluga i pristupačnost naših službi našim građanima, korisnicima usluga, bit će i u fizičkom smislu još bolja nego li što je bila dosad - Logožar najavljuje mogućnost te promjene.

Naime, od dviju lokacija Centra za socijalnu skrb trenutačno se jedna nalazi u privatnoj obiteljskoj kući.

Objedinjavanje službi Centra u jednom objektu i pod jednim krovom bit će zasigurno bolje i primjerenije rješenje za sve, za pružatelje usluga, a osobito za korisnike ovih i ovakvih usluga.

- Nastojimo uvažiti svaki zahtjev i otkloniti svaki pojedinačni ili skupni problem nekog pojedinca ili stanovito obiteljsko pitanje statusa ili odnosa kad god je to moguće - govori Logožar. - Držim da smo dio sustava koji pridonosi općim značajkama društva i cjelokupne države koju bismo trebali učiniti socijalnom i socijalno osjetljivom i učinkovitom!

Treba li spominjati telefonske pozive kojim su se u međuvremenu tijekom našeg susreta građani, ali i ravnatelji, kolege po struci i pravnici, obračali s različitim pitanjima tražeći načine za rješavanje nekog od svojih problema.

Kolikogod se pojedina pitanja u vezi s djelatnošću i nadležnostima Centra mogu svrstati u određene skupine, toliko je i svako pitanje i svaki problem „priča za sebe“. Svakom od njih, svakom čovjeku, pojedinom potencijalnom korisniku usluga ovih službi u Centru za socijalnu skrb, treba pristupiti savjesno i individualno izbjegavajući rutinski pristup. Na ovakav način se nastoji raditi u ovoj ustanovi jer on donosi rezultate.

• SAVJETNIK I BRANITELJIMA

Gotovo da smo bili završili ovaj razgovor kad saznajem nešto jednako značajno što predstavlja našeg sugovornika u još potpunijem svjetlu: kolikogod je u profesionalnom angažmanu svakodnevno savjetovao svoje klijente i štićenike, korisnike usluga Centra, istodobno i svoje suradnike, toliko Darko Logožar već punih dvadeset godina daje pravne savjete i pomaže hrvatskim braniteljima i invalidima Domovinskog rata u Centru za psihosocijalnu pomoć u Rijeci za područje Primorsko-goranske županije, i to volonterski bez bez ikakve naknade!

F. DERANJA

Potpota od 30.000 kuna već daje rezultate

S prijema gradonačelnika Damira Rukavine za obitelji s troje i više djece

Iako se potpora za treće i više djece u iznosu od 30.000 kuna uvela 2015. godine u listopadu, već daje rezultate. Zasad, pravo na ovu pronatalitetnu mjeru ostvarilo je 13 obitelji – obitelji Bošnjak, Mehmeti, Peričić, Bajrami, Čupić, Račić, Njegovan, Jurković, Šegulja, Peričić, Crnić, Zoričić i Stilin. Podsjetimo, prošle godine u listopadu Grad Crikvenica odlučio je nagradivati obitelji s trećim djetetom (ili više) navedenim iznosom kako bi se pokrenuo pozitivan demografski trend na Rivijeri. Cilj je oživjeti Rivijeru – da se na ovom području počne radati više od 80 djece godišnje, koliki je višegodišnji prosjek.

• DEMOGRAFSKA POLITIKA SHVAĆENA OZBILJNO

Ovdje je demografska politika shvaćena vrlo ozbiljno, a u prilog tomu, osim 30.000 kuna za roditelje s više djece (3+), ide i ostvarivanje njihova prava na – besplatni vrtić, zatim na besplatni obrok za vrijeme cijelog osnovnoškolskog obrazovanja, sufinanciranje udžbenika u iznosu od 400 kuna te sufinanciranje produžena boravka u iznosu od 50 % cjelovita iznosa. Grad Crikvenica je ovim mjerama na samom vrhu potpora za višedlane obitelji, dok se ispred nalazi samo Grad Zagreb s potporom od 54.000 kuna. Inače, iznos od 30.000 kuna isplaćuje se tijekom triju godina, a uvjeti su da jedan od

roditelja ima prebivalište u Crikvenici duže od pet godina, da treće dijete živi u istom domaćinstvu i da su oba roditelja prijavljena u Crikvenici. Procjene su da će ove godine gradski oci za navedene mjere pronatalitetne politike izdvojiti čak 400.000 kuna.

• SVEČANI PRIJEM

Gradonačelnik Grada Crikvenice Damir Rukavina i zamjenica gradonačelnika Silvia Crnić, inicijatorica ovih mjera, krajem studenog upriličili su i svečani prijem za korisnike ove novčane pomoći kojem su se odazvale obitelji – Peričić, Njegovan i Stilin. Izražavajući svoje dojmove i prijedloge, korisnici su tom prilikom navedene mjere ocijenili kao hvalevrijedan doprinos Grada višedlanim obiteljima, naročito jer pomoć nije samo u iznosu od 30.000 kuna, već i u praćenju i podržavanju djeteta raznim olakšicama u vrtiću i tijekom školovanja. Gradonačelnik Rukavina tom je prilikom naglasio da će novaca za potpore uvijek biti – jer djeca su nešto neprocjenjivo, te izrazio nadu da će potpore u budućnosti biti novčano još izdašnije.

• RAST PRVAŠIĆA

- Nadalje, bilježimo i porast prvašića. Naime, u školu je ove jeseni krenulo 10 prvašića više u odnosu na lani. To je za nas

uspjeh, za naš maleni kraj, stoga moramo biti zadovoljni - dalje je istaknuo Damir Rukavina otkrivši da je Grad Crikvenica i ponosan nositelj priznanja *Grad – prijatelj djece*. Na susretu je i zamjenica Crnić rekla da se s ovim demografskim mjerama mislilo i na roditelje koji još nisu ušli u program 3+, a čija su djeca polaznici vrtića. Naime, krajem 2015. godine uveo se ekonomski kriterij prema kojem visina cijene vrtića ovisi o visini prihoda roditelja zbog čega danas mnogi uslugu odgoja i čuvanja plaćaju puno manje nego li prošlih godina. U ovo vrijeme adventa na kraju susreta gradonačelnik je roditeljima i djeci uručio simbolične poklone.

• ZA PRVO I DRUGO DIJETE – 1.500 KUNA

Inače, Grad isplaćuje naknadu od 1.500 kuna roditeljima za prvo i drugo dijete u obitelji, a ovom prilikom treba istaknuti da Grad misli i na one koji nemaju riješeno stambeno pitanje, a ulaze u kategoriju socijalnih slučajeva. Za njih se grade socijalni stanovi. S obzirom na to da radovi dobro napreduju, 2017. godina bit će i godina useljenja u te posebne kvadrate.

LJ. HLAČA

Proračun Grada Crikvenice za 2017. godinu

■ Proračun je najvažniji financijski dokument grada jer se pomoću njega realiziraju projekti bitni za građane i bolji standard života. Proračun je istovremeno i politički dokument jer njime gradska vlast i uprava realiziraju viziju i način razvoja grada za koji su dobili mandat.

Godinu pred nama planiramo kao jednu od projektno najaktivnijih i vrlo intenzivnih, kako u svim dijelovima Crikvenice, tako i na svim područjima ulaganja, od školstva, kulture, sporta do komunalne, razvojne i turističke infrastrukture.

Proračun mora biti uravnotežen. Prihodi proračuna Grada Crikvenice za 2017. godinu planirani su u visini od 121.225.668 kuna, rashodi su planirani u iznosu od 136.435.668 kuna, a planira se i preneseni višak od 15.210.000 kuna.

Proračun koji planiramo je konsolidirani proračun **što znači da su u planu proračuna** sadržani svi prihodi i rashodi, kako Grada, tako i proračunskih korisnika (Dječjeg vrtića „Radost“ u Crikvenici, Gradske knjižnice Crikvenice, Centra za kulturu „Dr. Ivan Kostrenčić“, Muzeja grada Crikvenice, OŠ Vladimira Nazora u Crikvenici, OŠ Zvonka Cara u Crikvenici, Vijeća albanske nacionalne manjine i Javne vatrogasne postrojbe Crikvenice), čime se postiže veća cjelovitost proračuna, pomnije planiranje, efikasnije upravljanje proračunskim sredstvima i bolja sinergija pri korištenju sredstava korisnika i Grada.

U 2017. godini planirane su sljedeće vrste prihoda:

prihodi poslovanja 95.910.438 kuna (čine 79% proračunskih prihoda)

prihodi od prodaje imovine 7.315.230 kuna (čine 6% proračunskih prihoda)

prihodi od zaduživanja 18.000.000 kuna (čine 15% proračunskih prihoda).

U prihodima značajni udio imaju prihodi po posebnim propisima u iznosu od 36.652.590 kuna (komunalna naknada, komunalni doprinos, vodni doprinos, sufinanciranje cijene usluge i dr.) te boravišna pristojba i upravne pristojbe, koji čine 30% ukupnih prihoda proračuna, zatim porezni prihodi 35.270.000 kuna, koji čine 29% ukupnih prihoda proračuna. Prihodi od komunalne naknade i komunalnog doprinosa (31.360.000 kuna) ulažu se u gradnju i održavanje komunalne infrastrukture.

U 2017. godini planira se i kreditno zaduženje u iznosu od 18.000.000 kuna koje će se koristiti namjenski za uređenje Stare škole i Bočališta Gornjeg kraja.

Također se planira povući iz EU-fondova, iz države ili županije 11.226.560.00 kuna, tako da realizacija pojedinih projekata u proračunu Grada u 2017. godini ovisi o odobrenju ovih sredstava te dinamici otvaranja natječaja i prihvatljivosti Grada kao prijavitelja.

Svaka kuna rashoda može se pratiti na nekoliko načina, kroz nekoliko klasifikacija, jer je sve transparentno i vidljivo. Svaki taj iznos mora se prikazati kroz više klasifikacijskih grupa, no za transparentnost proračuna najvažnija je programska klasifikacija. Proračun za 2017. godinu planiran je kroz 46 programa s velikim brojem aktivnosti i projekata unutar tih programa.

Rashodi proračuna planirani su u trima osnovnim grupama rashoda:

rashodi poslovanja 69.091.773 kuna (čine 51% proračunskih rashoda)

kapitalni rashodi 65.843.896 kuna (čine 48% proračunskih rashoda)

izdaci za otplate zajmova 1.500.000 kuna (čine 1% proračunskih rashoda).

I u 2017. godini veliki dio proračuna usmjerit će se, neposredno ili posredno, prema djeci, i to za funkcioniranje Dječjeg vrtića „Radost“ za koji je planirano 7,5 milijuna kuna. Gotovo pet milijuna ide u osnovnoškolsko obrazovanje, i to OŠ Vladimira Nazora 2,2 milijuna kuna, OŠ Zvonka Cara 1,6 milijuna kuna, a sam Grad neposredno će utrošiti iz proračuna 1,2 milijun kuna financiranjem prijevoza školskoj djeci, stipendija, sufinanciranjem udruga u obrazovanju i sl.

Grad Crikvenica stekao je status Grada – prijatelja djece s respektabilnim izdvajanjem od 8.800 kuna po djetetu.

Za socijalni program izdvaja se 3,15 milijuna, a izdvajanja za ovaj program u konstantnom su povećanju posljednjih godina.

Za sport se izdvajaju u proračunu značajna sredstva, i to najviše za programe koje provode sportske udruge, oko 3 milijuna te još pola milijuna za ostale programe u sportu.

Razvoju kulture u gradu Crikvenici uvelike će pridonijeti kapitalni projekt rekonstrukcije Stare škole u Crikvenici koji je s 11 milijuna kuna 2017. g. najveći izdatak u programu kulture. Tu su tri ustanove u kulturi koje se financiraju iz proračuna Grada s 4,35 milijuna kuna, te različiti programi udruga u kulturi i manifestacije za što je Proračunom osigurano gotovo milijun kuna.

U zdravstvenom programu Grad Crikvenica je u proračunu planirao 150.000 kuna, od čega najviše za turističku ambulantu, 100.000 kuna.

Detaljnije o proračunu Grada Crikvenice može se pronaći na web-stranicama Grada Crikvenice gdje se objavljuju svi prijedlozi proračuna, izmjene i dopune proračuna, kao i doneseni proračun, te izmjene i dopune proračuna sa svim pratećim dokumentima, s ciljem informiranja građana, uključivanja što većeg broja ljudi u proračunski proces, a sve kako bi proračun bio u funkciji ostvarivanja potreba svih građana.

UREDNIŠTVO

Od ukupnih rashoda u području društvenih djelatnosti izdvajamo:

- ulaganje u Staru školu 11.050.000 kn
- ulaganja u Bočalište „Gornji kraj“ 7.950.000 kn
- ulaganje u Malikov bajkoviti park 2.270.000 kn
- ulaganje u stanove za socijalno ugrožene 1.115.000 kn
- ulaganje u pomoćno nogometno igralište „Jadrano“ 470.000 kn
- ulaganje u Gradinu „Badanj“ 359.000 kn.

Za donacije neprofitnim organizacijama iz područja sporta, kulture, zdravstva, socijale i dr. planirano je u proračunu za 2017. godinu preko 5 milijuna kuna koje će se rasporediti nakon provedenog natječaja za financiranje udruga.

Od ukupnih rashoda u području komunalne infrastrukture izdvajamo:

- ulaganje u Trg u Selcu 16.550.000 kn
- ulaganje u prometnice 8.300.000 kn
- ulaganje u energetska učinkovitost 3.020.000 kn
- ulaganje u projekt Agrozona 1.500.000 kn
- ulaganje u prostorno-plansku dokumentaciju 1.245.000 kn

U održavanje komunalne infrastrukture planirano je u 2017. utrošiti 12.401.750 kuna.

Crikvenički vlakić obogaćuje crikveničku turističku ponudu od 2000. godine

FOTO: K. KRUŽIĆ

Srećko Felix Radetić

Turistički vlakić Felix prepoznatljiv je u cijeloj Crikvenici. Njegove šarene i vesele boje jednostavno pozivaju na vožnju, posebice malu djecu. Vlakić nudi panoramsku vožnju kako bi naši turisti, ali i domaći, mogli uživati u pogledu na more i toplom ljetnom zraku. Osim toga, u gužvovitim ljetnim danima, vlakić se koristi kako bi se spojilo ugodno s korisnim pa ljudi vlakićem odlaze na plaže i istodobno uživaju u pogledu. U razgovoru sa Srećkom Felixom Radetićem doznali smo mnogo stvari o vlakiću i njegovoj prošlosti koje su nas iznenadile.

Priča o vlakiću započinje prije 16 godina, 2000. godine kada su supružnici Radetić krenuli u posao s vlakićem. Htjeli su Crikvenici pružiti nešto novo u turističkoj ponudi. Imao sam videoteku u Baški i tamo je također bio jedan ovakav vlakić. Otamo mi je zapravo i došla ideja. Početak je bio jako težak jer smo morali dignuti kredit. Prvi vlak smo kupili 2000., a drugi 2002. godine, sve na kredit. Naravno da je to bilo teško. To je za nas bio novi izazov, ali u hodu se sve polako stabiliziralo. Grad mi je maksimalno izašao u susret u uključivanju u promet i odmah su prihvatili ideju, ali financijski mi nisu pomogli. Vlakić od 2000. nije vozio samo jednu sezonu, i to 2012., a od prošle godine u ponudi imaju samo jednu turu, onu od Crikvenice preko Dramlja do Kačjaka. Dosad je u ponudi bila i tura do Selca, ali ona je prošle godine ukinuta.

Do 2012. glavne ture bile su Crikvenica – Selce, Selce – Crikvenica i Crikvenica – Dramalj – Kačjak i Kačjak – Dramalj

– Crikvenica. Kada smo imali jedan vlakić, vozio sam cijeli dan, od 8 do 13 sati, i popodne od 16 do ponoći. Bilo je teško jer smo vozili obje ture samo jednim vlakićem, zato smo 2002. i uzeli drugi vlakić. Zaposlili smo još dvoje ljudi, šofera i konduktera.

S obzirom na to da vlakić provози velik broj ljudi, zanimalo nas je i ima li gospodin Felix neku dogodovštinu, uspomenu koja mu se posebice urezala u pamćenje: Dogodovština uvijek ima jer ste po cijeli dan s ljudima. Ima i lijepih i loših trenutaka, ali se sve to u hodu rješava. Nisam imao nekih velikih, stvarnih problema pa se moram zahvaliti i domaćim šoferima i Selčanima, Crikveničanima i Dramaljcima. Ima puno lijepih uspomena. Vlakić već toliko dugo vozi da su nekadašnji petogodišnjaci u 2000. sada u 2016. godini već mladi ljudi. Prije smo vozili u vrtić, a dolazili su nam i iz Matulja. Vozili smo i škole, sve do 2012. kada nismo vozili radi regulacije prometa i kada je sve to nekako stalo.

Gospodinu Felixu u posebnom je pamćenju ostala i djevojčica koja nije htjela prihvatiti da je vlakić pokvaren. Na početku, kada sam još imao jedan vlakić, vlakić je bio u kvaru sedam dana. Kako je bilo vruće, otvorio sam vrata hale gdje je bio vlakić i naišle su nona i unučica. Djevojčica je počela skakati oko vlakića i igrati se. Rekao sam joj da je vlakić u kvaru, a ona me pitala: „Ali kako vlakić može biti u kvaru?! Kupite Vi još jedan vlakić!“

Sigurni smo da mnoge ljude zanima gdje se kupuju vlakići i kako se izrađuju jer izgledaju tako veselo i primamljivo. Vlakić

je ručni rad, jedan je bio vožen, a drugi novi rađen je ručno. Radio ga je jedan čovjek iz Baške. On je radio vlakiće i za Punat i Lopar, baš ih je puno napravio. Popravke rade ljudi iz Jastrebarskog koji su mi uvijek na raspolaganju kada se nešto pokvari.

Vakić je u početku vozio s trima, a sada vozi samo s dvama vagonima. Takva je odluka na nivou države. Što se tiče mjesta gdje nema prometa, primjerice na plažama, mogu se imati i po tri ili četiri vagona, ali po gradu, gdje ima prometa, samo po dva vagona. Normalno, i to nas je usporilo jer su dva vagona zapravo 36 ljudi. To je velik gubitak, ali nažalost ništa se o tom pitanju ne može napraviti.

S obzirom na to da od prošle godine vlakić vozi turu samo do Kačjaka, oba vlakića voze otamo. Sad jednim i drugim vlakićem vozimo do Kačjaka, u razmaku od 10 minuta. Ta vožnja traje oko 45 minuta, nekad i sat vremena, ovisno o gužvi. Super je što su sada napravljeni semafori jer to dosta pomaže u regulaciji prometa.

Zanimalo nas je tko se najviše vozi vlakićem i koriste li i domaći ljudi usluge vlakića. Vlakićem se najviše voze, moram priznati, turisti. Pojavio se City bus čija je karta jeftinija, 8 kn, a naša je 15 kn, i to je razlika. Preko ljeta se voze i domaći, ali ipak su turisti ti koji se najviše voze. Vozimo od 15. lipnja do 15. rujna premda prava sezona započinje tek sredinom srpnja mjeseca. Tijekom ljeta radimo od 9 do 13 i od 17 do 23 sata i vozimo deset tura u jednom i deset tura u drugom smjeru.

U adventskom programu vlakić Felix sudjeluje sve tri godine. Za sve manifestacije vozimo besplatno jer se ne može sve gledati financijski. Ove godine za advent vozimo samo dvaput. Vožnja će biti besplatna za svih. Sve je to dobrovoljno, mora se nešto napraviti za grad i građane. Tura će biti kroz grad do Hotela Miramara pa do policije i natrag. Tako je napravljeno da vožnja ne bude predugačka jer se voze i djeca. Htio bih naglasiti da vlakić svake godine dekorira moja supruga kako bi i on bio u božićnom ruhu za nadolazeće blagdane!

Na upit imaju li kakve planove za budućnost vlakića – gospodin Radetić govori: Sada planiramo pokušati ponovno voziti turu do Selca, ali ne znam hoćemo li uspjeti.

Za kraj, iz firme Felix svim građanima i građankama Crikvenice poručuju sve najbolje, puno zdravlja i ostvarenje svih želja! Sretan Božić!

K. KRUŽIĆ

ZAJEDNIČKI PROJEKT GRADA CRIKVENICE I HRVATSKIH CESTA TEŽAK 3,5 MILIJUNA KUNA

Rotor će smanjiti gužve u centru Crikvenice

FOTO: ARHIVA

Gradonačelnik Damir Rukavina i zamjenika Veselko Mutavgić u obilasku radova na izgradnji Rotor na Dugi

Izgradnjom Duga Malla i skorim otvaranjem Lidla Crikvenica dobiva komercijalnu zonu na zapadnom ulazu u grad, a time i pojačani promet koji povećava njezine stare prometne boljke. Jasno je da bi nagomilani

promet rušio atraktivnost zone i gušio ulaz u Crikvenicu pa je valjalo tražiti adekvatno rješenje. Rješenje se našlo – Rotor Duga i tzv. Uho nasuprot Duga Malla rastjerat će kolone i omogućiti sigurniji ulaz s Jadranske magistrale u Crikvenicu. Tzv. Uho će omogućiti priključenje na Jadransku magistralu na zapadnom crikveničkom ulazu u smjeru istoka, odnosno Novog Vinodolskog. Zašto je to nužno? Sav promet vukao se kroz centar. Iz zapadnog dijela grada nije se moglo na Jadransku magistralu, već se moralo nepotrebno prometom gušiti centar. Mnogi su preko pune crte ulazili na magistralu. Ljeti se vožnja kroz grad znala protegnuti na kolone „duge“ 20 – 25 minuta. Centar Crikvenice odahnut će od prometa i kamiona koji opskrbljuju dva trgovačka centra, a koji su morali prolaziti kroz centar. Uho će početi graditi za mjesec dana i završiti do ožujka, a rotor se već gradi. Vrijednost rotora u naselju Duga je 3,5 milijuna kuna. Dvije trećine sredstava osigurale su Hrvatske ceste, a trećinu Grad Crikvenica. Rotor će izgraditi do proljeća. Kružnim tokom na Dugi dobit će se sigurnije i preglednije križanje na ulazu u Crikvenicu. - Rotor je

prije svega potreban u prometu, no jasno je da će i ulazak u Crikvenicu biti vizualno dojmljiviji, osobito kad se rotor hortikulturno uredi, kao što je uređen prostor nasuprot Ad Turrea - kaže zamjenik crikveničkog gradonačelnika Veselko Mutavgić.

Rotor je potreban i radi trgovačkih centara. Otvaranjem obližnjeg Duga Malla prije gotovo tri i pol godine promet se pojačao, a još će biti intenzivniji kad se otvori Lidl. Slična je priča o Uhu. - Iznimno smo zadovoljni što su Hrvatske ceste nakon poduzetog čekanja ušle u projekt. Sigurno je to zasluga nove Vlade i našeg susjeda iz Novog Vinodolskog, ministra Olega Butkovića - istaknuo je gradonačelnik Crikvenice Damir Rukavina. Nakon rekonstrukcije zapadnog ulaza kreće se u rješavanje preostalih problematičnih ulaza na Jadransku magistralu na području Crikvenice i Novog Vinodolskog. Spojevi s magistralom imaju dnevni promet od dvadesetak tisuća vozila. - Koncentrirat ćemo se na traženje rješenja za Selce, Smokovo i Klanfare - najavljuje zamjenik Mutavgić.

A. RAVLIĆ

ZAVRŠETAK INVESTICIJE TEŠKE 20 MILIJUNA KUNA OČEKUJE SE VEĆ OVOG PROLJECA

Stara škola postaje kulturni centar Crikvenice

FOTO: ARHIVA

Kultura u Crikvenici će sljedeće godine dobiti novi dom, Staru školu u Vinodolskoj ulici. Kulturne ustanove i događanja u kulturi danas žive „razbacane“ po gradu, a od sljedeće godine sve će stati pod dva krova, krov Stare škole i Muzeja grada Crikvenice koji će profitirati uređenjem škole. Obnova zgrade u Vinodolskoj počela je prije mjesec dana, a kulturnjaci će useliti u stari objekt novog sjaja do lipnja sljedeće godine. Zgrada će ponuditi 1.600 kvadrata prostora. Cjelokupna investicija vrijedna je desetak milijuna kuna. Korisnici Gradske knjižnice najviše se vesele obnovi zgrade Gradske knjižnice Crikvenice koja već godinama preživljava u skučenom i skromnom prostoru. Knjige se čuvaju po podovima i garažama. - Najznačajnije kulturne situacije ne sele u bilo kakvu zgradu, već sele u zgradu koja ima povijest. Knjižnica će postati dnevni boravak

najam. Podsjetimo da je prije sedam godina Konzervatorski odjel Ministarstva kulture proglasio zgradu u Vinodolskoj 1 lokalnim kulturnim dobrom. Prostori Stare škole opremit će se do razine da mogu ugostiti glumačke radionice. Crikvenica je, naime, bila poznata po glumačkim radionicama. Neka od aktualnih lica sa scene prve su glumačke korake napravila u Crikvenici, recimo Ana Vilenica. Sigurno je da će adekvatan prostor probuditi interes i za radionice. Brojne gradske institucije i udruge doći će na svoje zahvaljujući brojnim manjim prostorima. Stara škola ponudit će prostor za dodatne sadržaje, na primjer školu stranih jezika ili informatički kabinet. U zgradu, na prvi kat, useljava gradska vijećnica, što otvara novi prostor i nove prilike za Muzej grada Crikvenice. Preseljenjem vijećnice muzej se širi na prvi kat svoje zgrade u Preradovićevoj ulici

čime se rješava konstantan nedostatak prostora. Izložbe se više neće otvarati u podrumu, a preseljenje u novu zgradu otvara prostor i za stalni postav crikveničkog muzeja, i to u obnovljenoj Preradovićevoj ulici. Posebno atraktivna i korisna bit će multifunkcionalna dvorana, odnosno prostor za dječja događanja u Staroj školi, pa će se i to uzeti u obzir prilikom uređenja prostora. Multifunkcionalna dvorana također je korak više u društvenom životu grada. Tribine i slična događanja danas se mogu smjestiti u gradsku vijećnicu koja je skromno nudila tek pedesetak mjesta. Prilikom obnove Stare škole vodilo se računa o pristupačnosti pa će se na zgradu „pričvrstiti“ vanjski stakleni lift. Uredit će se i prostor ispred zgrade. Uređeni okoliš trebao bi služiti kao prostor za javne manifestacije manjeg obima. Oko zgrade sene će uređivati parking. Procijenjeno je da će potrebe motoriziranih posjetitelja zadovoljiti tri velika gradska parkinga u blizini. Od kupnje škole do početka uređenja proteklo je gotovo pet godina. Grad Crikvenica kupio je zgradu na jednoj od najatraktivnijih lokacija u centru Crikvenice krajem 2011. godine za 11 milijuna kuna od propalog Jadrankomerca. Kad tome pribrojimo 10 milijuna kuna za uređenje, projekt Stara škola stajat će više od 20 milijuna kuna. Stara škole tako se napokon vratila svom gradu. Brojne generacije učenika dočekale su taj povratak vrlo emotivno. Zgrada je, naime, podignuta 1900. godine i punih 70 godina primala je učenike.

A. RAVLIĆ

ADVENT U CRIKVENICI 2016.

Najbogatiji program do sada

FOTO: ARHIVA

Veseli adventski vlakić

Adria Advent maraton tradicionalno u Crikvenici

Raspjevano u Adentu - Detour

Neno Belan i Fiumensi svirali su pred prepunim Adventskim parkom

penzići samo su neki od događaja i ljudi koji su uveličali i ovaj advent. Festival palačinki *PALAČINKA!da!* uz dobru praksu održao se okupivši veliki broj posjetitelja kako bi se novcem od palačinki osobito potpomogla humanitarna akcija *Dominikov osmijeh*.

Grad Crikvenica, glavni organizator *Adventa* sa svojim partnerima, poziva Vas da dođete na samo finale *Adventa* na tradicionalni doček Stare koji će se ove godine održati na Trgu Stjepana Radića uz bogat program i zvukove grupa *Trend* i *Hladno pivo*.

Dodite nam u što većem broju kako biste postali dio ove predivne božićne priče!

Novi ukrasi upotpunili su božićnu idilu u centru grada

Sv. Nikola daruje djecu

Predivni ukrasi iz našeg Adventskog parka, mogu krasiti i vaše božićno drveće

Ulicama našega grada po prvi puta je vozila kočija

Dječji gradski zbor...

... i Mažoretkinje grada Crikvenice - razigrano na otvaranju Ledene morske bajke

Iznenađenje u Ledenoj morskoj bajci

Prvo klizalište u Crikvenici

FOTO: ARHIVA

PRVO CRIKVENIČKO KLIZALIŠTE

Crikvenička Ledena morska bajka

Od ove godine u programu adventa u Crikvenici nalazi se i jedna novost kojoj su se razveselili svi, osobito najmlađi. Radi se o klizalištu *Ledena morska bajka* koja se nalazi na atraktivnoj lokaciji – na plaži pored Adventskog parka. Bajka je započela 9. prosinca svečanim zabavnim programom, a trajat će do 8. siječnja. Korištenje klizališta je potpuno besplatno, a najam klizaljki plaća se simboličnih 10 kuna. Valja napomenuti da je klizalište od pravog leda te da je smješteno u šatoru površine 300 m² i kapaciteta 50 ljudi.

Po prvi puta se u Crikvenici održava škola klizanja. Interes je među Crikveničanima velik, osobito među djecom. Poduke se održavaju u dvjema grupama od 15 polaznika. Cijena škole je promotivna – 200 kuna za 11 poduka koje će se održavati tijekom mjesec dana koliko će klizalište biti u Crikvenici.

Važno je naglasiti da su za uređenje interijera i sve dekoracije zaslužna djeca crikveničkog vrtića *Radost* i dviju osnovnih škola – Zvonka Cara i Vladimira Nazora. Na otvaranju klizališta, u petak 9.

prosina, posjetitelji su zabavljali Dječji zbor Raspjevani slavuji, Dječji bend UPS?! i Mažoretkinje Grada Crikvenice, a na ledu ih je dočekao i oduševio oduševio Malac.

Uz to, svakog petka i subote posjetitelji mogu uživati u noćnom klizanju uz božićne evergreene i druge glazbene hitove.

Klizalište će raditi svakim danom od 10 do 20 sati, a petkom i subotom od 10 do 22 sata. Savjetujemo Vam da nikako ne propustite barem jednom uživati u prvoj crikveničkoj Ledenoj morskoj bajci!

UREDNIŠTVO

ANKETA

Otvaranje Adventskog parka iskoristili smo kao priliku da naše vesele goste upitamo nekoliko pitanja o klizalištu: sviđa li im se ideja, hoće li ići na klizanje, znaju li klizati te što misle o noćnom klizanju.

Alesija Matejčić, Natali Očić i Ivana Peko Lončar

- Svake godine nas iznenađuju nečim novim, tako da smo zadovoljni klizalištem. Naša djeca će sigurno ići na klizanje. Ako budu htjela, poslat ćemo ih i u školu klizanja. Nismo još probale klizati, ali nam se sviđa ideja noćnog klizanja pa možda probamo.

Berta Jadro i Ana Barac

- Ideja je super zato što će privući puno novih ljudi. Djeca imaju još jedan sadržaj u kojem mogu uživati. Ideja noćnog klizanja uz zabavnu glazbu je jako atraktivna pa ćemo pokušati klizati.

Doris Pejanac, Anja Bačić, Gorana Đurić i Paola Antoni

- Naravno da ćemo ići na klizanje, super je ideja! Već znamo klizati pa ne ćemo ići u školu klizanja, ali se veselimo noćnom klizanju uz zabavnu glazbu!

Petra Vukić

- Genijalna je ideja, osobito jer je klizalište uz more. Savršeno je za djecu i vjerojatno će ići i u školu klizanja. Program je super i jedva čekamo otići na klizanje!

Vito Baričević

- Obavezno ću ići na klizanje. Plaža je super mjesto za klizalište. Ideja je odlična, ali ne ću ići u školu klizanja, sam ću naučiti klizati!

Diana Pečanić, Iva Košuljandić i Lucija Kružić

- Ideja je stvarno jako dobra i mislimo da svake godine treba biti samo bolje i bolje. Vidimo da se prema tome i ideje oduševljene smo. Jedva čekamo stati na klizaljke i pasti koji put, sve kako bismo se dobro zabavile. Već znamo klizati pa ne ćemo ići u školu klizanja.

Silvana Manestar i Arijana Vukelić

- Klizalište je odlična ideja za Crikvenicu u ovo doba godine. Mislimo da će djeca naročito biti jako, jako zadovoljna, osobito ako će u sklopu toga još biti organizirana i škola klizanja pa ćemo se i mi malo veći koji ne znamo klizati moći uključiti.

K. KRUŽIĆ

CIHT U CRIKVENICI

Iz godine u godinu sve prepoznatljivija konferencija

Hotel "Omorika" u Crikvenici je 17. i 18. studenoga 2016. bio mjesto susreta brojnih uglednih stručnjaka, uzvanika i sudionika konferencije CIHT (Crikvenica International Health Tourism) 2016., tematski posvećene zdravstvenom turizmu. Konferencija koja već četvrtu godinu zaredom povezuje zdravlje, turizam i posao je rezultat uspješne suradnje i koordinacije organizatora - Turističke zajednice Grada Crikvenice te dvaju suorganizatora - crikveničke "Thalassoterapije" i Klastera zdravstvenog turizma Kvarnera. Skup posvećen zdravstvenom turizmu prvi je put održan 2013. u "Thalassoterapiji" u Crikvenici (koja je već u prvoj godini održavanja postala suorganizator), a pokrenula ga je Turistička zajednica Grada Crikvenice, koja već nekoliko godina provodi brojne aktivnosti s ciljem objedinjavanja ponude zdravstvenog turizma na području crikveničke rivijere. Skup je, među ostalim, osmišljen kao dodatan poticaj daljnjem razvoju zdravstvenog turizma na rivijeri.

Iz godine u godinu ova konferencija postaje sve kvalitetnija i prepoznatljivija, što ne dokazuje samo brojka od preko 120 ovogodišnjih sudionika, nego, prije svega, sudjelovanje nekih od najboljih svjetskih predavača, poput Britanca Keitha Pollarda iz IMTJ-a, vodećega svjetskog časopisa za medicinska putovanja.

Svečano je otvorenje ovogodišnjega CIHT-a počelo u četvrtak, 17. studenoga, u jutarnjim satima u "Omorici".

Na početku konferencije se pozdravnim govorom prisutnima u ime organizatora obratila Marijana Biondić, direktorica Turističke zajednice Grada Crikvenice te suorganizatori - Damir Lončarić, ravnatelj "Thalassoterapije Crikvenica" i Vladimir Mozetić, predsjednik Klastera zdravstvenog turizma Kvarnera.

Potom su govore redom održali predstavnici pokrovitelja konferencije: direktorica Turističke zajednice Kvarnera Irena Peršić Živadinov, iz HrvatsketurističkezajedniceSlavija Jačan Obratov, direktorica Sektora za upravljanje destinacijom i podršku razvoju ponude, gradonačelnik Grada Crikvenice Damir Rukavina, zamjenica župana Primorsko-goranske županije Marina Medarić, iz Ministarstva zdravstva Branko Matošević, koordinator za zdravstvene usluge u turizmu te iz Ministarstva turizma Vesna Rajković, načelnica Sektora za razvoj poduzetništva u turizmu, održivi razvoj i posebne oblike turizma. U govorima se, među ostalim, istaknuo veliki potencijal zdravstvenog turizma u Hrvatskoj općenito, s naglaskom na Kvarner i crikveničku rivijeru, a govorilo se i o važnosti konstantnog ulaganja u kvalitetu te vrijednosti efikasne institucionalne i vaninstitucionalne suradnje.

Nekoliko je puta izrečena pohvala organizatoru i suorganizatorima te samoj konferenciji, koja sve više dobiva na značaju i jača u kvalitativnom i kvantitativnom pogledu.

FOTO: ARHIVA TZG CRIKVENICA

Kadar s ovogodišnjeg Foruma zdravstvenog turizma

Zanimljiva i dinamična izlaganja predavača iz Hrvatske, Velike Britanije, SAD-a, Njemačke, Poljske i Slovenije sudionicima su dala nove informacije i unaprijedila njihova postojeća znanja te ponudila odgovore na razna pitanja i dileme. Tako se, među ostalim, tijekom konferencije više puta istaknula važnost kvalitete, komunikacije i ljudskih potencijala, koji predstavljaju ključ uspjeha u poslovnom svijetu. Podsjetilo se i na čvrstu povezanost medicine i gospodarstva te nužnost kvalitetne suradnje, koordinacije, umrežavanja i praćenja aktualnih trendova.

Koliko treba uložiti u kvalitetu da bi poslovanje bilo uspješnije? Kako što bolje iskoristiti prednosti online oglašavanja u zdravstvenom turizmu? Kakav je zdravstveni sustav u SAD-u i koji su izazovi njihovih poslodavaca? Kojim se nemedicinskim mjerama može olakšati i unaprijediti boravak pacijenata u bolnici i koja je uloga specijalnih bolnica u zdravstvenom turizmu? Recept za neuspjeh počiva u tome da ne treba pokušati ugoditi svima, a brend smo, prije svega, mi sami. Sve se prethodno navedeno, uz još mnogo zanimljivih činjenica i informacija, moglo čuti tijekom predavanja na ovogodišnjem CIHT-u. Posebno je zanimljivo bilo čuti vrijedna iskustva i znanja koja su tijekom svojih sjajnih izlaganja s prisutnima podijelili međunarodni stručnjaci, poput već spomenutoga Keitha Pollarda iz Velike Britanije, zatim Amerikanaca Ilana Geve i Morgana Pilea, Nijemaca Lutza Lungwitza i Claudije Mike te Slovenaca Milana Krajncu i Gordane Kalan Živčec.

Zdravstvene potencijale Kvarnera, koji je među prvim u Hrvatskoj počeo razvijati zdravstveni turizam kao turistički proizvod te je u tome segmentu jedna od vodećih destinacija, u svojim su izlaganjima spomenuli ili naglasili prof. dr. sc. Branko Blažević (Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Opatija), dr. Vlasta Brožićević (Poliklinika "Terme Selce"), prof. dr. sc. Davor Štimac (KBC Rijeka), prof. dr. sc. Viktor Peršić ("Thalassoterapia Opatija") te Sanja Tomić ("Thalassoterapia Crikvenica").

Tijekom prvoga dana konferencije svoje su tvrtke prezentirali i sponzori, i to predsjednik

Uprave Dino Manestar, koji je predstavio "Jadran" d.d. Crikvenica (zlatni sponzor, ujedno i sponzor prve sesije konferencije) te Alen Stranjik, ravnatelj Učilišta "Ambitio" (srebrni sponzor te sponzor treće sesije).

U večernjim su satima predavači i uzvanici upoznali i drugu, ležerniju stranu Rivijere Crikvenice, ali i subregije Crikvenica – Novi Vinodolski – Vinodol, družeći se na svečanoj večeri u "Pavlomiru" u Novom Vinodolskom.

Petak, 18. studenoga, bio je rezerviran za poslovnu radionicu, koja se održavala u jutarnjim satima u Hotelu "Omorika" u Crikvenici. Sudionici su tijekom nekoliko sati imali priliku predstaviti svoje tvrtke i institucije te upoznati potencijalne nove klijente i suradnike. Nakon radionice je za zainteresirane organiziran obilazak članica Klastera zdravstvenog turizma Kvarnera, a na našoj su rivijeri posjetili i upoznali "Thalassoterapiju Crikvenica" i Polikliniku "Terme Selce".

Vrijednost CIHT-a 2016. prepoznali su i uvaženi pokrovitelji: Pokrovitelji: Predsjednica Republike Hrvatske, gđa Kolinda Grabar Kitarović, Ministarstvo turizma, Ministarstvo zdravstva, Primorsko-goranska županija, Grad Crikvenica, Hrvatska turistička zajednica, Hrvatska gospodarska komora, Turistička zajednica Kvarnera, zatim sponzori: zlatni – Hrvatska turistička zajednica i "Jadran" d.d. Crikvenica, srebrni – Primorsko-goranska županija, Turistička zajednica Kvarnera i Učilište "Ambitio" te brončani – "Mylan EPD" i GCR - "Global Clinic Rating" te medijski pokrovitelji Novi list i "Nativa Media" j.d.o.o. (4 Seasons Croatia, Naturala.hr).

Na koncu, može se zaključiti da je ovogodišnja CIHT konferencija postavila još više standarde (iznimno kvalitetni domaći i strani predavači, zanimljive i aktualne teme, nova lokacija održavanja, konferencija traje dva umjesto jednoga dana, nova web i Facebook stranica itd.), a time i nove izazove pred organizatora i suorganizatore, stoga će CIHT 2017., vjerujemo, biti još kvalitetniji i brojniji.

TZ GRADA CRIKVENICE

Iznajmljivači s crikveničke rivijere na 3. Nacionalnome forumu obiteljskog smještaja u Zadru

U Zadru se u organizaciji Hrvatske gospodarske komore te suorganizaciji Hrvatske turističke zajednice od 15. do 17. studenoga održavao 3. Nacionalni forum obiteljskog smještaja (FOS).

Turistička zajednica Grada Crikvenice je, kao i prošle godine, i u 2016. organizirala odlazak na FOS, prvi nacionalni skup pružatelja ugostiteljskih usluga u domaćinstvu (iznajmljivača) iz cijele Hrvatske.

Početkom studenoga je TZG Crikvenice iznajmljivačima s područja Grada Crikvenice uputila poziv na sudjelovanje te im osigurala besplatan organizirani prijevoz autobusom do Zadra. Dvadesetak prijavljenih iznajmljivača je, u pratnji predstavnika TZG Crikvenice, u jutarnjim satima 16. studenoga krenulo na FOS, koji se održavao u zadarskoj sportskoj dvorani "Višnjik".

Svi su iznajmljivači bili jako zainteresirani za predložene teme, revno su pratili sva predavanja i panel rasprave i zanimali se za proizvode, koji su bili izloženi u centralnoj dvorani u sklopu akcije *Kupujmo hrvatsko*. Gospodin Nedo Pinezić, predsjednik Zajednice obiteljskog turizma pri HGK-u, najavio je akciju *Izvorno hrvatsko – hrvatska kvaliteta*, u sklopu koje se planira da iznajmljivači dobiju markicu izvornosti hrvatskoga proizvoda, za što moraju imati dokaz da barem 50 % od ukupne investicije u njihovim smještajnim kapacitetima čine hrvatski proizvodi (namještaj, oprema u kuhinji, oprema u kupaonici, posuđe, posteljina, ručnici i dr.). Osim toga, najavljena je i rekategorizacija obiteljskog smještaja.

FOTO: ARHIVA TZG CRIKVENICA

Crikveničani na 3. Nacionalnom forumu obiteljskog smještaja u Zadru

Prisutnima na ovogodišnjemu FOS-u se obratio i novi ministar turizma Gari Cappelli te ih, nakon uvodnoga dijela, zamolio za konstruktivne prijedloge, koje iznajmljivači trebaju kanalizirati putem svojih zakonskih predstavnika. Iznajmljivačima je osobito zanimljiva bila panel rasprava o aktualnim zakonskim izazovima obiteljskog smještaja, na kojoj su sudjelovali predstavnici ministarstava, Hrvatske gospodarske komore i poduzetnici. Veliki su interes izazvala i zanimljiva predavanja o većoj konkurentnosti, uspješnijem poslovanju, upravljanju destinacijom i budućnosti obiteljskog smještaja, a iznajmljivači su do samoga kraja pozorno pratili sve pripremljene teme.

Iznajmljivači su bili jako zadovoljni programom foruma, na kojemu su se čule korisne rasprave o aktualnim problemima i razna iskustva iz Hrvatske i inozemstva, saznalo se tko

je nagrađen u akciji "Turistički cvijet - kvaliteta za Hrvatsku" te su predstavljeni novi domaći proizvodi i usluge za obiteljski smještaj.

Osim toga, uživali su i u međusobnom druženju te pritom izmijenili iskustva i saznali mnoge dodatne informacije (npr. o poreznom sustavu, dodatnim sadržajima na zahtjev gostiju i dr.). Pozdravili su cjelogodišnje aktivnosti Turističke zajednice Grada Crikvenice namijenjene privatnim iznajmljivačima te se informirali o budućim aktivnostima, poput edukacija, koje se održavaju dva puta godišnje.

Predstavnici crikveničke rivijere su se s Nacionalnoga foruma obiteljskog smještaja vratili 17. studenoga u večernjim satima.

TZ GRADA CRIKVENICE

TZG Crikvenice organizirala besplatne edukacije za iznajmljivače

predstavnici Privatne srednje škole "Wallner" iz Splita, koja je vrlo aktivna u edukaciji privatnih iznajmljivača smještaja i ima širok spektar zanimljivih tema.

Prvoga su dana prisutni iznajmljivači mogli naučiti više o prodajnim i komunikacijskim vještinama, odnosno kako ponuditi dodatnu vrijednost gostima, što raditi u postprodaji i na koji način pratiti razinu zadovoljstva gostiju. Osim toga, upoznati su i s time zašto i kako nuditi individualne i grupne popuste, što se time dobiva, kako ih najviše iskoristiti i s kojim partnerima. Obradna je i zanimljiva tema pod naslovom "Upravljanje reputacijom - kako odgovarati na kritike?", u sklopu koje je navedeno da preko 70 % gostiju prije rezervacije smještaja provjerava recenzije drugih gostiju te su iznajmljivači dobili savjete kako pravilno odgovarati na negativne recenzije i kritike te smanjiti njihov broj i utjecaj.

Drugi je dan, 1. prosinca, bio rezerviran za oglašavanje, i to putem teme "Google besplatni alati za veliku pomoć u turizmu", koja je dala brojne korisne informacije o upotrebi besplatnih alata za povećanje broja dolazaka gostiju, olakšavanje planiranja i komunikacije s gostima. Nakon toga je održan i praktični dio edukacije, odnosno mala radionica Google oglašavanja. Iznajmljivači su sami izradili svoju kampanju i naučili što im nosi oglašavanje na pretraživačkoj, a što na oglašivačkoj mreži te kako doći do gostiju koji su već bili na njihovoj stranici.

Ove su teme znatno naprednije od do sada održanih edukacija, koje su više bile usmjerene na informiranje o zakonskoj regulativi, općenitim informacijama o poslovanju, vrstama kanala za oglašavanje, društvenim mrežama, brendiranju obiteljskog smještaja, fotografiranju kapaciteta i radu s turističkim agencijama.

TZ GRADA CRIKVENICE

Primorskenovitadi

UDRUGA UMIROVLJENIKA GRADA CRIKVENICE I OPĆINE VINODOLSKE

19. bal penzionera

Veselo društvo na Balu penzionera

U prekrasnom restoranu novouređenog Hotela *Omorike* 26. studenog održan je tradicionalni 19. bal penzionera koji je ovog puta bio humanitarnog karaktera. Umirovljenici su se počeli okupljati već oko 19 sati, a program je započeo oko 20:30 sati. Dvorana restorana Hotela *Omorike* gotovo je bila puna. Iščekujući početak programa, umirovljenici su veselo pjevali, plesali i družili se.

Na početku programa voditelj se u ime

Izvršnog odbora Udruge umirovljenika zahvalio svima prisutnima. Predsjednik Udruge umirovljenika Grada Crikvenice i Općine Vinodolske Rudolf Smoljan bio je spriječen u dolasku pa se prisutnima obratio tajnica udruge, gospođa Ružica Hreljac, koja se zahvalila u ime Udruge i svima poželjela dobru zabavu i provod.

Kao što je bilo prije navedeno, bal je bio humanitarnog karaktera pa su sva dobivena

sredstva bila dodijeljena u humanitarne svrhe, i to djeci s posebnim potrebama. Ove godine će se posebno pomoći Dominiku Bosancu koji ide na operaciju u Kanadu. Dio zarade bit će izdvojen i za osobe starije životne dobi s područja grada Crikvenice i Općine Vinodolske kojima je potrebna pomoć.

Program je započeo nastupom posebnih gostiju, KUD-a *Jelene* iz Dramlja te solistice Anice Tomašević, pod vodstvom Vlaste Dubaić. Članica KUD-a Anica Tomašević otpjevala je pjesmu *Maslinu* uz pratnju zbora, a zatim su svi zajedno otpjevali još dvije pjesme – *Ludo more* i *Penziće*. Za njima je nastupio Mauro Antić iz Selca koji je zasvirao na tradicionalnom glazbalu triestinki. Pod vodstvom Pave Kombola nastupila je vokalno-folklorna skupina iz Bribira kojom je program i završio.

Nakon programa mogla se kupiti tombola i osvojiti lijepje nagrade. U međuvremenu, ali i nakon tombole, penzići su uživali, plesali i zabavljali se uz *Trio Herc* do ranih jutarnjih sati. Nadamo se da će sljedeće godine na jubilarnom 20. balu penzionera broj gosti biti još veći, a program bogatiji.

K. KRUŽIĆ

Akvizicije u Muzeju

Sustavan proces prikupljanja muzejske građe prema unaprijed određenim kriterijima naziva se akvizicija. Te kriterije definira muzejska ustanova kroz svoje područje djelovanja pa je primjerice Muzej Grada Crikvenice usmjeren na prikupljanje građe koja se odnosi na prošlost šireg područja današnje Crikvenice.

Sam proces prikupljanja građe može biti različit – građa se prikuplja tijekom različitih istraživanjima, ista može biti darovana ili otkupljena. Riječ je o građi odnosno predmetima koji se nakon svog ulaska u Muzej obrađe po pravilima struke - svaki predmet dobiva svoju "osobnu kartu". Unutar nje sadržane su najvažnije informacije o nekom predmetu poput veličine ili materijala od kojeg je izrađen, mjesta nastanka, dosadašnjih vlasnika te drugih bitnih podataka koji ovise o karakteristikama pojedinih predmeta. Svi oni nađu svoje mjesto u muzejskim zbirkama, a značajan dio predstavi se i na izložbama.

Veliki broj predmeta u naš je muzej stigao darovanjem. To je možda i jedan od najtežih načina prikupljanja građe iza kojeg stoji veliki trud struke usmjeren na senzibiliziranje javnosti o ovoj problematici. Ujedno je pokazatelj visoke svijesti zajednice o važnosti očuvanja kulturne baštine.

Riječ je o predmetima koji često nemaju veliku tržišnu vrijednost, ali je njihov značaj u osvjetljavanju i prezentaciji naše prošlosti neprocjenjiv kao što je često neprocjenjiva i njihova sentimentalna vrijednost. Nije rijetkost da poticaj za darovanje bude prethodna posudba predmeta za neku izložbu – ponos koji pritom osjete često je razlog za darovanje, prepoznaju važnost očuvanja tih predmeta za neke sljedeće generacije i steknu povjerenje u Muzej, i ponovno mu se vraćaju. Kada je u pitanju građa poput razglednica, raznih dokumenata i fotografija nije nužno da ista bude darovana. Ponekad se teško odvojiti od drage uspomene, i često se dogodi da takve predmete fotografiramo ili skeniramo, vratimo ih vlasniku a nama ostaje vrijedan materijal koji svjedoči o jednom dijelu zaboravljene prošlosti. Iako nema vrijednost originala, on nam pomaže u radu.

Brojne su privatne i pravne osobe svojim donacijama, ali i znanjem te savjetima pomogli u formiranju ovog Muzeja. Među brojnim darovanjima teško je ne spomenuti velike donacije poput stotina primjeraka hotelskog posuđa koje

je Muzej dobio za svoju zbirku – što je jedinstveni slučaj u Hrvatskoj ili tisuće fotografija za koje nam je dano pravo na korištenje. Takve donacije uvelike su utjecale na vrijednost naših zbirki. Pojedinci koji prate naš rad, koji su uvijek tu kada treba nadopuniti neko naše istraživanje, naći pravog sugovornika ili u zadnji tren pronaći predmet koji nam je potreban za izložbu prepoznat će se u ovom tekstu. I zato hvala svima koji su tijekom svih ovih godina djelić prošlosti sačuvali od zaborava te ga darovali našem Muzeju, a posebno hvala svima onima koji su predmete u svom vlasništvu darovali Muzeju Grada Crikvenice.

S. HULJINA

Eko Murvica d.o.o.
svim korisnicima
usluga
i građanima
Crikvenice
želi čestit
Božić i
sretnu Novu
godinu 2017.

FOTO: ARHIVA TZG CRIKVENICA

Velik interes crikveničkih iznajmljivača za edukaciju Turističke zajednice

Turistička zajednica Grada Crikvenice, među ostalim, organizira i razne aktivnosti za privatne iznajmljivače s područja Rivijere Crikvenice. Tijekom godine se u nekoliko navrata, najčešće u pred i posezoni, održavaju edukacije, čiji su osnovni ciljevi usvajanje novih znanja i vještina koje bi iznajmljivačima trebale olakšati poslovanje i pripremu za turističku sezonu. Tako su se u srijedu i četvrtak, 30. studenoga i 1. prosinca, u posljednjenim satima u Gradskoj vijećnici u Crikvenici u organizaciji TZG Crikvenice održale dvije zanimljive edukacije, na koje su bili pozvani svi iznajmljivači. Voditelji edukacija su bili

9. smotra udruga u kulturi Grada Crikvenice

U Gradskoj sportskoj dvorani 27. studenog održala se 9. smotra udruga u kulturi Grada Crikvenice. Organizator ovogodišnje smotre je KUD Vatroslav Lisinski iz Crikvenice i njegov predsjednik Marijan Matejić uz sponzorstvo Grada Crikvenice, TZG-a Crikvenice te cateringa Derossi d. o. o.

Program je otvorio gradonačelnik Damir Rukavina pozdravivši sve prisutne i zahvalivši se udrugama koje kontinuirano rade i nastupaju na svim važnim događajima u gradu. Prva točka programa bile su crikveničke mažoretkinje, a za njima su nastupile dvije djevojčice, Ira Čehić Hasanac i Klara Šimić te oduševile svojim koreografijama. Potom se dvama plesovima predstavila plesno-scenska sekcija

KUD-a Vatroslav Lisinski sa skupinom djece predškolske dobi koja je otplesala koreografiju *Pink Panther*, a nakon njih nastupile su njihove starije kolegice koreografijom *James Bond*. Obje skupine vodi Lidija Medek.

KUD Jelena iz Dramlja predstavljao je ženski pjevački zbor koji je otpjevao tri pjesme pod vodstvom Vlaste Jurčić Dubajić: *Maslina je neobrana*, *Ludo more* i *Ave Maria*. Iz KUD-a Jelene predstavila se i ženska klapa Sv. Jelena koju vodi Marijana Bezić, a koja se predstavila dvjema pjesmama: *Dođi, dragi* i *Sklopi oči*.

KUD Neven iz Selca predstavio se svojim mješovitim zborom pod ravnanjem Tatjane Veljanovske pjesmama *Tu je ljubav moja* i

Najljepši kraju te nastupom Maura Antića koji je na trišinki, tradicionalnom glazbalu, odsvirao splet pjesama.

Iz Jadranova je došao KUD Martin Matetić s mješovitim zborom pod vodstvom Ivana Nina Načinovića pjesmama *Bakarska vala* i *Sinahamba*. *Bakarsku valu* prilagodio je Ivan Nino Načinović, a autor pjesme je Goran Toč. Za klavijaturama ih je pratio Mateo Žvak.

Za njima je nastupila Udruga umirovljenika Sunce sa svojom folklornom sekcijom koja već četiri godine djeluje pod vodstvom Janje Havelić.

Iz KUD-a Martin Matetić predstavila se još i tamburaška sekcija koju vodi Marijan Matejić,

Dancing queen

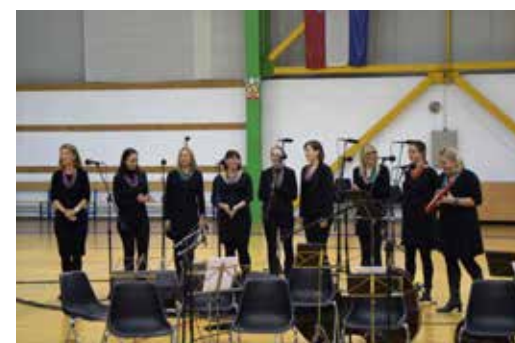
Okupljene je pozdravio gradonačelnik Damir Rukavina

KUD Jelena Dramalj

KUD Martin Matetić Jadranovo

KUD Jelena Dramalj, Klapa sv. Jelena

KUD Martin Matetić Jadranovo

KUD Neven Selce

KUD Neven Selce, Mauro na trišinki

KUD Vatroslav Lisinski Crikvenica

KUD Vatroslav Lisinski Crikvenica

KUD Vatroslav Lisinski Crikvenica

KUD Vatroslav Lisinski Crikvenica

a odsvirali su pjesme *All of me* i *Međimurski plesovi*. Iz KUD-a Vatroslav Lisinski također su se predstavili tamburaši dvjema pjesmama pod ravnanjem voditelja Vladimira Pergjuna.

Nakon toga Marijan Matejić se zahvalio svim gostima i sponzorima koji su omogućili održavanje i ovogodišnje smotre te ih pozvao da po završetku programa dođu na malu zakusku i nastave druženje.

Folklorna sekcija KUD-a Vatroslav Lisinski, koju vodi Lana Krmek, zatim je izvela *Pjesme i plesove Brodskog posavlja* uz pratnju svirača iz tamburaškog orkestra Vatroslav Lisinski.

Posljednja točka bila je rezervirana za Limenu glazbu iz Selca pod vodstvom Čedomira Lončarića i njihove tri pjesme.

K. KRUŽIĆ

Udruga umirovljenika Sunce

Mažoretkinje grada Crikvenice

Mažoretkinje grada Crikvenice

Limena glazba Selce

Katarinina u Selcu

Proslava blagdana Sv. Katarine Aleksandrijske, mučenice i zaštitice mjesta Selce, djevojaka, učenika, učitelja, knjižničara, govornika, dojilja, branitelja, pravnika, teologa i obrtnika koji rade s kolom, i ove je godine okupila veliki broj sudionika u organiziranju višednevnog programa, ali i ogroman broj gostiju. Obilježavanje je započelo u srijedu, 23. studenoga kada su u organizaciji Gradske knjižnice Crikvenica u selačkoj knjižnici predstavljena izabrana djela Pavla Pavličića. Osim samoga autora brojnu publiku pozdravila je knjižničarka Edita Jeličić Krpan, a odabrane tekstove čitala je Andrea Jakubin.

Sljedećeg dana u crkvi Sv. Katarine u Selcu održan je tradicionalni koncert KUD-a Neven. Osim u bogatom i raznovrsnom repertoaru publika je mogla uživati i u crticama o Selcu i samome KUD-u koje je čitala članica zbora Marija Lončarić.

Vrhunac petodnevnog slavlja bio je na sam blagdan Sv. Katarine 25. studenoga. Koncelebriranu svetu misu predvodio je velečasni Josip Tomić, mladomisnik i tajnik nadbiskupa mons. Ivana Devčića. Istaknuo je da je Katarina Aleksandrijska, poznata i kao Sinajska, mučeničkom smrću posvjedočila vjeru u Krista 307. godine za vrijeme vladavine cara Dioklecijana te da njezina hrabrost i vjera trebaju biti primjer kako današnjem *malom* čovjeku, tako i pripadnicima crkvene i svjetovne vlasti. Velečasni Tomislav Čurić zahvalio mu je na nadahnu-toj propovijedi i pozvao vjernike da pristupe mladomisničkom blagoslovu nakon čega su mogli dotaknuti i barokni relikvijar s moćima svete Katarine. Uz brojne vjernike

selačke župe među kojima su se isticala djeca, svetoj misi nazočili su gradonačelnik Grada Crikvenice Damir Rukavina u pratnji supruge i predsjednik Gradskog vijeća Lovorko Gržac koji su se po završetku svete mise rado zadržali ispred crkve u druženju s mještanima. Za vrijeme mise crkvene pjesme pjevane su uz pratnju orgulja starih preko 150 godina, a velečasni Čurić istaknuo je vrijednost orgulja kao i nužnost njihove restauracije. Unatoč i kišnom vremenu u podne je na igralištu *Matkino* započeo tradicionalni boćarski turnir u organizaciji BK Selce. Pučko veselje ove se godine zbog radova na uređenju selačkog trga također održalo na igralištu *Matkino*, a brojne goste zabavljao je tamburaški sastav *Klamaruša*. Gosti su na prigodnom sajmu mogli po povoljnim cijenama kupiti i neke od domaćih proizvoda.

Vikend je bio rezerviran za mlađu publiku što je djecu osobito razveselilo. U subotu je u Domu prosvjete bogatim programom i s brojnim gostima desetogodišnjicu djelovanja proslavila plesna sekcija KUD-a Vatroslav Lisinski iz Crikvenice, a program je organizirala voditeljica sekcije Lidija Kršul Medek.

Obilježavanje blagdana selačke zaštitnice završeno je u nedjelju, 27. studenoga u Domu prosvjete lutkarskom predstavom za djecu *Festival životinjskog carstva* u kojoj su osim najmlađih uživali i njihovi roditelji. Mjesni odbor Selce zahvaljuje svim suradnicima na organiziranju ovogodišnjeg programa, te koristi priliku još jednom čestitati svim Katarinama njihov imendan, uz poziv na sljedeću Katarininu na novouređenom selečkom trgu.

I. KRMPOTIĆ

Sveta misa u čast zaštitnice Selca- Svete Katarine

Prva utrka kućnih ljubimaca privukla je veliki broj sudionika, ali i gledatelja koji su bodrili svoje četveronožne favorite.

FOTO: ARHIVA

FOTO: E. DUJIC

Nakon knjiga „Kolori života“ i „Maslačak na vjetru“ brojnoj crikveničkoj publici predstavljena je i treća knjiga crikveničke autorice Slavice Car Frišove. Riječ je o zbirci poezije i proznih tekstova, uglavnom na čakavstini, pod nazivom „Zagljedana va more“ jer more je njezina vječna inspiracija i ljubav.

FOTO: M. MATEJČIĆ

U tijeku su konzervatorski radovi na gradini Badanj, jednoj od najstarijih sačuvanih utvrdi Vinodola. Od 2012. godine traju zaštitni radovi financirani od strane Ministarstva kulture i Grada Crikvenice. Glavni im je cilj konzervirati arhitekturu u postojećem stanju, a u kasnijoj fazi radova rekonstruirati pojedine arhitektonske elemente i obnoviti originalni smjer komunikacije. Paralelno s konzervacijom od 2015. godine se provode i arheološka istraživanja još neistraženih dijelova utvrde te dokumentacijski radovi.

Žive boje zime - prvi dio

Iako nam se na prvi pogled čini da priroda spava, čak i u doba vladavine hladnoće postoje biljke koje unose žive boje u sive zimske dane. Ovdje ćemo spomenuti samo nekoliko vrsti koje možemo uzgajati na balkonu i uživati u njima kroz kuhinjski prozor dok lagano ispijamo popodnevnu kavu, no one se također mogu posaditi u vrtu gdje će bujati i prkositi zimskoj letargiji kroz kraći ili duži period.

KAMELIJA je svakako jedna od najznačajnijih i najblistavijih biljaka jarkog zimskog kolorita. Radi se o vazdazelelnim biljkama prekrasnog, sjajnog i kožastog lišća, uglavnom porijeklom iz Japana i jugoistočne Azije, koje se šire Europom od XVIII. stoljeća nadalje. U domovini ove biljke rastu divlje u šumi ili u uzgoju, a strpljiv rad dugogodišnje očaranih zaljubljenika i selekcionara dovodi do uzgoja iznimno velika broja varijeteta kamelija. U našim je krajevima najpoznatija japanska kamelija (*Camellia japonica*) koja se može podičiti s preko 200 varijeteta, čije boje variraju od bijele, svih nijansi roze do jarko crvene i svih njihovih međusobnih kombinacija i prošaranošću cvijeta. Osim toga, postoje i brojni varijeteti koji se razlikuju u punoći ili jednostavnosti cvijeta, visini i dobi cvatnje. Postoje varijeteti jednostrukog i višestrukog punog cvijeta, ovisno o kultivaru, cvatu od sredine siječnja do sredine ili kraja ožujka. Zajedničko svim kamelijama je da vole kiselo, propusno i humusom bogato tlo. Ako im uz to osiguramo zalijevanje kišnicom ili odstajalom vodom s manje kalcija i klora, zaštitu od izravnih sjevernih vjetrova zimi i svijetli polusjenoviti položaj, uspjeh je zagarantiran. Uz takve uvjete, bilo da se radi o vrtu (dodavati svake godine kiseli supstrat ili šumsko tlo crnogorice) ili balkonskom uzgoju u cvjetnjacima, kamelije će obilno cvasti. Kamelija će nas svake godine nagraditi obiljem prekrasnih, ruži sličnih, velikih cvjetova, čak i kod nižih temperatura, jer

kamelije u pravilu dobro podnose niske temperature (čak do – 10 ili – 15 °C) ako su zaštićene od vjetrova i nisu direktno na mrazištu. Kako bi se spriječilo otpadanje cvjetnih pupova kod mogućih jako niskih temperatura ili najave mraza, preporučuje se prekrivanje grmova kamelije na nekoliko dana zaštitnom agrofolijom i sl. Osim ove iznimno poznate kamelije, za naše su krajeve puno prikladnije jednostavnije i otpornije jednostavne kamelije (*Camellia sasanqua*) i njeni varijeteti. Ovakve kamelije nešto skromnijeg, najčešće jednostrukog ili blago dvostrukog cvijeta, od svih kamelija najotpornije su na prisustvo kalcija u tlu i izravne Sunčeve zrake pa uz malo njege izvrsno uspijevaju i u Primorju. Cvatu izuzetno obilno i ranije, ovisno o varijetetu – od sredine listopada do sredine siječnja. Godi im dodatak blago kiselog tla, ali u odnosu na japansku kameliju puno bolje podnose lagano zanemarivanje, izravne Sunčeve zrake i povremeno preskakanje dodavanja kiselog supstrata. Kao posebno vrijednu karakteristiku ističemo vrlo mirišljave cvjetove. Osim spomenutih, u Aziji je česta i kineska kamelija (*Camellia sinensis*), poznata i kao čaj. S obzirom na to da postoje poteškoće u nabavi, ovdje ju spominjemo samo kao kuriozitet biljke od čijih se listova priprema čaj. Crni, zeleni, bijeli i oolong čaj – proizvodi su mladih listova jednake biljke.

CIKLAMA (*Cyclamen sp.*) svakako je najdostupnija očaravajuća biljka zimskih balkona i prozora. Većina kultivara bez problema će podnijeti kratkotrajne temperature do – 5 °C, no u danima najave jakih vjetrova ili vrlo hladnih noći preporučljivo ih je pokriti ili kratkotrajno unijeti u prostoriju. Česta je pogreška ciklame držati u grijanom zatvorenom prostoru jer u njemu vrlo brzo odumiru i gube na ljepoti. Sunčani prozor, balkon ili zaštićena, osunčana gredica u vrtu idealni su položaji za bogatu cvatnju i dugotrajnost ciklama.

Camellia japonica - zahtjevanog uzgoja - brigu nagrađuje bogatom cvatnjom

Ciklame na primorskoj poneštrici - Crikvenica Trg Stjepana Radića

Uz redovito, ali ne preobilno zalijevanje, povremenu prihranu specijalnim gnojivom za ciklame te redovitim otkidanjem (ne rezanjem!) ocvalih cvjetova ove će nas ljepotice veseliti živim bojama u tonovima od svih nijansi roze, preko bijele do crvene ili nekih obrubljenih različitim bojom ili teksturom latica, sve od sredine jeseni gotovo do kraja travnja.

MAČUHICA (*Viola sp.*) također je jedna od dražesnih biljaka obično vrlo otpornih na hladnoću. Ovisno o kultivaru, mačuhice cvatu od sredine listopada do svibnja, a vrlo su popularne u uređenju zimsko-proljetnih gredica gradskih perivoja, ali i njihova upotreba na balkonima također može biti pun pogodak urešavanja prozorskih daski. U kombinaciji s crnjušama i erikama, ukrasnim keljem te različitim vrstama vazdazelelnih bršljana – mogućnosti su nebrojene. Uz nešto mašte i mala ulaganja moguće je složiti prekrasne zimske aranžmane. Danas postoji veliki broj varijeteta mačuhica od velikocvjetnih do onih malog cvijeta, a i često vrlo otpornih na hladnoću. Paleta boja cvijeta i njihovih kombinacija je nepregledna; najdramatičnije i zamjetljivije u uređenju su kombinacije svijetloplave i narančaste, žute i plave ili paleta šarenih dvobojnih ili trobojnih mačuhica za življi ugođaj. Ovisno o cvatnji, različiti kultivari jače ili manje cvatu zimi, a s dužim proljetnim danima obilnost cvatnje se pojačava, dok će nas kombinacija s lukovičastim vrstama poput šafrana, zumbula, narcisa i tulipana oduševiti palatom jarkih boja krajem zime i početkom proljeća. Osim pažljive pripreme bogatog tla, za bujan rast mačuhica od presudne je važnosti pripaziti da u tlu ili supstratu nema vode koja se zadržava. To znači da tlo mora biti propusno jer su u protivnom mačuhice sklone truležima korijena zbog kojih može odumrijeti i cijeli nasad.

mr. sc. LJ. VEGRIN, dipl. ing. agr.

Mačuhice u posudama vrlo su atraktivne posebno ako se posade nešto gušće

DAMIR BENIĆ, VA VRIME MAŠKAR – NE MORE BEZ MAŠKAR, A NI MAŠKARE BEZ NJEGA!

Bubanj i muzika, složno udaraj!

FOTO: F. DERANJA

■ **DAMIR BENIĆ (51)** zaista živi za maškaranje crikvenički običaj, za Mesopust i za „Merika“, za šentencu!

- Sve je počelo ovdje, upravo iza nas, u Hotelu *Internationalu*, u popularnom *Interu*, kada se svojedobno u vrijeme maškaranih zabava nije moglo proći kroz hotelski interijer, a kamoli sjesti ili očekivati slobodno mjesto za stolom - govori Damir pretvarajući se u živi temperamentni vremeplov, u sam povratak u sedamdesete godine prošlog stoljeća.

- Do odlaska na odsluženje vojnog roka bio sam sa skupinom iz „Gornjeg kraja“.

Bilo je tako do 1982. kada odlazim u vojsku. Po povratku iz vojske bio sam ponovno član skupine „Gornji kraj“, a nakon toga skupine „Matkovići“.

Danas Damir Benić radi kao domar i vozač u Dječjem vrtiću „Radost“ u Crikvenici. Savjesno obavlja sve što mu je povjereno na tom radnom mjestu, a i na tom poslu zadaci su također povezani s dinamičnim rasporedom i živahnim tempom.

• DAROVITOST

On je darovit i za glazbu pa svira harmoniku i doboš-bubnjeve, ali i trubu i veliki bubanj.

- Kada bi moja harmonika mogla progovoriti?! – glasno će Damir – puno toga bi se čulo i saznalo!

Kada ste među ljudima, i to još s takvim instrumentom, onda ste u središtu svih zbivanja i izvor ste ritma, pjesme i rasonode - pojašnjava Damir Benić.

A još kada se tome doda Damirova darovitost

u stihotvorstvu u koje ulazi i tradicionalna šentenca, napisana u osmercu, koja se čita na ulasku u završnicu i kasnije spaljivanje Merika, čovjeka od slame. Piše ju opet – tko drugi, nego li Damir Benić. On šaljivo i kritički oplakuje i Merika u šentenci o mnogim lokalnim dogodovštinama.

Tijekom osude Merika i čitanja šentence pred publikom se odvija prava rimovana parnica u kojoj sudjeluju tužitelj, odvjetnik, Meriko...

Treba li reći tko svake godine izrađuje masku i čitavu lutku od slame od prešanog papira i plastificirane i obojene konstrukcije – ponovno Damir Benić!

- Imam punu potporu u obitelji - potvrđuje Damir. - Supruga Verica više je moralna, a sin Mladen i moralna podrška i podrška u izvedbi. Sin već ima i dobre zamisli kako ostvariti neku dobru masku čija je izrada uvijek i redovito komplicirana.

• PLEJADA LIKOVA

I zaista, kada se pogleda popis likova s kojima se Damir sve pojavio u vrijeme maškara u javnosti i predstavio pojedine likove i događaje povezane s njima, nitko se ne može oteti dojmu kako je on jedinstven u tom području i mirne duše ustvrditi da mu nema premca.

► Navedimo neke: Jeti – Snježni Čovjek (komentar: Jeti, Jeti – ne more ti niki niš, ni zimi ni v' leti!), zatim Madama Butterfly, pa Joker-Svirač, Cro-Banana Republik, Pancho Villa, Ratnik, King-Kong, Alija Sirotanović, Recesija, Zvončar, Fiskalizacija, Bršljanko, Kralj Seksa, Hitchcock, Mućak, Vinko Lozić, Big-manija, Al-Kaida, Šljaker, Žandar, Dvojezičak...

Za neke od ovih likova i izradu njihovih maski i cijelog kostima trebalo je jako puno truda i vremena, što se nikako drugačije nije moglo uspjeti, nego čovjekovom potpunom posvećenošću tome.

I zaista, kada se sluša Damira dok govori o svojoj posvećenosti običaju i maškarama, očito je da on uživa u tome i da mu sve to pričinja veliko zadovoljstvo.

• GOSTOVANJA, IZLETI

Zajedno sa svojim maskama Damir je – u društvu s prijateljima – gostovao u mnogim mjestima, a redovito odlazi u posjet Grižanima, Selcu, Triblju i na Riječki karneval.

Dobio je i lijepe nagrade za svoju predanost maškarama, za izradu atraktivnih maski i trud koji se u tome podrazumijevao. Damir taj trud nije mjerio nikako drugačije, nego li vlastitim zadovoljstvom i zadovoljstvom sugrađana koji su ga očito prihvatili i podržali u održavanju, nastavljanju i napredovanju u očuvanju običaja. Neke od tih nagrada bile su izleti u Pariz, Dubrovnik, Biograd na Moru...

• SIMBOL I UROCI

Damir govori i o delikatnosti nekih običajnih normi povezanih uz običaj, posebice uz Merika.

- Merika kao lutku izrađujem već godinama. Počelo je još 1988. godine kada sam ga izrađivao za „Gornji kraj“ i „Matkoviće“. Po

FOTO: OBITELJSKI ARHIV

MERIKO DVAPUT U 2014.

RIJETKOST I ZANIMLJIVOST: Damir Benić napravio je dva Merika u jednoj godini! To je bilo prije dvije godine kada je za potrebe snimanja TV-serijala „Lijepom Našom“ u Crikvenici napravio jednog, a u sklopu narodnih mesopusnih običaja i drugog krivca za sve loše o jednoj godini, još jednog Merika iste godine. To se dosad još nije dogodilo i ostaje zapisano kao prava rijetkost: dvaput Meriko u toj jednoj, 2014. godini!

sjeno i slamu redovito sam odlazio u zaleđe u sela iznad Novog Vinodolskog, u Bater i Breze.

Najveći dio posla je u izradi maske lica i čitave glave. Slijedi konstrukcija koja nosi tijelo lutke, zatim je tu poliuretanska pjena, prešani papir, lakovi i ljepila...

- Meriko je simbol jednog razdoblja u godini i nekog sasvim određenog događaja i često mu glava, posebno lice, podsjeća na određenu osobu. Red je da se izravno ne vrijeda nikoga, ali i da se na određen način na nešto ukaže i upozori, stoga se nitko ne bi smio uvrijediti ako ga se uključi u običajne šale u vrijeme mesopusnog kalendara - pojašnjava Damir.

- Za grad Crikvenicu Merika izrađujem već punih deset godina. To radim u tajnosti (!) jer je jako važno da sve prođe u najboljem redu. Postoji jedno staro pravilo - da ne kažem urok - da se ne smije dopustiti da nam ga netko ukrade, jer - kaže vjerovanje - da onda ne će biti običaja punih sedam godina!?

- I je li se ikada dogodilo da je netko ukrado crikveničkog mesopusta? - usudio sam se postaviti pitanje.

- Da, dogodilo se - spremno će i na to Damir. - I što mislite, što se nakon toga dogodilo? Okolnosti su se podudarile na najgori mogući način: došao je Domovinski rat i u Crikvenici nije bilo mesopusnih običaja sedam godina!

Damir Benić bio je branitelj u Domovinskom ratu.

Vraćamo se opet vedrijoj strani životnih preokupacija i dolazimo do toga da je vrijeme maškara sve bliže i da Damir Benić već razmišlja o tome kako izraditi nove maske, novog Merika, smisliti nove šale - ponekad i na vlastiti račun!

Kada će poći po slamu i sijeno za izradu središnje mesopusne lutke, neizostavnog Merika kojeg se ni za živu glavu ne smije ponovno ukrasti - Damira Benića nisam ni mislio pitati jer se to čuva u tajnosti. To se radi s puno žara i puno ljubavi koja se očituje u svakom pokretu i ogleda u sjaju u njegovim očima dok govori o crikveničkim narodnim običajima.

A da je već počeo uzimati „zalet“ za mesopusno vrijeme, vidi se iz jedne male pojedinosti. Kada je dolazio na naš dogovoreni susret, držao je ruku u jakni ispricavajući se da je ozlijedio desnu ruku pa se ne može pozdraviti. Bio sam prihvatio to objašnjenje, ali on uto izvuče ispod pazuha ogromnu gumenu ruku i pozdravi me uz bezazlen osmijeh.

Damir Benić živi za maškare jer - on ne more bez maškar, a ni maškare ne moru bez njega!

Po običaju i navade staroj: bubanj i muzika, složno udaraj!

F. DERANJA

FOTO: OBITELJSKI ARHIV

FOTO: OBITELJSKI ARHIV

Damir Benić u vrijeme maškara

ZVONKO CAR (Crikvenica, 4. veljače 1913. – Crikvenica, 13. studenog 1982.)

Poezija oblika

■ U studenom su se napunile trideset i četiri godine od smrti akademskog kipara, profesora Zvonka Cara. Za tog Crikveničanina po rođenju, ali i po stasanju i formiranju kao umjetničke duše, za njegovo opredjeljivanje i ostvarenje njegova talenta, bilo je značajno upoznavanje s pjesnikom Vladimirom Nazorom, u to vrijeme upraviteljem Dječjeg doma u Crikvenici. Nazor je odmah prepoznao mladićevu darovitost i sklonost taktinom izražavanju i oblikovanju u glini. Zvonko Car je kao šesnaestogodišnjak bio primljen na Likovnu akademiju u Zagrebu. Diplomirao je 1933. godine.

Općina Crikvenica je 1955. godine, na inicijativu tadašnjeg predsjednika Dušana Cvetića, u parku između dvaju hotela, Miramara i Esplanade, Zvonku Caru sagradila kiparski atelje.

Danas, može se reći, čitav naš kraj, naja-traktivniji primorski dio naše Županije, od Crikvenice do Rijeke i Opatije, obogaćen je radovima ovog umjetnika, akademskog kipara Zvonka Cara.

Od spomenika Ribara u Crikvenici i više poprsja antifašističkih boraca, Žene s brentom u Grižanama i Hygije u Riječkom KBC-u do Djevojke s galebom u Opatiji, koju Opatijci u Carevu čast i zbog njegova porijekla nazivaju „Kiricom“ – sve su to radovi iznimnog Crikveničanina Zvonka Cara. Autor je i kipa Jurja Julija Klovića.

• JELENA – „KIRICA“ I „OPATIJK“

Djevojka s galebom simbol je Opatije i cijeloga Kvarnera. Kip je postavljen uz šetalište Lungomare i čuva zanimljivu priču i o nastanku i o identitetu djevojke koja je pozirala kao model akademskom kiparu Zvonku Caru. Taj je identitet godinama bio dobro čuvana tajna.

Prvo, ipak, slijedi priča o nastanku ideje za kip Djevojke s galebom.

Još daleke 1891. godine grof Arthur Kesselstatt tragično je izgubio život u proljetnoj oluji na moru ispred Opatije. Rastužena grofova obitelj postavila je uz more na stijenu skulpturu Madonna del Mare kao poruku simboličnog bdijenja nad grofovom dušom. Atmosferski utjecaji i protok vremena oštetili su skulpturu koja je kasnije restaurirana i pozlaćena, a replika se i danas nalazi pored crkve sv. Jakova, dok se original čuva u Hrvatskom muzeju turizma u Villi Angiolini.

Kad je mjesto dotadašnje skulpture Madonnine ostalo prazno, Opatijci su odlučili

na to mjesto postaviti novi kip. Djevojka s galebom postavljena je 1956. godine na mjestu s kojeg se pruža iznimno atraktivan pogled na Kvarner. Prizor je atraktivan danju, ali impresivan i noću jer je skulptura Zvonka Cara osvijetljena posebnom rasvjetom. I za nevremena, kad se valovi razbijaju o stijene u podnožju skulpture, kiparev rad ostavlja dojam kao da se nimfa vraća iz morske pjene, stoga skulpturu nazivaju i Opatijskom nimfom.

Više od pola stoljeća nije se znalo tko je bio model akademskom kiparu.

Autor Zvonko Car nije želio otkriti tajnu govoreći neka oni koji to žele saznati –nagađaju sve dok Crikveničanka Jelena Jendrašić nije prekinula 55-godišnji misterij. Rekla je kako je satima znala pozirati poznatom kiparu koji je na skulpturi radio punu godinu. Okolnosti su pogodovala toj suradnji, a prije svega to što su Jelena i Zvonko bili susjedi. Zvonko Car od milja je otad povremeno Jelenu Jendrašić nazivao „Opatijkom“, kao što je nazivao i svoju skulpturu koja bi se mogla nazvati njegovim najpoznatijim radom.

Tako je Jelena Jendrašić još za života bila stekla dva nadimka – i „Opatijka“ i „Kirica“, kako ovaj kip Zvonka Cara također nazivaju u Opatiji i na Liburniji.

Zvonko Car u ateljeu uz kip Vladimira Nazora

• VERZIJE

Prva verzija „Opatijke“ imala je i ribu u galebovu kljunu, koja se kasnije misteriozno „izgubila“, možda u nekom jakom nevremenu praćenom burom ili jakim jugom, ili su ju odnijeli neki drski kolekcionari. Slično se dogodilo i s galebom koji Djevojka s galebom drži u ruci. Danas ipak, uza sve dosadašnje nedaće, Djevojka s galebom ponosno stoji na stijeni i odolijeva svemu, i nevremenu i drskim vandalskim napadima.

Carev rad jedan je i od najviše fotografiranih motiva koji turisti rado ponese sa sobom s odmora i boravka u Opatiji.

• SAKRALNI MOTIVI

Znatan dio kiparskog fundusa odnosi se i na sakralne motive (u godini kada je diplomirao, izradio je skulpturu Madone, te 1940. Kristovu glavu), a ostat će zapamćen i po sudjelovanju u pripremama za gradnju župne crkve sv. Antona, i to u neoromaničkom stilu. Car je izradio mnoštvo idejnih skica i crteža prema kojim su izrađeni statički proračuni i izvedbeni projekt crkve. Autor je i kipa sv. Antona u sklopu bočnog oltara od crnog mramora. Zvonko Car je u ovom objektu spojio kiparske i arhitektonske elemente slijedeći nauk i pravu poeziju umjetnosti oblikovanja u kiparstvu i prostornosti svojeg glasovitog učitelja Ivana Meštrovića.

F. DERANJA

Sjećanje na Ivicu Tomića

FOTO: OBITELJSKI ARHIV

Ivica Tomić

■ Ljubav Ivice Tomića darovana Crikvenici dokaz je da godine nisu nikakva barijera da bi nešto zavolio. Iako je Ivica Tomić stigao u Crikvenicu kao 33-godišnjak, s Crikvenicom se suživio kao da je u njoj rođen. Nažalost, ljubav Ivice Tomića i Crikvenice trajala je prekratko, tek 21 godinu. Taj novinar, dragovoljac, časnik, književnik, strastveni bočar i izvršni urednik *Primorskih novitadi* napustio je svoju Crikvenicu nakon kratke i teške bolesti u rujnu ove godine u 56. godini.

U Crikvenicu je stigao po završetku krvavog rata u svojoj rodnoj Bosni i Hercegovini. U Crikvenicu je došao radi sina Vedrana, danas 28-godišnjeg diplomiranog pravika koji poput mnogih mladih traži posao nakon odrađenog staža u gradskoj upravi. Tomići su najprije živjeli u centru, a od 2005. godine žive u Gornjem kraju.

– Otac je došao krajem rata, a ja sam došao 1993. godine u Crikvenicu. To je bio čisti splet okolnosti. Došao sam kod rodbine u Zagreb s mamom, a onda smo se odlučili za Crikvenicu, najviše zbog tog jer sam imao problema s bronhitisom. Kad je otac došao, našao je posao u Rijeci – priča sin Vedran.

Ivica Tomić rodio se u Lupoglavu kod Žepča 1960. godine. Diplomirao je na Fakultetu političkih nauka u Sarajevu 1983. godine i otad radi kao profesionalni novinar. Rat u BiH-u dočekuje kao glavni urednik Radija Zenice. Bio je dragovoljac, ratni dopisnik i časnik za političku djelatnost u HVO-u.

Nakon dolaska u Rijeku Ivica Tomić zapošljava se u dopisništvu *Slobodne Dalmacije*, potom postaje glavni urednik

Dnevnika. Godine 2000. dolazi u HEP, u Elektroprimorje, gdje radi na poslovima informiranja i odnosa s javnošću kao novinar i dopisnik *Vjesnika* HEP-a iz Rijeke i Primorsko-goranske, Istarske i Ličko-senjske županije. Istodobno radi kao novinar u crikveničkim *Primorskim novinama* čiji je i prvi izvršni urednik. Iako na posao putuje u Rijeku, Crikvenica postaje njegov grad u kojem živi svoje rituale i strasti.

– Volio je boćati. Najprije je igrao za Gornji kraj, a poslije za Jadranovo. Počeo je boćati u zrelim godinama. Na početku sam ga neozbiljno shvaćao i mislio sam da se ide samo družiti s Ratkom Đenešom, ali išao je i trenirati. Bio je strastveni bočar – priča sin Vedran.

Ivica se u posljednje vrijeme najviše družio s ekipom s boćališta, s Đenešom, poslije s ljudima iz kluba iz Jadranova. Imao je prijatelje i u Rijeci. Kao novinar je sklopio prijateljstva sa svih strana.

– Bočar Neven Malnar bio mu je najbolji prijatelj s kojim je išao na brojne turnire – priča supruga Nadija.

Boćanje nije bila njegova jedina sportska ljubav.

– Volio je sport. Sve je pratio. Nije navijao ni za jedan klub u nogometu, više je volio gledati reprezentaciju.

Uz sport, Ivičina ljubav bila je knjiga.

– Ivica je čitao „sto milijuna“ knjiga, a i pisao ih. Napisao je tri knjige, roman *Zla kob Mijata Tomića*, zbirku pripovijedaka *Lijepa kao moja Bosna* i zbirku poezije *Nasmiješena tuga*. I još nešto specifično, volio je vesterne – priča Vedran koji živi u Crikvenici s mamom Nadijom koja dodaje

Ivica Tomić u društvu supruge Nadie i sina Vedrana

FOTO: OBITELJSKI ARHIV

da je Ivica surađivao u stvaranju brojnih fotomonografija i knjiga o Domovinskom ratu.

– Upoznali su se na poslu u Zenici. Mama, sociolog po struci, otišla je u mirovinu. Radila je kao novinar, a poslije se bavila upravljanjem zgradama.

– Kad je Ivica došao na Radio Zenicu, ja sam već bila novinarka, a on mi je vrlo brzo postao urednik, a zatim i glavni urednik. Bio je prvi urednik koji je uvažavao želje novinara prema osobnim afinitetima. Otad smo birali područja koja smo pratili. Njegov pristup bio je veoma suvremen u uređivačkoj politici. Uveo je brojne promjene, a svojim individualnim pristupom podignuo je ulogu medija na višu razinu. Oboje smo pisali za *Našu riječ* iz Zenice, *Slobodnu Dalmaciju* i *Primorsko-goranski dnevnik*. Ja sam ratne 1993. godine bila suradnica u *Novom listu*.

Ivica Tomić imao je svoje rituale. Volio je piti kavu u Skipperu i Limenci. Volio se kupati, ali daleko od mjesta s vrevom ljudima. To su bila mjesta poput Lučice ili Kačjaka.

– Otac je volio šetati, uz more, na obje strane. Ipak, više je išao prema Kačjaku. Zanimljivo, obično je šetao sam. Volio je ići sam na kavu, valjda mu je trebao mir i odmor od društvenog života. Volio je više zimu nego li ljetu i nije volio gužvu. Njegov dir bili su jesen, proljeće i bablje ljetu. Volio je mirnija mjesta, Slanu i Kačjak, i nije volio plaže gdje su bile gužve.

I svojim odabirom mira, svjesno ili nesvjesno, Ivica je rastao s Crikvenicom i Crikveničanima koji ne vole gužve. Poput njegove Crikvenice, prava Crikvenica Crikveničana je u proljeće, jesen i bablje ljetu. Preživjeti razdoblje prekrane sezone bio je posao u kojem je bilo samo malo teže voljeti svoj grad, pisati pa i igrati boće.

A. RAVLIĆ

TRADICIONALNA BLAGDANSKA JILA

Ča su jili naši stari za božićni blagdani

■ Već početkom dvanaestoga miseca med nas pride duh Božića. Si iščekuju, pripravljaју se, raste uzbuđenje jer Božić gre, najlipši blagdan va letu. Svećice na se strani, ljudi troše, kupuju... Malo stariji se s nos-talgijun rado prisjete negdanjih blagdani kad je se bilo puno skromnije, ali su ljudi bili više okrenuti jedni drugemi. Danaska, posebno ča se hrane tiče, skoro je saki dan *Božić*, ma negda *božićni* je stol bil poseban doživljaj. Veselila su se dečica, ali i stari. Ča se je poli nas jilo?

Puno se jil veže uz neki običaj, na primjer za sv. Mikulu kad su deca ostavljala čizmice na poneštre kade bi jih drugo jutro dočekala jabuka ku su mat i otac brižno čuvali da ju ki ne bi pojlil. Uz to, tradicionalno se frigala i riba na place jer je sv. Mikula i zaštitnik rib-ari. Za Badnjak je oduvik bil post, ča znači da se ni jilo nikakovo meso, ili pak niš. Kako je naše mesto ribarsko od vavik, tako se je tu jila riba. Bakalar je bil najčešći i on se kuhao s kronpiron i fažolon na salatu. Ipak, bakalar su ljudi najviše delali *na gulaš*. Zajedno s ten pilo se i crno vino. Dok još ni bilo bakalara, ljudi su jili leču za ku su govorili da nosi sriču. Za Badnjak se isto već dosta let, pod murvicun, frigaju sardelice ke se dele zajedno s dve, tri čaše črnoga ili beloga vina. Od slatkoga su se jile friti i pilo se kuhano vino. Za Božić se uvik gledalo da se napravi obilniji obed nego inače.

Oni ki su naručili čekali su domaće purice ke bi pripravili za božićni obed. Najviše se jila perad jer se je govorilo da nogami hita zemlju nazad ča simbolizira da se loše zi prošloga leta ostaje za nami. Jila se je juha, pečeno meso, kiseli kapuz i pečeni kronpir. To bi se zalevalo domaćen vinon. Obed bi finil nečen slatken, štrudelon – orehnjačun ili pekmezačun. Na božićno jutro deca bi hodila po kućah čestitat Božić, a za to bi dobivali malo suheh smokav, orehi, jabuku ili naranču. Za Mlado leto mesnice su bile pune odojki za ki ljudi isto govore da nose sriču jer gubicun ruju prema

naprvo. Uz odojak jil se je kronpir, pilo vino i na kraju opet neč slatko. Deca bi opet hodila kod kućah čestitat, i ljudi bi jin opet davali čagod sitno za pojist, a neki put i soldi, ča se je reklo da su dobili za *dobru ruku*.

Neka je semi sretan Božić uz bogat blag-danski stol, sa kun god starinskun slašči-cun, ma prije sega, neka su semi srca puna ljubavi i dobre volje za seh ljudi, a i za koga god siromaha.

K. KRUŽIĆ

BLAGDANSKE GALETICE

Od srca van delimo jedan starinski recept.
Neka van kuća zadiši baš onako 'ko poli moje noni.

SASTAV:

- jedan lončić od 1 l masti
- jedan lončić od 1 l cukara
- 3 pecilna
- 3 vanilije
- 6 jaj
- 1 limun (sok i kora)
- 1 dcl mlaka
- brašno (oko 3 kg)

Mast i cukar se mešaju da mast pobeli i da se cukar donekle rastopi. Dodaju se ostali sastojci i dobro izmešaju. Doda se brašna (oko 3 kg), razvalja se i delaju se zvezdice, cvetići ili ki drugi oblik, a moru se delat i na mašine za meso 'ko domaći keksi. Tajni sastojak: malo ljubavi, kap dobre volje i puno strpljenja.

(prema receptu Sanje Legac iz Bribira)

Božićne želje

■ Pasuje vrime ko da ga bura nosi, dan za danon se bliže vrimentu Adventa i iščekovanju blagdana Božića kad grad blješči lipotun ukrasi, šareh lampadinic, nekoga posebnog užurbano-ga i vedroga raspoloženja aš blizu su nam naj-ljepši blagdani Božić i Novo leto.

Grad se kiti, na trgu je već va punoj lipoti postavljen i Advendski venac, zaten će bit postavljena i vela jelva okićena šaremi ukrasi i se će migat i bliskat na se se bandi. Adventski park lipo urejen pun aromi jelvic i borovini čekajuć na najdraži posjetitelj, veselja i dečjega smeha, a svetit će od početka Adventa pa se do iza Novoga leta.

Reć bi sako leto se lipše i bogateje z puno dogajanja. Sveti Mikula već špija zada stabla ,pride polešto va kontrolu, vidi da se i nona šeće držeć miću divojčicu za ručicu a krozi ti topli sti-sak ruki teče i spominjanje. Spameti se i Svetoga Mikule ki bi jih prišao obać a šnjen su dečinu strašili i krampusi, delili su šibi zločestemi a saka i najmanja slašćica je dečinu veselila.

Spominje se nona vrimenta svoga detinj-stva. Već okol Katarinine studen bi zaplela svoji

mrzli prsti va kiti hrasti ,jelvi i bori .Puhala bi bura tako jako da bi ledila dah, okovala tanken ledon Potok, na stranah Kotora beli suhi snežak pomalo bi se čapeval za grani gloga i delal beli tepih po suhoj trave a sličice od inja krasile bi stakla na poneštrah ko najlipše špice.Mat je va velen poslu. Toplina kuhinje godi, slašćice diše a nona poli šparheta moli.

Va mićen srdašču želje su puste, da za Božić sretni i veseli zajedno budu, da se i ovo leto lipo jelvica okiti i jaslice slože na mahu i klade posejena zelena šenica, kako je i užanca. Pameti mala glavica da će mići Isusić prnest regali pod bor. Ona bi rada novi šjalićn i rukavice dobit ili krpenu pupu. Za starejega brata škornjice aš stare već žule, narasle su nogi. Za mlajega brata toplu kapu aš ga uši vavik zebu. Ma i ku slaščicu neka prnese pod borić, ako bude naranča ili čikulada još lipše će bit i med sobun ćemo jih podelit.

Zbudila bi se jutron mića divojčica, kroz ponestru pogljerala - evo snežica, zamel je puti-ć,paladu, od kuć krovici, palmi, barki i saneni parki. Da se j' samo ta želja pusta ostvarila bila bi kuntenta. Ma pod boron i pupa čeka, kapa i škornje za obadva brata. Kakove sriće valjad ni veće. Plješću ručice miće divojčice, grli mater, oca i nonicu, bratami deli čikuladicu.

Šeće nona, ručica se tepleja, zi noniniga srca vela ljubav teče za ti mići stvor i ona će ku kunu odvojiti i vnučići regalat, onako skromno kuliko more dat.

I ovo leto va željama skromni budimo, jedan drugomu bliži, jedan drugome bolji. Neka nan Božić blagoslov nosi, ljubavi i zdravlja pune vriće i bar šaku snega da nan naš Grad bude još lipši...

Čestit van Božić ! i Sretna nova godina!

S. CAR FRIŠOVA

DOMAĆA BESEDA

karùba

rogač

Karùba lipo dīš

Izvor:
Rječnik crikveničkog govora,
Đurđica Ivančić Dusper i Martina Bašić,
Centar za kulturu dr. Ivan Kostrenčić,
Crikvenica, 2013.

PARENICA (črno kiselo zele)

Parenica je negdanje jilo od črnog kiselog zela (raš-tike, broskve). Najesen se zele pobere i očisti. Listi se popare vrućun vodun i posole ko i belo zele. More se zele narezat nasitno pa potkisat. To stoji va salamure oko misec dan. Mora se ki put i oprat. Kad se zakiseli kuha se PARENICA. To se kuhalo va crikveničkom zaleđu, mesto kiselog zela sa fažolon.

FAŽOL, MERLIN, KAPULA, KROMPIR, ČESAN, PERŠIN, SLANINA ILI SUHO MESO (ki je ča doma imel),
KISELO CRNO ZELE-PARENICA (narezano nasitno),
KUNŠERVA, MAST, SOL I PAPER

Fažol bi se večer stavil močit da se brže skuha. Drugi dan se hiti voda va koj se fažol močil, doda se kapula i merlin narezani na kockice, slanina ili suho meso. Popapri se i posoli, ali se nesme previše solit ač su parenica i slanina slani. Se se to zaleje vodun i kuha dok fažol malo ne omekša. Doda se oprana parenica, česan i peršin. Pred kraj se stavi krompir narezan na komadići. Kad je kuhano, zasmoči se kunšervun. Na mast se hiti kunšerva i pomalo meša da ne zagori. Ki voli more dodat malo muke da parenica bude gušća. Slanina ili suho meso se nasitno narežu i stave nazad va parenicu kuhat. Još se malo prokuha i more se jist.

Mi deca to nismo nikada voleli jist ač bi cela kuća smrdela po parenici. Danas malo ka kuća parenicu kuha. Mlademi smrdi, a stari više ne moru kopat i črno zele sadit i parenicu delat. Ovako je kuhala moja mat, a i ja kuhan svojemima doma. Nadan se da se ovo starinsko jilo neće utrt.

Prema kazivaju Sanje Legac

SKRIVENA CRIKVENICA

Crkvice sv. Katarine

FOTO: I. KRMPOTIĆ

dodavanjem potpornog zida, a tije-kom vizitacije 1779. godine pronađen je zapis na latinskom jeziku koji to potvrđuje. Modruški biskup Krištofor crkvicu je posvetio na maslinsku ned-jelju 1. travnja iste godine te u oltar ugradio moći sv. Marka Evanđelista, sv. Kuzme i Damjana, sv. Nikole bisk-upa, sv. Katarine i sv. Križa. O tome svjedoči i zapis na oltaru: *Prečasni u Kristu i Gospodinu, Gospodin Krištofor po milosti Božjoj i Apostolske Stolice biskup Modruški i Krbavski posvetio je ovu crkvu i oltar godine Gospodnje 1498. prvog dana travnja na Nedjelju Muke.*

Crkvice je dimenzija 2,80 m x 3,70 m x 2,90 m no unutrašnjost dodatno uma-njuje debljina zidova od kojih šezdeset centimetara. Izgrađena je od kamena s kamenim svodom i pokrivena cri-jepom. Nad samim ulazom iznad pro-zorčića ističe se otvoreni kameni zvonik u obliku preslice, ali bez zvona što se često moglo vidjeti na vinodolskim crkvicama iz toga vremena.

Kako su se tijekom 16. i 17. stoljeća selačka naselja povećavala rastao je i broj žitelja te mala crkva nije više mogla zadovoljiti potrebe vjernika pa se plan-ira izgradnja veće crkve.

Danas više nije u funkciji, ali živo svjedoči o dugoj povijesti Selčana na ovom prostoru.

I. KRMPOTIĆ

■ Ulazeći u sami centar Selca, u skro-vitom zelenilu maloga parka pažnju privlači crkvice Sv. Katarine koja se stisla uz bok novoobnovljene kapele Sv. Josipa. To je najstarija poznata crkva u Selcu.

Ne može se reći sa sigurnošću, ali pretpostavlja se da crkvice Sv. Katarine potječe iz predromaničkog razdoblja. Prema crkvenim zapisima 10. veljače

1485. godine Ivan Vlaj, bibrirski plo-van Martin i Ivan iz Selca, Martinov sin, mire crikveničke pavline s Jurkom Banićem tako da *Juraj njim da vinograd ki je na Selcih, ki je poli puta općinskoga z gornje strane, a s druge strane trsje svete Katarine*. To ukazuje da postoji vino-grad koji je pripadao crkvi Sv. Katarine, ali se ne navodi točno gdje se crkva nal-azi. Već je u 15. stoljeću crkvice bila vrlo trošna, pa je 1498. godine obnovljena

CRNA OBLJETNICA: stoljeće od potresa u Grižanama i u blizini Crikvenice

Treslo se i rušilo te 1916. Godine

■ Svako novovjekovno podrhtavanje tla, čega ima svake godine kod nas i u našoj neposrednoj blizini, pogotovo nedavni razorni potresi u nedalekoj Italiji, podsjetite na potrese koji su se dogodili i u našem kraju u ne tako davnoj prošlosti.

Tako je svojedobno bio upamćen, a kasnije i do danas ostao upisan u crne ljetopise našeg kraja potres iz 1916. godine koji je bio zadesio ovaj naš širi zavičaj.

To je bilo 12. ožujka 1916. godine u 4 sata i 24 minute.

- Stanovnike Vinodola i čitavog Primorja – prema kasnijim novinskim izvješćima – probudio je glasan huk iz dubine zemlje. Taj prvi huk probudio je stanovnike kako bi budno dočekali nastavak novih valova potresa. Slijedio je čitav niz novih sličnih potresa razorne jačine - piše prof. Stjepan Špalj u svojem tekstu pod naslovom *Potres u Vinodolu 1916. godine*, u ediciji *Zaboravljeni rat 1914. – 1918.*, kojom je – s tekstovima još petero autora – popraćena istoimena izložba u organizaciji Muzeja grada Crikvenice 1915. godine.

Nakon ovog potresa 1916. godine gotovo nijedan stambeni objekt na području Vinodola nije ostao neoštećen. Na području općina Grižane-Belgrad i Bribir bilo je ukupno oštećeno oko tisuću objekata. Srušene kuće, urušeni krovovi, razdvojeni zidovi, a sve to popraćeno neprekidnim podrhtavanjem tla i bukom, ostavljalo je

stanovnike i sve koji su im pritekli u pomoć u stravičnom stanju šoka.

Najviše su bile pogođene Grižane, i to objekt upravne zgrade Općine Grižane-Belgrad, te nešto manje upravna zgrada Općine Bribir (tada Obćina). Potres je bio jačine između 5 i 6 stupnjeva prema richteru.

Obnova je bila organizirana na takav način da se pogođeno stanovništvo bilo podijelilo u tri razreda. U prvom razredu su vlasnici oštećenih kuća platili radnike i materijal za obnovu, u drugom je općina platila radnike, a vlasnici oštećenih kuća plaćali su materijal, dok je u trećem razredu – u koji su bili uvršteni najteže pogođeni objekti – općina podmirila sve troškove.

Očevid su vrlo brzo obavile kotarske vlasti. Kraljevska zemaljska vlada bila je obaviještena istog dana. To je bila treća godina rata pa Zemaljska vlada nije imala financijskih izvora kojima bi pripomogla u obnovi. Stoga se utemeljilo neovisno tijelo – *Odbor za pomoć potresom postradaloga hrvatskog Primorja*. Odobreni su i neborbeni resursi tadašnje 13. vojne oblasti, te pripadnici 16. bjelovarske i 79. otočke pukovnije koji su stavljeni na dopust. Organizaciju i sve pojedinosti oko obnove rješavao je Ured na Sušaku. Pokazana je vrlo visoka razina solidarnosti sa svih strana i od svih značajnijih ustanova.

Bilo je planirano da se svi radovi na obnovi dovrše do kraja siječnja 1917.

godine, no bilo je poteškoća s uplatama sredstava iz različitih izvora. Povrh toga, u međuvremenu se razbolio i nedugo nakon toga i umro glavni upravitelj Građevne uprave u Grižanama inženjer Kos. Radovi su nastavljeni tijekom idućih mjeseci i uglavnom dovršeni do lipnja.

Bilanca troškova iznosila je 276. 500 kuna.

Okolna područja, pa tako i Crikvenica, nisu tada pretrpjela veću štetu, ali se potres itekako dobro osjetio!

Poznato je da područje Vinodola leži na iznimno trusnom i seizmički vrlo aktivnom prostoru. Tijekom više proteklih stoljeća zabilježeno je nekoliko potresa razorne snage. Prvi od njih bio je 1323. godine kada je kasnoantička i srednjovjekovna utvrda Badanj pokraj Crikvenice znatno oštećena pa onda i napuštena. Drugi razorni potres bio je 1689. godine kada se urušio ionako dotad načet i neodržavan kaštel u Grižanama.

Treći u tom crnom nizu za ovaj kraj bio je ovaj prije punih stotinu godina, 1916., i to usred rata, kada je ionako stanovništvo bilo izloženo raznim drugim ratnim nevoljama, stradanju i razaranjima koje donese svaki rat.

Kaže se kako nijedna nesreća nikada ne dolazi sama, ali za ovu, kao i za svaki rat, valja reći – ne ponovilo se nikad više!

F. DERANJA

Slike razaranja nakon potresa 1916. godine na području Grižana

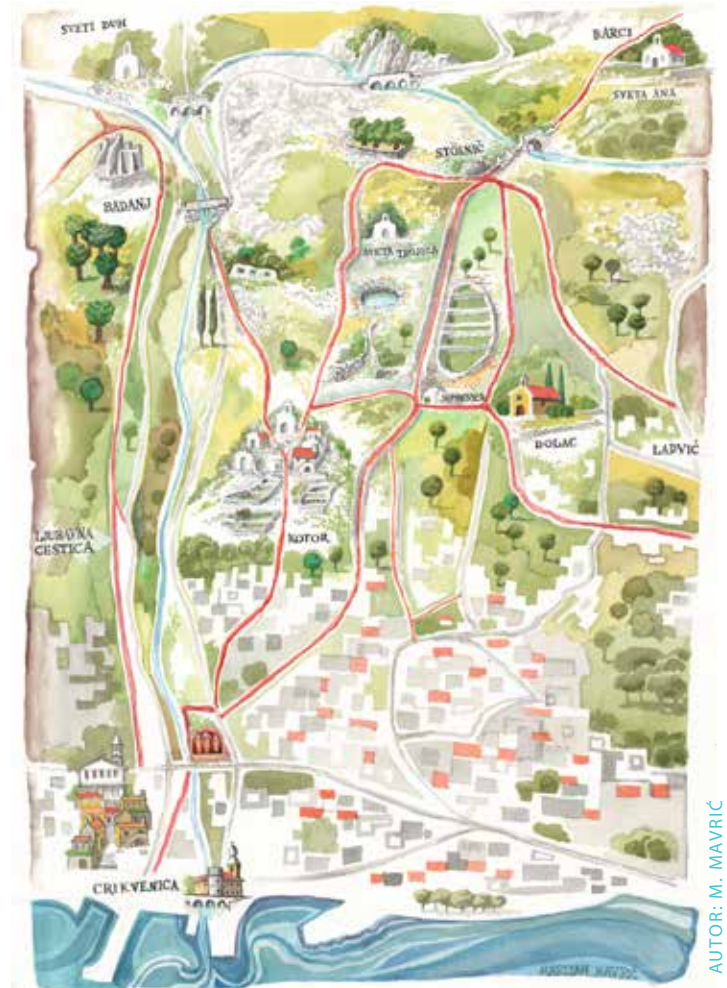
Kad se štufate mora, hote do Kotora

■ U današnje vrijeme često jedini odmor od gradskog života pruža povratak prirodi. Na samo pola sata hoda od središta Crikvenice nalazi se jedna takva poželjna oaza mira – Kotor. Cijelo brdo vriedan je krajolik i kulturno odredište koje zaslužuje našu pažnju i skrb. Zbog svoje povijesne važnosti, u kombinaciji s ljepotama prirode i slikovitim vidicima, skriveni je adut crikveničke rivijere.

Jedini način za upoznavanje Kotora je šetnja planinarskim putovima kojima je prošarano cijelo brdo. Danas uskim povijesnim stazama omeđenima gromačama šetaju radoznali ljubitelji prirode i prošlosti, dok su nekada njima koračali Kotorani na putu do svoje obradive zemlje, izvora vode i crkava. Ti su ih isti putovi povezivali sa stanovnicima susjednih sela, morskom obalom i lukom gdje se danas pruža suvremena Crikvenica.

Kako se ne biste zagubili u svojim šetnjama, prošli je mjesec u organizaciji Muzeja grada Crikvenice postavljena signalizacija po cijelom brdu. Putokazi se sada nalaze na svim križanjima, a pet novih obavijesnih ploča donosi informacije za sve one koji žele znati više. Tiskan je letak s kartom staza, osmišljen logo i slogan. Nadamo se da će Kotor na ovaj način postati vidljiviji svim posjetiteljima koji se odvažaju na avanturu i otkrivanje stare Crikvenice. U planu je i postavljanje preostale signalizacije i nadopuna službene gradske pješačke signalizacije putokazima za naselje Kotor, naročito u predjelu Potkotoru.

T. ROSIĆ
Muzej Grada Crikvenice

ZAVIČAJNA POVIJEST

Predavanje o matičnim knjigama mr. sc. Damira Gašparovića izazvalo veliko zanimanje

U organizaciji Katedre čakavskog saveza Kotora u restoranu Hotela Kaštela 23. studenog organizirano je predavanje mr. sc. Damira Gašparovića pod nazivom *Matične knjige rođenih (krštenih) Župe Kotor (1738. – 1793.) i Župe Crikvenica (1793. – 1815.)* Župa Kotor se odnosi na današnje područje grada Crikvenice i o njoj postoji prva i jedina knjiga rođenih. Predavanje je trajalo malo više od sat vremena, a posjećenost je bila velika. Na predavanju je bilo riječi o starim prezimenima, imenima te demografskim trendovima u 18. i 19. stoljeću. Publika je mogla saznati mnogo i o broju imena i prezimena na području Župe Kotora i Župe Crikvenice, o čestoci imena i prezimena, ali i usporediti ih s novijim podacima i vidjeti koja su se prezimena i imena održala, koja su nestala, a koja su, pak, nova. Tako su, primjerice, najčešća prezimena u razdoblju 1738. – 1793. bila *Car*, *Lovrić* i *Katnić*, a prema popisu stanovništva iz 2001. godine to su *Car*, *Matejčić* i *Katnić*.

Iako je Damir Gašparović po struci ekonomist, istraživanje vlastitog rodoslovlja i zavičajne povijesti je njegov hobi kojim se

Damir Gašparović

strastveno i intenzivnije bavi posljednjih pet godina. Njegova ljubav i zanimanje za rodoslovlje i očuvanje našeg crikveničkog identiteta vidi se u njegovim predavanjima, kao i posvećenost istraživanju u svom svojem slobodnom vremenu. Iako je njegov hobi započeo istraživanjem svoje obiteljske povijesti, kako bi bolje razumio povijesni kontekst tog vremena, gospodin Gašparović

svoja je istraživanja proširio i na zavičajnu povijest. Rezultat tog su i predavanja koja je održao, a koja su izazvala veliko zanimanje naših građana.

Na kraju predavanja gospodin Gašparović je naglasio koliko je važno istraživati zavičajnu povijest naših starih radi očuvanja identiteta. Istraživanjem bolje spoznajemo kraj u kojem živimo, ali i sebe. Ovo nije njegovo prvo predavanje – prošlo je održao lani u Gradskoj vijećnici, a ono je prema temi bilo manje detaljno od ovog. Koliko je ozbiljan sa svojim istraživanjem – dokazuju i dva najavljena predavanja, od kojih će jedno, koje će obuhvaćati vinodolsku zavičajnu povijest, biti za pola godine u Grižanama, a drugo ponovno za godinu dana.

Po završetku izlaganja predsjednica Katedre Ksenija Car Ilić zahvalila se gospodinu Gašparoviću na zanimljivom i poučnom predavanju te mu uručila simboličan poklon, dok su se posjetitelji mogli zasladiti kolačima i čašom pića.

K. KRUŽIĆ

MARIJAN MAVRIĆ – pedeset godina na stotinu izložaba

Pola stoljeća od prve skupne i četiri desetljeća od prve samostalne izložbe

■ **MARIJAN MAVRIĆ** (74) slikar je širokog područja umjetničkog interesa i raznovrsnog likovnog izraza. Rođen je u braku Bartola Mavrića, Grižanca, i Selčanke Katice Jeličić koji su se bili upoznali u – Dubrovniku.

Marijan Mavrić rođen je 3. svibnja 1942. u Selcu.

Samo život može ispisati takve pojedinosti u nečijoj biografiji kakve su i u Mavrićevoj pa se tako koješta događalo – i danas se događa – ovom slikaru osebujna izraza i fascinantnog opusa.

U trenucima kada se puni pedeset godina od njegove prve skupne izložbe, postavljene u Biogradu na Moru, razgovaramo u njegovu ateljeu koji se nalazi u zgradi Stare škole u Grižanama.

- Ako treba govoriti o uzorima, onda – ne spominjući imena pojedinačno – moram reći da su to za mene stari majstori - govori Marijan Mavrić.

Stjecajem okolnosti Mavrić se vratio očevu zavičaju, a u svoje rodne Grižane nedavno 'se vratio' i Juraj Julije Klovčić, jedan od najvećih u povijesti slikarstva, stalnom izložbenom postavom koja bi mogla pre-rasti u muzej. Minijaturist svjetskog glasa i svjetske slave danas je pod istim krovom zajedno s Marijanom Mavrićem.

- Mi Vinodolci smo oduvijek bili šparni, štedljivi, pa je možda odatle došlo do toga da je Klovčić počeo slikati na malim formatima. Postao je najveći sitnoslikar.

Marijan je 1960. godine završio Grafičku školu u Zagrebu. Od 1977. član je HDLU-a u Zagrebu, a zatim postaje i članom HDLU-a u Rijeci.

Dosad je izlagao na ukupno više od stotinu skupnih i samostalnih izložaba. Marijanovih radova ima u zemlji i u inozemstvu.

- Jedna od mojih slika nalazi se u Boljšoj teatru u Moskvi. Kako se to dogodilo? Jedne godina, ljeti, na terasi Hotela *Slavena* u Selcu nastupio je ansambl Balalajke. Tom prigodom dao sam njihovoj ravnateljici jednu od svojih slika. To je bio akvarel s krčkim motivom. Oni su to postavili u zgradi svojeg kazališta, jednog od najpoznatijih u svijetu.

Radi u tehnikama akvarela, jajčane

Marijan Mavrić za štafelajem u svojem ateljeu

tempere, ulja i akrilika. Motivi su mu također raznovrsni – od portreta do pejzaža, krajolika uz naše more, ali i mekih ugođaja šumovitih predjela i vizura uz rijeke i jezera kontinentalne Hrvatske.

Prkosi podjelama likovnih kritičara i povjesničara umjetnosti na autorske faze, etape i slikarska razdoblja u izričaju.

- Često radim istovremeno, u istom razdoblju, i akvarel i akrilik, i portret i pejzaž. Ta raznovrsnost me osvježava, potiče i motivira.

- Marijanovi koloristički krajolici prošli su studioznu genezu od analitičke slike do sintetičkih zapisa s rezultantom gotovo apstraktne i gestualne slike - rekla je Gorka Ostojić-Cvajner za njegovo slikarstvo.

• MURTIĆ

- Više je slikara koje iznimno cijenim. Jedan od njih je i Edo Murtić - govori Marijan o jednom od velikana hrvatskog i europskog slikarstva. - Njegova ratna ilustracija Goranove *Jame* već tada govori o posebnoj darovitosti i kasnijoj veličini tog slikara.

U tom trenutku Mavrić pokazuje na svoje platno na kojem se mogu uočiti pojedinosti slikarskog umijeća koje slikarskom gestom potvrđuju njegovo poštovanje prema Murtiću kao velikom majstoru.

U razgovoru dotičemo i pojavu imitatora i falsifikatora.

I Murtića falsificiraju, što je dokaz u određenom smislu i nedopuštenog, ali istodobno, kada je slikarstvo u pitanju, i svojevrnog, mada neželjenog, priznanja autorove veličine.

I Mavrić ima „svoje“ – osim onih odanih, koji su u većini – i neobične obožavatelje?! One koji ga nastoje kopirati! To slikaru možda donekle i godi, ali u svakom slučaju nije „zdravo“ za one koji to čine!

• POTPORA

Marijan ima punu potporu i puno razumijevanje supruge Meri. Podupiru ga i djeca: kći Sonja te sinovi Mate i Maro.

- Kada sam pripremao svoju najnoviju izložbu postavljena u Gradskoj galeriji u Crikvenici, ovu jubilarnu – povodom zlatnog jubileja prvog slikarskog nastupa – proveo sam doslovno mjesec dana u danonoćnom radu. Radio sam od dvanaest do šesnaest sati dnevno. Raduje me to što sam tako ujedno provjerio svoje mogućnosti, radnu sposobnost i psihofizičku izdržljivost u ovom poslu. To mi je posebno mnogo značilo nakon nedavnih poteškoća sa zdravljem koje sam, nadam se, prebrodio.

Marijan ovo što radi i što voli raditi zaista iskreno smatra zanatom i majstorstvom struke. Od svojeg rada ne čini mit, ni „veliku mašu“, ali njegove slike, njegovi minuciozni radovi na pejzažima i portretima i njegovi do u tančine dorađeni detalji slikarske umjetnosti i umješnosti govore da je zaslužio sve epitete velemajestora. Raduje ga kada mnogi od ljubitelja slikarstva prepoznaju u njegovu radu „ono nešto“ i kada promatrač, ljubitelj lijepe umjetnosti, stane pred njegovu sliku i doživi ugođaj koji je autor stvarajući svoje djelo i želio postići! Tada njegova slika postane medij čijim posredstvom autor i promatrač korespondiraju empatijski i emocionalno.

Likovna kritika već odavno je načisto s Marijanom i njegovim opusom: čovjek je to čvrsta koraka – koraka poput pouzdane mjere između „dva kamika“ – oštra i blaga pogleda, lica poput njegovih slikovitih krajobraza; čovjek koji u svojim slikama možda samo ustrajno stvara vlastiti autoportret (Nikola Albaneže).

Marijan Mavrić živi za svoje slikarstvo i u svojim slikama, i to – i na taj način – u domovima mnogih ljudi, kod nas, ali i zaista daleko. Daleko i od Selaca i od Grižana. Slike Marijana Mavrića sve njih čine međusobno bližima. I bliskima.

F. DERANJA

Kazališni uspjesi “Biblica”

■ Dvomjesečni rad i trud dječjeg čitateljskog kluba *Biblice* i redateljice Elle Crnić urodio je izvrsnom predstavom premijerno izvedenom sredinom studenoga u atriju Osnovne škole *Zvonka Cara* u Crikvenici.

Pun atrij odzvanjao je glasnim pljeskom, kojima je oduševljena publika nagradila mlade izvođače za njihovu prvu predstavu. Originalan tekst **Silvije Šesto** za potrebe ove predstave crikveniškimi prilikama prilagodila je redateljica predstave, studentica informacijskih znanosti Ella Crnić iz Crikvenice. Elli je ovo bio prvi

projekt u suradnji s *Biblicama*, a djevojčice je pohvalila ističući zadovoljstvo ostvarenim uspjehom. Zanimljivu scenografiju mladi glumci dijelom su samostalno osmislili, a za dio su zahvalili nastavnicima i ravnateljici OŠ *Zvonka Cara* Desiree Pečaver, koja im je uz prostor atrija ustupila i ozvučenje za predstavu. Domišljata kostimografija koju su u potpunosti osmislili sami glumci posebno je nasmijala publiku.

Glumačku ekipu činile su većinom članice Biblica: Tamara Erceg (Julio), **Gea Grbčić** (Romea), **Nika Butković** (Juliova mama),

Biblice u društvu redateljice predstave Elle Crnić

GRADSKA KNJIŽNICA CRIKVENICA

Brojnim radionicama do kvalitetnijeg života građana

■ Za vrijeme *Mjeseca hrvatske knjige*, koji se održavao od 15. listopada do 15. studenoga, Gradska knjižnica Crikvenica organizirala je besplatne kreativne radionice za odrasle i pričaonice za djecu s našim mačkom Carom Edgarom. S obzirom na veliki broj zainteresiranih odlučili smo s radionicama i pričaonicama nastaviti do kraja godine. Navedeni programi knjižnice osmišljeni su kako bi poboljšali kvalitetu života naših sugrađana. Često se pitamo kako život u našem gradu učiniti sadržajnijim, ljepšim, kreativnijim, što svatko od nas može učiniti? Pomoći svojim građanima u obogaćivanju kulturnog života zadaća je svake kulturne ustanove.

Kreativne radionice započele su izradom krpenih ogrlica te su se nastavile održavati svake srijede u trajanju od 90 minuta. Na radionicama je svaki put sudjelovalo 10-ak naših dragih sugrađanki koje su razvijale svoju kreativnost i likovno izražavanje. Polaznice radionica naučile su različite tehnike poput *decoupagea*, *sospesa* i *cracklea* te pritom uživale

u ugodnom i inspirativnom druženju u našoj knjižnici. Sve radionice vodi draga teta Šira, predsjednica Društva Naša djeca Crikvenica, koja nas uvijek oduševi svojom kreativnošću i nauči nečemu novome.

Svakog četvrtka djeca mogu uživati u društvu novih priča o dogodovštinama mačka Findusa i našeg mačka Cara Edgara. Naši najmlađi korisnici i njihovi roditelji rado se odazivaju ovim zanimljivim pričaonicama te svaki put dolaze u sve većem broju. Prilika je to i za druženje s našim umiljatim, ali ponekad i nestašnim mačkom. Svaka je priča uzbudljivija u društvu pravog i razigranog mačka. U 60 minuta djeca su mogla razvijati interes za knjigu i životinje. Pričaonica je program pričanja i čitanja priča djeci sa svrhom stvaranja dobre navike čitanja kod djece predškolske dobi te ukazivanja i djeci i roditeljima na važnost čitanja od najranije dobi. Djeca što ranije trebaju postati korisnici knjižnice kako bi im se od malih nogu usadile tradicionalne vrijednosti čitanja i općenito korištenja pogodnosti

Nikolina Jurinčić (Romein tata), **Rea Jeličić** (Romeina mama), **Oriana Šabanović** (Juliova deda), **Dora Krešić** (Romeina baba) i **Hana Baričević** (naratorica), a zbog nedostatka glumaca *Biblicama* je u pomoć priskočio prijatelj **Teo Krmpotić** (Juliova tata).

Za vrijeme predstave mladi su se glumci odlično zabavljali, bez imalo treme i zbunjivosti. Smjehak na licima mnogobrojne publike dodatno ih je ohrabrio i uvjerio da su napravili super predstavu. Posebno oduševljenje i odobravanje izazvala je najava daljnjeg izvođenja ove predstave, ali i najava novoga projekta *Biblica*.

Radi se o lutkarskoj predstavi *Priča o jednom mačku*, koju pripremaju za izvođenje u Adventskom parku u sklopu programa *Advent u Crikvenici*. Scenarij za lutkarsku predstavu priredila je Tigrena Csik prema priči Nevenke Habijan, a lutke je za Gradsku knjižnicu Crikvenica izradila lutkarica Anica Kraljević. Na ideju o predstavi u kojoj je glavni lik nestašni mačak, došlo su zbog izrazite privrženosti crikveniškome knjižničnom mačku Caru Edgaru, koji uživa u probama i sastancima *Biblicama*. S obzirom na brojne studijske obaveze Elle Crnić, za ovu predstavu djevojčice će pripremiti njihova voditeljica Irena Krmpotić uz pomoć kolegica iz Gradske knjižnice Crikvenica.

I. KRMPOTIĆ

Pričaonica

koje nudi knjižnica. Posjetitelji pričaonica zasigurno će puno više čitati i pokazivati veći interes za knjigu, nego djeca koja su se s knjigom susrela tek u školskoj dobi.

Knjižnica kao javni prostor i mjesto okupljanja pruža usluge kojima nastoji zadovoljiti obrazovne i informativne potrebe pojedinca te mu pružiti razonodu u slobodno vrijeme. Stoga se naša knjižnica trudi neprestano ukazivati na svoju prisutnost u zajednici u cilju obostrane koristi. Izrazito nas veseli da su aktivnosti koje provodimo u knjižnici obogatile kvalitetu života kako sudionika tako i djelatnika knjižnice, te i dalje s veseljem pozivamo na uključivanje novih sudionika.

I. KRMPOTIĆ

OŠ VLADIMIRA NAZORA

Edukacija odgojno-obrazovnih i administrativnih djelatnika u sklopu pilot-projekta „e-Škole“

Tijekom rujna 2016. započela je edukacija odgojno-obrazovnih i administrativnih djelatnika svih 150 škola uključenih u projekt „e-Škole: Uspostava sustava razvoja digitalno zrelih škola (pilot-projekt)“. Kako je i OŠ Vladimira Nazora u Crikvenici među prvih 150 škola, djelatnici naše škole su tijekom listopada i studenog sudjelovali u edukativnim radionicama: „E-učitelj – suvremena nastava uz pomoć tehnologije“ i „Office 365“. Riječ je prvim u nizu radionica u ovoj fazi obrazovanja korisnika pilot-projekta.

Na prvoj edukativnoj radionici „E-učitelj“ učitelji STEM predmeta (Matematika, Fizika, Kemija i Biologija), ali i učitelji drugih predmetnih područja, učitelji razredne nastave te stručni suradnici i ravnateljica, imali su priliku isplanirati nastavni sat uz korištenje digitalne tehnologije, pri čemu su posebnu pozornost obratili na prikladan odabir nastavne strategije, metoda i digitalnih alata. Kroz petosatnu radionicu pod vodstvom Algebrina predavača Višeslava Račića učitelji su se također upoznali s mogućnostima online suradnje i dijeljenja dokumenata uz pomoć Google Diska, s izradom konceptualnih mapa uz pomoć alata Bubbl.us (<https://bubbl.us/>) i s izradom animacija i kratkih videozapisa uz pomoć alata Moovly (<https://www.moovly.com/>).

FOTO: ARHIVA ŠKOLE

Radna atmosfera na edukaciji u OŠ Vladimira Nazora

Na drugoj edukativnoj radionici pod nazivom „Office 365“ učitelji su se upoznali s besplatnom Office 365 uslugom i alatima koji omogućuju suradnju i komunikaciju između svih sudionika u obrazovnom sustavu. Naime, svi učenici, učitelji i nastavnici osnovnih i srednjih škola imaju besplatan pristup alatima Office 365 koji ostvaruju uz korištenje svog elektroničkog identiteta u sustavu AAI@EduHr. Alati uključuju: pristup e-pošti s 50 GB-a slobodnog prostora, pristup OneDrive pohrani podataka u oblaku s jednim TB-om slobodnog prostora po korisniku, Office alate (Word, Excel, PowerPoint, OneNote i Sway), društvenu mrežu Yammer, kao i Lync koji omogućuje

audiokonferencijske i videokonferencijske pozive te razmjenu poruka.

Kroz petosatnu radionicu učitelji su se tako upoznali s prednostima rada u oblaku, otkrili mogućnosti komunikacije i suradnje razreda/cijele škole uz uporabu grupa u Yammeru, koristili napredno upravljanje dokumentima, analizirali mogućnosti uporabe OneNotea u nastavi (digitalni metodički priručnik i suradnička izrada materijala za nastavu) i izrađivali multimedijски sadržaj za nastavu uporabom Swaya.

Veselimo se novim izazovima i s nestrpljenjem iščekujemo nove radionice!

D. TODOROVIĆ

OŠ VLADIMIRA NAZORA U KAMPANJI HRVATSKOG KNJIŽNIČARSKOG DRUŠTVA

„I ja želim čitati!“

Što je disleksija? Tko pomaže učenicima s teškoćama čitanja i disleksijom? Koju građu školska knjižnica može ponuditi djeci koja se susreću s ovim problemom?

Na ova pitanja želimo odgovoriti uključivanjem u Nacionalnu kampanju za osobe s teškoćama čitanja i disleksijom „I ja želim čitati!“. Kampanju je pokrenulo Hrvatsko knjižničarsko društvo kako bi senzibiliziralo javnost za poteškoće i potrebe osoba koje ne mogu čitati standardni tisak.

Naime, prema podacima Hrvatske udruge za disleksiju u hrvatskim osnovnim školama ima oko 30.000 učenika s disleksijom, odnosno 5 – 10 % osnovnoškolske populacije. U našoj školi, primjerice, stručnu pomoć školskog logopeda prima 23 učenika.

U jednogodišnju Kampanju uključili smo se u listopadu ove godine postavljajući informativne izložbe u predvorju škole.

FOTO: ARHIVA ŠKOLE

Informativna izložba u predvorju škole

Za učenike sedmih i osmih razreda organiziran je i kviz u kojemu su učenici pokazali svoje znanje o disleksiji i poznatim disleksičarima, ali i suradnički duh i digitalnu pismenost. Naime, kviz je bio priređen online alatom Kahoot, a učenici su odgovarali putem svojih mobilnih telefona.

Nakon kviza učenicima je predstavljena prva tiskana knjiga za učenike s disleksijom

Priče iz davnine Ivane Brlić-Mažuranić te šest lektirnih naslova objavljenih u obliku zvučne i e-knjige. Navedeni su naslovi dostupni u školskoj knjižnici.

Kampanja će trajati godinu dana tijekom koje ćemo razgovarati o disleksiji, istraživati poznate osobe koje imaju/su imale disleksiju, slušati što nam o teškoćama čitanja mogu reći stručnjaci logopedi. Samo na taj način možemo razumjeti one koji se svakodnevno bore sa slovima te im pomoći literaturom priređenom za njih.

Koordinatorica i pedagoginja
DRAŽENKA MAŽAR

logopedinja
MARIJA DUKARIĆ

knjižničarka
RENATA GRŽAC

Primorskenovitadi

MEĐUNARODNI DAN TOLERANCIJE U OŠ ZVONKA CARA

Svi smo dio istog svijeta

O okviru planiranih aktivnosti projekta „Znanje za sve 2“, koji se financira iz Europskog socijalnog fonda, Osnovna škola Zvonka Cara obilježila je Međunarodni dan tolerancije. Aktivnost je realizirana likovnom radionicom pod motom „SVI SMO DIO ISTOG SVIJETA“.

Svijet oko nas je prepun različitosti, prepun pojavnih oblika koji se ne mogu smjestiti u šablone i tablice. Koliko samo postoji nijansi boja kojima slikarica priroda daje čaroliju livadama i šumama, rijekama i morima, parkovima i vrltima.

Koliko se samo različitih oblaka krije u visinama, koliko različitih bića tumara morskih dubinama...

Ni kod ljudi nije drugačije. Različite boje kose, očiju, visine, debljine, različite boje kože, ali različite i nutrine. Biti drugačiji ne znači biti bolji ili gori, voljeti svoju kulturu nije nedostatak, ali poštivati i uvažavati tuđu vjeru, tuđu kulturu, sigurno je napredak.

Ne možemo svi biti jednako sposobni, ne možemo svi jednako pjevati, govoriti, pisati, jednako izgledati, jednako imati, ali možemo se svi uvažavati, međusobno

FOTO: ARHIVA ŠKOLE

poštivati i zajedno mirno rasti na putu k zvijezdama.

Kažu da su za toleranciju najvažniji roditeljski dom i škola. Zato naša škola ništa ne prepušta slučaju pa uz svakodnevne aktivnosti vezane za pravo na biti drugačiji svake godine posebno obilježi i

Međunarodni dan tolerancije.

Ove godine smo uz redovne aktivnosti pridodali i aktivnost u sklopu projekta „Znanje za sve 2“. Pedagoginja je pripremila prezentaciju, profesorica Likovne kulture Alison Mavrić osmislila, pripremila i vodila tijekom likovnog stvaranja, koji je doveo do velikog plakata iz kojega različitim pokretima „iskaču“ likovi u različitim bojama.

Predsjednica Vijeća učenika Matea Pađen prezentirala je pripremljenu prezentaciju učenicima dvaju razrednih odjela, a učenik osmog razreda Sebastian vješto je napravio grafit na hameru s porukom susreta „Svi smo dio istog svijeta“.

Nakon radionice uradak je izložen u Turističko-informativnom centru kako bi potaknuo i stanovnike svoga Grada na promišljanje o različitosti.

Cilj radionice bio je potaknuti na promišljanje, shvatiti da nemamo zamjenski svijet, kako je ovaj ovdje dovoljno lijep za sve naše različitosti, za sva naša pozitivna uvjerenja, te kako i uz različitost možemo doživjeti sklad.

Biti tolerantan znači osigurati let mira, biti tolerantan znači biti čovjek u punom značenju te tako velebne riječi.

J. PLENČA,

DJEČJI VRTIĆ RADOST

Radionice zdrave prehrane za kuhare

U subotu 26. 11. 2016. u Dječjem vrtiću u Crikvenici održana je radionica za kuhare, zdravstvene voditeljice i ravnateljice vrtića *Radost, Cvrčka i mrava* iz Triblja, *Fijolica* iz Novog Vinodolskog i *Centra Izvor* u Selcu. U uvodnom dijelu radionice dr. sc. Martina Linarić, dipl. ing. nutricionist, održala je kratko predavanje o uravnoteženoj prehrani i pravilnom izboru namirnica nakon čega je slijedila praktična radionica.

Kuharica Ika Bajramović i slastičarka Marina Sinčić iz Thalassoterapije iz Opatije prezentirale su pripremu zdrave maneštre, ribe s povrćem pripremljene u konvektomatu, kolača od cikle i zdravog kolača od jabuka, mrkve i zobenih pahuljica. Sva ta ukusna hrana bila je

FOTO: ARHIVA VRTICA

pripremljena bez soli, suvišnih masnoća i s minimalnom količinom šećera. Ovo je prva od triju radionica koje će biti organizirane tijekom ove pedagoške godine s ciljem prilagodbe vrtićkih jelovnika i uvođenja nekih novih, zdravih namirnica i drugačijeg načina pripreme hrane

sa smanjenim unosom soli, šećera i uravnoteženim unosom makrohranjenata i mikrohranjenata.

Pravilna prehrana podrazumijeva uravnoteženu, raznovrsnu prehranu, svakodnevnu konzumaciju voća i povrća, odnosno najmanje pet porcija serviranja voća i povrća dnevno. Dostupnost ukusnih visokovrijednih namirnica upravo u vrtiću je iznimno važna za usvajanje pravilnih prehranbenih

navika kod djece. Naravno, da bi se navike zaista usvojile, potrebno je usklađeno djelovanje vrtića i obitelji, stoga je u srijedu 7. 12. 2016. u vrtiću *Radost* organizirana radionica *Priprema zdravih slastica* za djecu, roditelje i odgojitelje.

M. MAGAŠ

Primorskenovitadi

BOŽIĆNI SAJAM U OSNOVNOJ ŠKOLI ZVONKA CARA

Božićni osmijeh

FOTO: ARHIVA ŠKOLE

Detalj s tradicionalnog Božićnog sajma OŠ Zvonka Cara

Božićni sajam u Osnovnoj školi Zvonka Cara dio je adventskih događanja pod pokroviteljstvom Grada Crikvenice. Donosi božićnu čaroliju koja umije razgaliti srca, potaknuti lice na osmijeh, pomamiti na kupovinu pokojeg poklona i obogatiti svoje prostore uracima vrijednih Zvončica, učenika, roditelja i učitelja. Kao i desetljećima unazad i ove godine sajam se rasplamsao punim sjajem.

Svečano uređen hol pomalo je podsjećao na pravu bečku kavanu prodajom slastica dragih nam sponzora, kavicom

i bezalkoholnim pićima. Božićni ukrasi, plamsaj svijeća na stolovima i toplina u ljudima dočarali su poseban doživljaj. Za uvod u dobar ugođaj pobrinuo se mladáhni Dječji bend *UPS?! i Gradski zbor Raspjevani slavuji* pod vodstvom vrsnog učitelja Božidara Darka Majstorovića. Kako li je samo bilo lijepo slušati djecu koja poput kakvih profesionalaca izvode svoj dio te božićne radosti.

Nakon glazbenog dijela svi posjetitelji imali su priliku uživati u školskoj priredbi *Osmijeh Božića*. Uživalo se slušajući prigodne pjesme velikog i malog zbora, tople recitacije na našem lipom ča, ali i na njemačkom jeziku, razigrane plesne korake skupine *Libre* i učenika Područne škole Selce. Nije bilo srca koje je ostalo netaknuto ni lica na kojem se nije pojavio osmijeh. Spojem ljepote glazbe, ljepote riječi i blagdanski uređenog okruženja pokrenula se ljubav prema djetetu koje radosno iščekujemo. Za ovako maštovit program i prekrasno uređenu aulu zaslužni su učitelji i učenici koji popodnevim dolaze u školu kao u kakav hram. Hvala im svima jer su nam uljepšali Božić i podarili nam svoj osmijeh.

Nakon školskog programa u zabavnom dijelu nastupio je Plesni klub *Dance Queen* iz Kraljevice u kojem plešu i naše učenice i donose medalje s natjecanja. Posjetitelji su začuđeno stajali uživajući u pravim plesnim pokretima i akrobacijama.

Čarolija kupovine trajala je do kasnih večernjih sati. Mještani su zastajali, ali i kupovali znajući kako time potpomažu i školu koja diše zajedno s Gradom i za Grad. Naime, od prikupljenih novaca uvijek se štogod kupi za školu i učenike. Naš

božićni vlak u izradi prodajnih predmeta predvodi voditeljica Učeničke zadruge Anja Kostanjšek Brnić koja u prvi vagon „ukrca“ Zvončice, a potom i ostale roditelje, učitelje i učenike.

Moram spomenuti da je naša škola poznata pod motom *Prvi u dobroti, prvi u plemenitosti* pa je i ovaj put imala dva humanitarna štanda. Jedan je štand bio tradicionalni za pomoć dalekim prijateljima u Africi u sklopu UNICEF-ova programa Škole za Afriku. I drugi štand pod nazivom *Za Dominikov osmijeh* bio je osobito važan jer je njegov prihod bio namijenjen za pomoć pri odlasku na operaciju našeg učenika, sad već srednjoškolca Dominika Bosanca.

Kao nezaobilazni dio ove čarolije bili su i tradicionalni paketi iznenađenja. Zahvaljujući dragim nam sponzorima, roditeljima i učiteljima, paketi su razveselili svakog dobitnika. Iako različita sastava, svi su paketi bili jednako vrijedni.

Ovu božićnu rapsodiju uveličao je i Djed Božićnjak, poklon dragog nam sponzora, koji je omogućio slikanje u pravom božićnom ruhu.

Bilo je mnogo malenih i sitnih detalja koji su itekako važni u ovako velikom projektu koji uvijek iznova plijeni svojom pažnjom, veličinom i tradicijom.

Nažalost, ne možemo sve spomenuti jer bi popis bio jako, jako dugačak. Svatko je pomogao koliko je mogao i osjetio. Hvala svima, hvala za svaki uloženi trenutak vremena, za svaki darak, za svaki dolazak na radionicu i za svaki kupljeni proizvod! Hvala za dolazak na naš sajam, za svaki doprinos uspješnosti ove svetkovine ljubavi i zajedništva, svetkovine dolaska malena nevina čeda koje pobuđuje ljudskost u grudima.

J. PLENČA

OŠ VLADIMIRA NAZORA

Prikupljali smo hranu za socijalnu samoposlugu u Rijeci

Učenici i učitelji Osnovne škole Vladimira Nazora uključili su se u karitativnu akciju „Mladi protiv gladi“, a koju organizira Franjevački svjetovni red (FSR) i Franjevačka mladež (FAMA). Prošle godine ova je akcija rezultirala otvaranjem prve Socijalne samoposluge u Hrvatskoj u kojoj mjesečno po namirnice dolazi više od tisuću socijalno najugroženijih Riječana. Akcija prikupljanja proizvoda za pomoć Socijalnoj samoposluzi „Kruh sv. Elizabete“ u OŠ Vladimira Nazora trajala je cijeli tjedan posvećen borbi protiv siromaštva. Učenici su prikupljali proizvode po principu „Jedan učenik, jedan proizvod“, ali naravno, i učenici i djelatnici škole mogli su donirati i više proizvoda po osobnom izboru.

J. MANESTAR

FOTO: ARHIVA ŠKOLE

PROGRAM ZA RODITELJE

Podrška roditeljstvu u Dječjem vrtiću Radost

Brojne društvene promjene obilježavaju kontekst u kojem se odvija suvremeno roditeljstvo – promjene u svijetu rada, sastavu obitelji, u odnosima žena i muškaraca te u shvaćanjima prirode djece, djetinjstva i roditeljskog autoriteta. Još od 1989. Konvencija UN-a o pravima djeteta govori da roditelji imaju pravo na podršku u ispunjavanju roditeljskih odgovornosti (čl. 27). Svaki roditelj je različit kao i njegove potrebe za podrškom u ulozi roditelja. U Dječjem vrtiću *Radost* na različite načine pružamo podršku roditeljstvu.

Od 2008. godine provodi se program za roditelje djece do četvrte godine – *Rastimo zajedno*. Program je razvijen u okviru UNICEF-ova programa za rani razvoj djece i poticajno roditeljstvo (*Prve tri su najvažnije*) s ciljem osnaživanja suradnika u predškolskim ustanovama za pružanje podrške roditeljima u najboljem interesu djece.

Glavni cilj programa je stvoriti poticajno i motivirajuće okruženje u kojemu roditelji s voditeljicama radionica i drugim roditeljima razmjenjuju ideje o načinima na koje žive svoje roditeljstvo i o načinima na koje se odnose prema djetetu.

FOTO: ARHIVA VRTIĆA

Na taj način bolje spoznaju sebe kao roditelje i doznaju i za moguće drugačije načine ophođenja s djetetom. Također se upoznaju sa znanstvenim stajalištima o pozitivnoj interakciji roditelja i djeteta, kao i o roditeljstvu za dobrobit djeteta (i roditelja). U program se najčešće uključuju majke i tek pokoji tata. Ove godine zbog velikog interesa i kao nastavak Kluba očeva *Rastimo zajedno* (aktivnosti u sklopu UNICEF-ova projekta *Jačanje očeva doprinosa ranom razvoju djeteta*) aktivna je i skupina očeva koja redovito polazi radionice.

Provodimo i program radionica s roditeljima *Rastimo zajedno Plus* čiji je cilj omogućiti protok informacija, znanja, vještina i podrške koje koriste roditelji u ispunjavanju njihovih roditeljskih

odgovornosti te promiču osobni rast i razvoj kompetentnosti i roditelja i djeteta. Program je namijenjen roditeljima djece s teškoćama u razvoju u dobi do osam godina života.

Onim roditeljima kojima više odgovara individualni pristup dostupna su i savjetovališta: psihološko, zdravstveno i savjetovališta za poticanje ranog razvoja. U psihološko savjetovalište roditelji se mogu javiti s različitim temama – razvojni problemi

djece, odgojne dileme, rastave, donošenje važnih životnih odluka... Zdravstveno savjetovališta za roditelje osmišljeno je kao podrška i pomoć roditeljima u zdravstvenim temama – prehrani, njezi... U savjetovališta za poticanje ranog razvoja na osnovi procjene djetetova razvoja u suradnji s roditeljima pruža se podrška za poticanje razvoja. Možete doći ako imate bilo kakvih dilema u vezi razvoja svojeg djeteta.

Roditeljstvo je jedna od najvažnijih, najodgovornijih, najljepših i najtežih uloga u životu odrasle osobe. Upravo zbog svoje složenosti, potrebnih vještina i znanja, roditeljstvo zaslužuje podršku.

M. MIŠKULIN

"IZGRADNJA" d.o.o.

Kralja Zvonimira 45, 51260 CRIKVENICA, Tel: +385 51 241 424,
www.izgradnja-ck.hr, e-mail: izgradnja1@ri.t-com.hr

**PROJEKTIRANJE (3D PRIKAZ OBJEKTA) &
IZVOĐENJE SVIH VRSTA GRAĐEVINSKIH RADOVA**

6. ADRIA ADVENT MARATHON

Rekordi su pljuštali

■ Cijeli tjedan uoči starta 6. Advent Marathona pažljivo su se pratile vremenske prognoze. Upravo zahvaljujući lijepom vikendu, formirala se startna lista s imponzantnim brojem sudionika. Vodilo se onom *Rekordi su tu da se ruše!* pa će tako biti sasvim sigurno i iduće godine.

Vrlo brzo sportaši su prihvatili ovu po mnogo čemu jedinstvenu priredbu koja se održava u mirnoj oazi na Kvarneru u razdoblju godine kad Europa već gleda u prve pahulje snijega, kiše, minuse...

Četiri utrke, skoro tisuću sudionika, po prvi put i Utrka šapa, humanitarna utrka s kućnim ljubimcima. U prvoj verziji ove utrke bilo je tri-desetak vlasnika pasa, spremnih za start.

O atraktivnosti staze sigurno će više odati brojni gosti svojim dojmovima stvorenim na stazi od centra i starta na Trgu Stjepana Radića do Selca, dijela kroz Vinodolsku dolinu, do Kačjaka i natrag, s malim, neznatnim usponima i nizbrdicama. Ne bi li rezultati bili bolji, a utrke lakše, natjecatelji su trčali uvijek uz more s prirodnom inhalacijom za puna pluća.

Organizatori su bili sjajni u promocije Crikvenice i cijele rivijere. Svi su bili na nogama od ranog jutra – brojni volonteri, djelatnici komunalnog poduzeća, sportskih udruga i klubova, tehnički organizatori, djevojke iz Turističke agencije *ViaMea* i pomoćnici iz hotelske kuće *Jadran*. Bilo je perfektno i dojmljivo!

• REZULTATI

MARATON – ŽENE:

1. Marija Vrajić (AK Maksimir) 2:58:38;5,
2. Agness Kiss (Benedek-Team) 3:05:59;2,
3. Maja Urban (AK Maksimir) 3:06:40;7.

U ženskoj konkurenciji maraton je istrčala 21 dama iz Slovenije, Mađarske i Hrvatske. Izuzetnu pažnju svojim nastupom privukla je gospođa Jožica Rogelj iz Marathon kluba *Novo Mesto*, rođena sada već pomalo daleke 1947. godine. Njezino vrijeme je bilo respektabilnih 4:14:08. Našoj maratonki Mariji Vrajić (40), pobjednici i ovogodišnjeg 6. izdanja maratona, staza postavljena uz more i brze promjene živopisnog okruženja pogodovala su da iz godine u godinu postiže visoke domete.

MARATON – MUŠKARCI:

1. Henry Kambol (Benedek-Team) 2:28:06;0,
2. Robert Radojković (Tar Vabriga) 2:36:39;2,
3. Srđan Samardžić (Banja Luka) 2:40:51;6.

Pravi, veliki maraton istrčalo je 85 odlično pripremljenih atletičara koji su se prije svega hrabro upustili u borbu sa svojim tijelom, psihom, potom i štopericom. Usprkos brojnim iskušenjima... Najbolje dosad istrčano i ostvareno vrijeme uz veliku prednost od osam i pol minuta rječit govori o klasi pobjednika, a po kretanju na stazi ostavljao se dojam da bi u jačoj konkurenciji ovaj rezultat bio još i bolji. Maratonci su došli iz Mađarske, Češke, Kenije, Srbije, BiH-a, Italije i Hrvatske. Maraton nije mogao ni bez našeg majstora dugih staza Pavla Kombola (1960.), člana KCBT-a *Bribir 1288*, koji je stazu istrčao u vremenu od 4:09:10;4.

POLUMARATON – ŽENE:

1. Betty Cehpleting (Benedek-Team) 1:20:05;1,
2. Tamara Čakić (Maraton Uljanik) 1:28:53;9,
3. Mateja Meško 1:33:26;2

Jaka i brojna ženska konkurencija polumaratonki okupila je respektabilnu brojku od 132 natjecateljice. Rijeka trkačica, sudionica polumaratonu, stigla je iz BiH-a, Italije, Srbije, Njemačke, Austrije, Mađarske i Hrvatske. Ipak je najviše djevojaka i dama došlo iz susjedne Slovenije. Brojčano dobro zastupani i profesionalno organizirani klubovi (*Tekaško Bovec*, *ŠD Tek je tek*, *Adidas šola trčanja*, *Urbani tekački klub*) ostavili su dojam da se trči Prvenstvo Slovenije u polumaratonu. Sudjelovala je i naša natjecateljica Kolombo Car, članica AK-a *Jadrana* iz Crikvenice u vremenu od 2:12:02;4.

POLUMARATON – MUŠKARCI:

1. Kibire Moses Kipruto (Benedek-Team) 1:09:55;9,
2. Zoran Žilić (AK Kvarner-Rijeka) 1:13:56;5,
3. Tamas Olag (Benedek-Team) 1:14:31;7

Brojka od 237 natjecatelja koja su završila utrku djeluje moćno i na najbolji način oslikava popularnost koji je naš maraton dobio u samo šest godina otkako se trči. Još malo pa će i gradske ulice postati pretijesne. Nasreću, dobili smo krasni, široki i prostrani trg na kojem još

više dolaze do izražaja imponzantne kolone natjecatelja koje kreću prema naslovu prvaka. Pobjednik Kibire Moses Kipruto (35) ostvario je uvjerljivu pobjedu i očito je riječ o atletičaru velikih, svjetskih dometa. Na polumaratonu su trčali atletičari iz Italije, Češke, Austrije, Mađarske, Kenije, Nizozemske, a najbrojnije grupe bile su iz Slovenije i Hrvatske. Sudjelovali su i brojni pojedinci znakovitih naziva pod kojima su se prijavljivali – *Porno-grupa*, *Šašavi ultraši*, ali i *Vesele Crikveničke marende* (Bashota, Lovrić). U gornjem dijelu maratona bio je Pavličević iz Bribira koji je na 62. mjestu istrčao odlično vrijeme 1:39:36;8.

UTRKA GRAĐANA – ŽENE:

1. Tea Oljača (AK Sloboda – Novi Grad) 0:19:22;79

Bilo je mnogo poznatih lica u konkurenciji od 122 natjecateljice, ali i podosta strankinja. Pobjednica je bila mlada, 13-godišnja Tea Oljača, vršnjakinja Mateje Jurčić, članice AK *Jadrana*. Sudjelovale su i Slovenke, Mađarice, Talijanke, ali i brojne članice AK-a *Jadrana* iz Crikvenice, Delnica, Rijeke, kao i sportašice iz drugih sportskih disciplina našeg grada, rukometašice i plivačice. Pomnim promatranjem startnih lista i dolaskom na cilj zamijetilo se naše sugrađanke koje ljeti plivaju Maraton Šilo –Crikvenica, a sada su jurile gradskim ulicama. Jedna od njih bila je Sofija Marušinac, odlična plivačica CPK-a *Crikvenice*, i brojne djevojke iz SŠC-a *Dr. Antun Barac*, sa svojom profesoricom Ivom Sudan na pedesetom mjestu. Bez znanja svojeg rukometnog trenera Mladena Prskala, odlična golmanica *Murvice* Sara Mandekić stigla je na cilj 18. u vremenu od 0:24:37.57, da bi dva sata kasnije bila među najboljim pojedincima utakmice *Murvice* i *Samobora*. To su bile lijepe sportske priče iz kolekcije zanimljivosti poput one o najmlađoj Lidiji Halasz (2008.), stolnotenisačici iz STK-a *Crikvenice*. Precizni informatičari dobro su najavili ovu trku kao *Fun Run* ili *Jeder Mann lauf* – svi su trčali, ali ozbiljno... Budite sigurni, zasigurno će trčati i iduće godine. Crikvenica će ostati grad sporta u uzajamnoj ljubavi grada i sportaša.

UTRKA GRAĐANA – MUŠKARCI:

1. Ivan Dračar (AK Kvarner – Rijeka) 0:16:11:87

U konkurenciji od 106 natjecatelja našli su se učenici Školskog sportskog kluba (SŠC *Dr. Antun Barac*), liječnici iz KBC-a Rijeke *Running Teama*, kojima ovo nije bio prvi maraton, štićenici Odgojnog doma *Mali Lošinj*, planinari SD-a *Strilež*, STK-a *Crikvenica*, VKC-a... Posebna zanimljivost bili Kinezi Xiaoli YU i Guang Ping koji su se držali načela o važnosti trčanja.

Uskoro počinju pripreme za 7. Advent Marathon. Očekuju se novi rekordi.

S. LONČARIĆ

NOGOMETNI KLUB CRIKVENICA

Godina vidljivih iskoraka

FOTO: S. LONČARIĆ

■ U završnici ovogodišnjeg prvenstva Međužupanijske nogometne lige NS-a Rijeke nogometaši Crikvenice skrenuli su na sebe pažnju serijom dobrih utakmica i rezultata ne samo u našem gradu već i mnogo šire. Vrlo tanka nit dijeli dva diametralno suprotna gledanja na događanja u klubu. Iako postoje nedoumice i sumnje u kvalitetu momčadi, dobri rezultati bacaju povremene posrtaje u zaborav. Pobjede vraćaju raspoloženje i o njima se govori. To je sudbina svih klubova, navijača i javnosti. Mali je koračić od euforije do skepse, kritike, depresije...

U analizi i inventuri cjelokupnog dometa jednog kluba potrebno je sagledati rad tijekom ciklusa od jedne cijele godine, pa i više, u svim segmentima djelovanja. Nogomet je posebno specifičan sport jer iziskuje najsloženiju infrastrukturu u čije se održavanje treba ulagati permanentno, doslovno svaki sat. Sustav natjecanja traži veliki broj obaveznih natjecateljskih pogona koji pod Kotorom djeluju već 7 – 8 godina. Bolji uvid o radu i rezultatima više od stotinu djece slabije dolazi do izražaja iako je upravo u tom segmentu u HNK-u Crikvenici učinjeno najviše. To je proces koji traje...

Svakako vrijedi da tih sedam natjecateljskih selekcija treba na teren, treninge i utakmice istrčati u jednoobraznoj opremi. Troškovi službenih osoba, organizacije utakmica i putovanja velika su stavka, a sve se to redovito servisira. Primjerice, samo na putu svi natjecateljski pogoni Crikvenice prešli su preko 9.500 kilometara, odigrali 120 službenih i utakmica u kupu...

Prije nešto više od godinu dana Crikvenica je lutala kao opasna plutajuća mina između predstečajne nagodbe, stečaja, blokade računa i aktiviranja računa pomoću dizanja kredita. Burno razdoblje je sada iza kluba, kormilar se vratio na komandni most, čvrsto prigrabio kormilo pa su i rezultati vidljivi. Predsjednik Marko Prpić dobio je novi mandat i odvažno zasjeo također drugi put i na užarenu trenersku klupu u trenucima krize dobrih rezultata. Nije trebalo sumnjati u uspješan ishod.

Veliki dan za nogomet pod Kotorom dogodio se 15. lipnja pojavom pomoćnog terena (47x37) s umjetnom travom i reflektorima upravo uoči velikog Kupa Crikvenice 2016. To je bio sjajno odrađeni turnir koji je privukao u naš grad čak 62 momčadi i potvrdio veliki organizacijski potencijal NK-a Crikvenice.

Kapetan Kiraca Ivan Butorac, najbolji strijelac kluba u 2016. godini (13 golova) i igrač koji je odigrao svih 2700 minuta za svoj klub, kaže: „**Ovaj pomoćni teren je ogromni dobitak za naš klub i za naše brojne mlade kategorije. Rasteretili smo glavni travnjak, a igrači u radnom odnosu, studenti i učenici, bez problema mogu trenirati bez obzira na svoje obaveze. Dugo sam u klubu i prateći razvoj NK-a Crikvenice, mogu biti zadovoljan našim dometima, igrom i trenutačnim stanjem. Pomaci su evidentni u duljem razdoblju koje epizodisti ne mogu primijetiti. Mislim da je za Gradski stadion neophodno brzo postavljanje sustava navodnjavanja koji imaju skoro svi klubovi u okruženju. Riječ je o krucijalnoj investiciji koja bi mnogo značila za glavni travnjak koji zahvaljujući vrijednom Dubravku Jeličiću-Čeletu izgleda odlično. Učinili bismo dodatni veliki iskorak sa sustavom navodnjavanja.**“

Donacija grada stigla je u prave ruke. Svaki dan od ranog poslijepodneva do kasnih večernjih sati izmjenjuju se treneri sa svojim malim igračima. To je mravinjak razigrane mladosti...

Ondje su dvije selekcije mladih i starijih morčića, isto toliko pionira, kadeti, seniori i veterani. Nažalost, ovdje slijedi minuta odmora, klasični time out. Priča o idili pokraj Dubračine staje i kreće prema sumornoj stvarnosti koja traje već dugo. Naime, NK Crikvenica koja juri prema svojem stotom rođendanu nema uzrast juniora. Prema sadašnjoj konstelaciji snaga neće ga niti imati prije sezone 2018./2019. U našem gradu uz bremenitu demografsku sliku postoji i odljev djece u brojne klubove koji nude

atraktivnije uvjete rada, ali i slaba animacija i (ne)obilazak škola s ciljem uključivanja djece u programe nogometa unazad 7 – 8 godina. Uslijedio je egzodus čiji je ishod na naplati već godinama. U nedavnoj prošlosti koštao je klub novčanih kazni, oduzimanja bodova, potrage za igračima zaštićenog godišta čak i izvan naših granica...

Kako bi snažnije prezentirala svoje domete u gradu, NK Crikvenica treba osnažiti logistiku i uključiti većih broj roditelja koji su u drugim klubovima sveprisutni nositelji aktivnosti u organizaciji utakmica i prijevoza. Svakako, prioritet kluba mora postati sustav automatskog navodnjavanja da bi prelijepi Gradski stadion i idućih sto godina bio u punoj funkciji i na usluzi djeci naših sugrađana.

Pogled na ljestvicu, praćenje rezultata, dolasci na utakmice i gostovanja bit će u tom slučaju pravi praznik i radost navijača koji imaju na to puno pravo. Rezultati zasigurno ne će izostati...

Gradski stadion gotovo jedno stoljeće poprište je raznih događanja. Ondje su bile suze, pjesme, radost i tuga, a prije nekoliko dana i jedinstvena prosidba na ovim prostorima. Dani Smojver, dugogodišnji igrač NK-a Crikvenice, čiji su i brat Damjan i otac Dino (aktualni dopredsjednik kluba) igrali pod Kotorom, zaprosio je svoju djevojku nakon utakmice protiv Fažane. Suigrači Goran Kuna i kapetan Ivan Butorac dekorirali su s više od 250 svjećica na travnjaku stadiona prigodnu rečenicu: „**Kate, reci da!**“ Slika lijepe crikveničke noći s bračnom ponudom obišla je sportske portale i novine ne samo u Lijepoj Našoj. Kate je uz kratko neckanje, iznenađena originalnom porukom svojeg dečka (i suigrača), dala potvrđan odgovor.

Veterani Crikvenice i Oroslavja održali su svoj 141. tradicionalni susret koji se održava od jeseni daleke 1946. godine. To je bio susret koji je već odavno nadišao sportsko rivalstvo i pretvorio se u druženje i prijateljstvo. Susreti se održavaju krajem ljeta u Crikvenici, a za Martinje u Oroslavju. Posljednji susret završio je na travnjaku bez pobjednika (1 : 1), ali rezultat u ovim susretima i nije bio važan jer se utakmica igra u više poluvremena – od susreta do susreta.

S. LONČARIĆ

Start ovogodišnjeg Adria Advent Maratona

FOTO: ARHIVA

STOLNI TENIS

Mlade prvakinje na tekućoj vrpici

■ Djevojke iz STK Crikvenice od ove jeseni natječu se u najvišem rangu natjecanja u Hrvatskoj. Sudionice su HEP-superlige u kojoj je konkurencija jaka, svjetska. Mladost Zagreb, Dr. Časl Zagreb, Pula, Duga Resa – najzvučnija su imena konkurencije. Kineskinje, naše reprezentativke, a s druge strane stola stoje uvijek nove, mlađe i bolje suparnice iz nepresušnog sportskog izvora kraj Dubračine. Dorina, Andrea, Marta, Elena, Iva, Lea, Diana, Ivana...

I tako već velikih i dugih 37 godina, preciznije od 21. svibnja 1978. godine. Čak bi se i to razdoblje od 37 godina moglo pomjeriti. Naime, iz sportske povijesti našeg grada vidljivo je da se u okviru Fiskulturnog društva Crikvenice na Glavnoj skupštini 12. studenog 1947. godine (točno prije 69 godina) evidentiralo i djelovanje stolnoteniske sekcije. Stolni tenis se igrao i uoči Drugog svjetskog rata u ponekim dvorištima kao društvena igra, koja je i u imenu prolazila evoluciju od ping-ponga, table-tenisa, tenisa na stolu do današnjeg naziva.

To je sport u kojem se isprepliće obostrana ljubav Crikvenice i njezinih sportašica koje su uvijek prisutne u svim prigodama.

One masovno sudjeluju u organizacijama turnira, pripremama reprezentacije, kampovima, animiranjem djece u školama, odgojnom radu...

Veliki klupski pogon prati sjajna logistika. Treneri Marko Marčelja, Vanja Kosagov i Elena Košuljandić-Handanagić neprekidno se školuju i imaju potrebne licence. Pridružuju im se i dugogodišnja tehnička tajnica Dubravka Pobor te svestrani predsjednik, bočar, rukometaš i stolnotenisač Miljenko Butković, i još mnogo vrijednih kockica roditelja bez kojih STK Crikvenica ne bi bio sportska institucija grada. Vrijedi spomenuti Dragomira Marinkovića, stolnoteniskog suca s „blue badge“ značkom koja mu je omogućila suđenje najvećih sportskih priredaba na svijetu. Moć kluba najbolje se može ocijeniti na odlično pripremljenim godišnjim skupštinama koje su praznik za uši. Šteta da su samo jednom godišnje jer su već godinama najposjećenije u gradu. To su trenuci u kojima se evociraju uspomene i udaraju smjernice za budući rad.

Unazad petnaestak godina igratičice STK Crikvenice počele su se pojavljivati na županijskim rang-listama. Vrlo brzo su ušle na sam vrh rang-lista Hrvatskog stolnoteniskog saveza, a sada su sve bliže srednjem dijelu svjetskih rang-lista. Snaga kluba

FOTO: ARHIVA KLUBA

Članice ženske ekipe STK Crikvenica s trenerom Markom Marčeljom

očituje se u trima ekipama koje se natječu u ligama PGŽ-a, masovnim nastupima i ostvarenim rezultatima na turnirima diljem zemlje.

Postoji jedno mjesto gdje se naše šampionke najbolje snalaze. To su postolja rezervirana za najbolje. Lista laureata iz godine u godinu je sve duža. Na posljednjem proglašenju sportaša grada za najbolju žensku seniorsku ekipu u gradu proglašene su seniorke (Vukelić, Pećanić, Košuljandić, Knežević-Sambić), a Marta Vukelić najboljom sportašicom juniorkom. Brojni članovi i članice kluba doprinose najvišim priznanjima koje osvajaju na školskim natjecanjima osnovnih i srednjih škola. Trener Marko Marčelja dugo je u STK Crikvenici. On je punih 30 godina za stolom i oko njega, najprije kao natjecatelj, a već dugi niz godina kao mirni i samozatajni trener s višestrukim nagradama za najboljeg trenera grada.

STK Crikvenica u prvoj godini igranja u elitnoj ligi traži produžetak superligaškog natjecanja.

„Realno ocjenjujem da bismo mogli izboriti ostanak u ligi. Za to bi nam trebalo 4 – 5 pobjeda. Do kraja jesenskog dijela prvenstva imamo još dva susreta, s Varaždinom u gostima i u Crikvenici s Hodošanom. Pobjeda u gostima kod Bjelovara trebala bi nam biti putokaz prema našem krajnjem cilju. Djevojke su se dobro posložile i prilagodile vrhunskim protivničkim igratičicama. Za mnoge od onih s kojima se sada susreću mogle su donedavno samo čuti, vidjeti na televiziji, ili čitati u novinama.“

Na nedavnom Prvenstvu PGŽ-a Gradska sportska dvorana vrvjela je od

mladih igratičica i igrača. Marčelja dodaje: „Trenutačno imamo petnaestak mladih igratičica i igrača, što je i gornja granica za naše uvjete koji su vrhunski. Superligu igramo u velikoj dvorani zbog propisanih dimenzija propozicijama natjecanja. Uoči početka svake školske godine obilazimo naše škole, animiramo djecu, održavamo ogledne treninge koji su putokaz za buduće mlade nade.“

Rezultati STK Crikvenice posebno su dojmljivi nakon 1999. godine kada je stolni tenis ušao u Srednju školu dr. Antuna Barca. Od 2003. otvaranjem Gradske sportske dvorane otvorila su se i vrata stolnog tenisa na visokoj razini koja proizlazi iz široke baze. Stolnotenisačice STK-a Sv. Jakov – Jadranovo više nego li uspješno igraju u 1. hrvatskoj stolnoteniskoj ligi.

Velikani stolnog tenisa vole Crikvenicu. Daleke 1982. godine STK Crikvenica organizirala je reprezentativni ogled Narodne Republike Kine i Jugoslavije (25. 11. 1982). Uoči OI-a u Seulu na pripremnom kampu STSJ-a u Crikvenici pripremali su se Zoran Primorac, Zoran Kalinić, Ilija Lupulesku, Bela Mesaroš i slavni belgijski reprezentativac Jean-Michael Saive. Također, Tamara Boroš rado se odazivala pozivima za dolazak na tradicionalne turnire Plaža. Sandra Paović je nakon prometne nesreće rehabilitaciju provodila u Selcu družeći se s našim sportašima. Veliki turnir Za slobodnu Hrvatsku organiziran je 1992. godine s izbjeglicama koje su boravile u Crikvenici.

Vrijedi podržati naše djevojke u idućim utakmicama Superlige kako bi očuvali stečeni status. Zaslužile su...

S. LONČARIĆ

Rene Kaliman

FOTO: ARHIVA

■ Rene Kaliman učenik je 8. razreda OŠ Zvonka Cara. Naš mladi svestrani sugrađanin bogate sportske biografije počinje uspješno graditi karijeru u individualnom sportu, i to u vrlo složenim borilačkim disciplinama gdje se odluke donose trenutno, munjevito i u djeliću sekunde. A do dolaska na borilišta treba prolići litre znoja, odraditi na stotine i tisuće sati zahtjevnih treninga, i zaraditi pokoji hematoma, šljivu...

Discipline u kojima nastupa Rene Kaliman, naš najbolji sportaš – mladi kadet s ovogodišnjeg proglašenja sportaša Crikvenice, su taekwondo, kickboxing i savate. Pogled na samo ovogodišnje rezultate djeluje impresivno. Izdvojili smo samo najznačajnije.

• TAEKWONDO

11. Serbia Open ITF Taekwondo Championship (Bačka Palanka, 27. 2.): 3. mjesto;

1. Jadran ITF kup (Crikvenica, 2. 4.): 2. i 3. mjesto;

Copa del Presidente (Riva del Garda, 23. 1.): 3. mjesto.

• KICKBOXING

European Cup Karlovac Open (Karlovac, 12. 2. – 14. 2.): 3. mjesto;

Županijsko kickboxing prvenstvo (Kostrena, 23. 4.): 2. mjesto kickboxing kadeti, 3. mjesto kick light stariji kadeti;

5. otvoreni kup Topusko (1. 10.): 2. mjesto light contact stariji kadeti, 3. mjesto kick light stariji kadeti;

33. Slovenia Open (Zagorje, 5. 11.): 3. mjesto light contact stariji kadeti;

18. međunarodni kickboxing kup (Kutina, 12. 11.): 2. mjesto kick light kadeti, 2. mjesto light contact kadeti.

• SAVATE

Croatia Savate Open (Varaždin, 15. 10.): 1. mjesto assaut;

Kup Hrvatske (Varaždin, 30. 10.): 3. mjesto assaut.

Kolekcija medalja, pehara i priznanja bila bi i veća, ali je Rene izvjesno vrijeme tijekom godine izbivao s natjecanja zbog ozljede. Izgleda da se najteže uključiti iz pravila jedne u drugu borilačku vještinu. Tata Boris govori: „Ja ga prije svakog natjecanja programiram za određenu disciplinu, a Rene na borilištu besprijeekorno primjenjuje pravila ovisno o disciplini u kojoj se natječe.“

Mirni, krhki Rene koji ni po čemu ne odaje da je mali majstor borilačkih vještina trenira svaki dan u Selcu s tatom u klubovima Intense, u Dragi, u Refulu...

S. LONČARIĆ

MOBITEL: 091/228 21 85 - IRENA, 098/31 21 49 - KRISTIJAN
E-MAIL: KRALJEVIČKINJA.DOO@RI.T-COM.HR
KRISTIJAN.TRIBALJ@GMAIL.COM

UPRAVLJANJE OBJEKTIMA, ODRŽAVANJE OBJEKATA,
SVE VRSTE SANACIJA TE USLUGA ADAPTACIJA
POSLOVNIH I STAMBENIH PROSTORA

BAKAR, KRALJEVICA,
JADRANOVO, CRIKVENICA,
SELCE, NOVI VINODOLSKI

CIJENA: 0,35 kn PO M2
CIJENA ZA UPRAVLJANJE I ODRŽAVANJE
OBJEKATA BEZ POV-A

**RIJEŠAVAMO SVE POTREBNO VEZANO UZ ENERGETSKU
UČINKOVITOST OBJEKATA - FINANCIRANO OD STRANE EU!***
*ODNOSI SE NA FASADU, KROV TE VANJSKU STOLARIJU!

KOLUMNA STJEPANA LONČARIĆA

Sportaši ulaze u novu

■ Stara odlazi, kao i sve dosad. Pravi je trenutak za još jedan brzi podsjetnik uz pomoć imaginarnog vremeplova. Nek' polete misli i mašta.

Stojim naslonjen na ogradu Intera i mislim kako bih mogao prošetati. - Ima volje, ali baš i nema neke moći - javlja se izraubani kuk. Zbog toga sam propustio istrčati Adventski maraton, barem onaj za građane, a i onaj s kućnim ljubimcima. Nisam siguran tko bi prvi odustao, moj stari mops Majk, ili ja – a možda bi najbolje prošao moj tata Šime iako je već u 102. godini.

Na našem predivnom Trgu Stjepana Radića Mile Kekin i Hladno pivo pjevaju svoj hit „To će biti taj dan“. Možda dečki imaju i pravo. U odličnoj prigodnoj pjesmi spominju se i naši iznajmljivači – Zimmer frei. Pjesma je prava za ovu priliku.

Prolaze naši sugrađani, sve dragi likovi i *likice...* Stari i mladi, znani i malo manje znani, neki na relaciji *Bog!* ili u kategoriji koja samo maocetungovski klima glavom gore-dolje. Većina žuri, rađe se posljednje nabavke. Ima i raspoloženih, i onih još raspoloženijih. Vodice čine svoje, a tu i tamo padne i pokoja pjesma, neki sotto voce, ali većina forte, čak i fortissimo. Ima i pirotehnike, ali ne one sportsko-nogometne.

Svaki drugi poznanik, sa strahom da se nećemo vidjeti sljedećih nekoliko dana, čestita novu unaprijed. Pa to je prava mala vječnost! - Sve najbolje, Tebi i Tvojima - a već drugi znanac stoji u redu dok Mile pjeva o tom danu...

Kompa, čekaj da sredimo dojmove. Cenzurirajmo sve što na ovaj dan treba izbri-sati, zaboraviti i poželjeti da se više ne ponovi, barem ne tako skoro.

Crikvenički sportaši zaslužuju samo pohvale i dobre želje na dočeku Stare godine.

Djed Božićnjak je već učinio svoje. Početkom mjeseca i sv. Nikola je nešto vjero-vatno stavio u kopačke, tenisice, planinarima SD-a Strileža u gojzerice, a roniocima u peraje.

Ribarima je pak objesio ulov na udice. Ne, ovo sigurno nije istina jer našim ribolovcima takvi pokloni ne trebaju, ni s kraja, ni iz barke. Oni to rađe bolje od naših opjevanih dari-vatelja poklona – Djedice, Mikule...

Misli mi kreću prema Hladnom pivu. Kaže Mile: - Cijela će zemlja od ljeta živjeti kao bubreg u loju... Bravo, onda smo riješili i dio sportskog proračuna. Već sada... u staroj! Jasminka Citković može odahnuti...

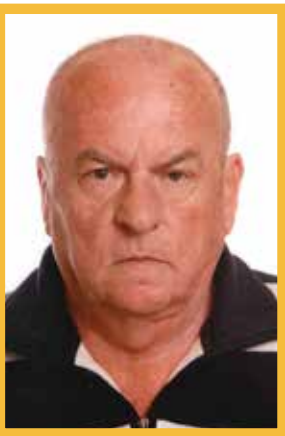
Krećem hrabrije s dobrim željama prema Murvici, ne rukometnoj, već ovoj našoj stol-jetnoj, ovdje na trgu. Rukometnoj treba požel-jeti nastavak lijepih igara i uspjeha u prven-stvu i kupu, a možda i realizaciju sna zvanog – Prva liga.

Rukometašima želim mnogo više sloge, i to ne samo ja, koji sam, evo, već 54 godine u rukometu, najljepšoj sportskoj igri na svijetu. Treba doći neki novi Keops koji će konačno postaviti piramidu, ali ne onu špicastu, već piramidu sa širokom bazom koja teži prema jedinstvenom vrhu. Nažalost, zdrobljena su sredstva u puno klubova i malo je novih igrača. Treba sačekati 6 – 7 godina dok dečki stasaju, zamjene sadašnje aseve iza kojih su ostale lijepe i uspješne godine, ali vrijeme čini svoje...

Okrećem pogled prema Krku. Gledam prema Klimnu dok kineske naočale stvaraju privid, barem na trenutak. Učinilo mi se da su i svjetla na bazenu ostala upaljena. Valjda ne treniraju plivači ili vaterpolisti!? A ne, opasne su ove cvike po 15 kuna. Ne bih ih preporučio za ovako nekorektan privid. Ipak, možda ipak krene jednom i ono pravo... Inicijativa se čula na posljednjem skupu, tribini o Crikvenici kao zdravom gradu. To je to... „Eppur si muove!“

Pokraj mene prolazi moj dobri prijatelj Braco Vukić iz ribarnice u Vinodolskoj i sav sretan i ozaren javlja važnu vijest na kraju stare: - Gotovo je, Žuti je pristao, a Keke je sve sredio... E, ovo će biti veliki iskorak za nogometaše. Željko Stojčić-Keke potpisao je predugovor s Robertom Prosinečkim kako bi u proljetnom dijelu prvenstva veliki Žuti preuzeo funkciju vanjskog suradnika nogometaša. Potpisivanju predugovora pris-ustvovao je samo jedan reporter – *naš* Andrija Jarak, a snimka je obišla grad još tijekom jutra.

Kuglači se već raduju. Veliki prijatelj KK-a Crikvenice Nikola Majnarić usvojio je prijedlog novih propozicija koje će u mnogome pridon-i-jeti igračima koji su skloni promašajima. Prema novim pravilima svaki igrač će imati pravo na

korekciju od pet promašaja u svakom setu tako što će mu se hitac ponavljati. Ima još novina, ali o njima naknadno. Tek Mile Baričević to mora podignuti na nivo Europe. Kako je riječ o veli-kom prijateljstvu, prijedlog je samo stvar forme. Prihvaćanju propozicija prisustvovat će i Josip Manestar kako bi naš lobi ostao u većini i nesav-ladiv u odnosu na Majnarića!

Gledam prostor na kojem se prošle godine trebao igrati ljetni hakl. Nadam se da će se zagladiti nesporazumi i da se stari majstori vraćaju na trg – već ovo ljeto.

Jedriličari nižu uspjeha na koje smo već pomalo naviknuli. Želim da o njihovim dometima ne moramo kopati po internetu i saznanja tražiti preko druge ruke. Nema razloga za samozatajnost.

Boćari malo večeras odmaraju, ali samo večeras. Balote i bulini su u pokretu, čujem zveket dobrih izbijanja, meki zvuk koštivanja... Želim majstorima iz dvaju dijametralno suprotnih dijelova grada, istočnog i zapadnog, mir božji i ostvarenje najvećih planova do kojih su već djelomično i došli dobrim igrama u jesenskom dijelu prvenstva. Nije ni isključeno da Crikvenica dobije još dva kluba za inaug- raciju u više rangove natjecanja. Ne smijemo zaboraviti i moje Dramaljce koji dobivaju dva nova joga na poklon od grada. Bit će još bolji!

Hladno pivo praši i dalje. Dobre želje lete kao u svakoj velikoj obitelji kao što je crikvenička sportska obitelj koja je jedna itekako velika i složna obitelj koja nije lišena problema, uvijek s manjkom love, ali to i nije važno. Složni smo i takvi smo najbolji...

Semafor odbrojava, a sudac će označiti jedan novi početak.

S. LONČARIĆ

KRIŽALJKA

ODRŽAT ĆE BOŽIĆNI KONCERT U PETAK 23.12. U CRKVI SVETOGA ANTONA U CRIKVENICI		VELIKO JEZERO U AZIJI („MORE OTOKA“)	GLAVNI SASTOJAK METVIČINA ULJA	OGRADA OD DRVENIH STUPOVA	DOČEKUJE SE NA TRGU U PETAK 30.12.						SASTAVIO: JMVCA SUBAT	VELIKA SVJETSKA NAFTNA KOMPANIJA	ORGAN SLUHA	ZVIJEZDA PRVOG DANA ADVENTA 2016. U CR-KVENICI	SVJETSKI POZNATA SPLITSKA GLAZBENA ATRAKCIJA	NASTUPIT ĆE NA TRGU U CRIKVE-NICI 30.12.
PISAC JOYCE ILI KOŠARKAŠ LEBRON											UŠKOP-LJENIK U HAREMU					
BRAT ELEKTRIN, UBIJO MATER DA OSVETI OCA											VELIKA ANGLO-MIZOZEM-SKA NAFTNA KOMPANIJA					
PLUTAJUĆA LEDENA GROMADA (POTOPILA „TITANIC“)											MJESTO U BAČKOJ (VEČINSKI HRVATSKOJ)					
ŽRTVENIK											„KISIK“		„ORDNANCE“ „INTEGRA-TIVE TOUCH FOR KIDS“			
„BELGIJA“		STARA MJERA ZA TEKUCINU DO TOG VREMENA					PLEME KOJE JE ŽIVJELO UZ RIJEKU TISU		RUSKI KOM-POZITOR MIHAIL („RUSLAN I LJUDMILA“)	„ANNO DOMINI“	RIMSKI- 500	UPIŠUJE SE KOD PLAĆANJA RAČUNA MJESTO BLIZU OPATJE	DAŠČICE ZA POKRIVA-NJE KROVA			
POMAGALO ZA IMOBILI-ZACIJU DIJELA TJELA							GODINA ROĐENJA OVJERA, SVJE-DODŽBA									„OPSEG“ OBRADI-VANJE ZEMLJE PLUGOM
POKAZNA ZAMJENICA			PREDSJED-NIK TRUMP U HRVAT-SKOJ JE 25%								ROMAN RANKA MARINKO-VICA SVEČENIK					
PADATI DIO PO DIO									GRČKI BOG ŠUMA „EUROPEAN INDUSTRIAL INITIATIVES“					ZEMLJIŠNE MJERE „ULTRA-KRATKI VALOVI“		
POSAO				STRANO MUŠKO IME (BISKUP LIONSKI) EDO MURTIĆ							VELIKA EUROPSKA RIJEKA ANTON ČEHOV					
SREDIŠTE ZABAVNIH ZBIVANJA U CRIKVE-NICI														SUSJEDNA SLOVA ABECEDE „LITRA“		
„KALCU“			POPULARNI ALKOHOLNI KOKTEL NA BAZI RUMA								OPĆINA U NAŠOJ ŽUPANJI					

KARTOLINA

U ovom broju Primorskih Novitadi objavljujemo fotografiju čiji je autor naš čitatelj **Dalibor Jud**. Ako želite da se i vaša fotografija nađe na ovom mjestu u jednom od sljedećih brojeva Primorskih novitadi, pošaljite odabrane fotografije na e-mail: novitadi@crikvenica.hr

BOŽIĆNA AKCIJA

Čestit Božić i sretna Nova Godina!

"ADRIATICMOTO"

KOTORSKA24 CRICKVENICA

051/781-804

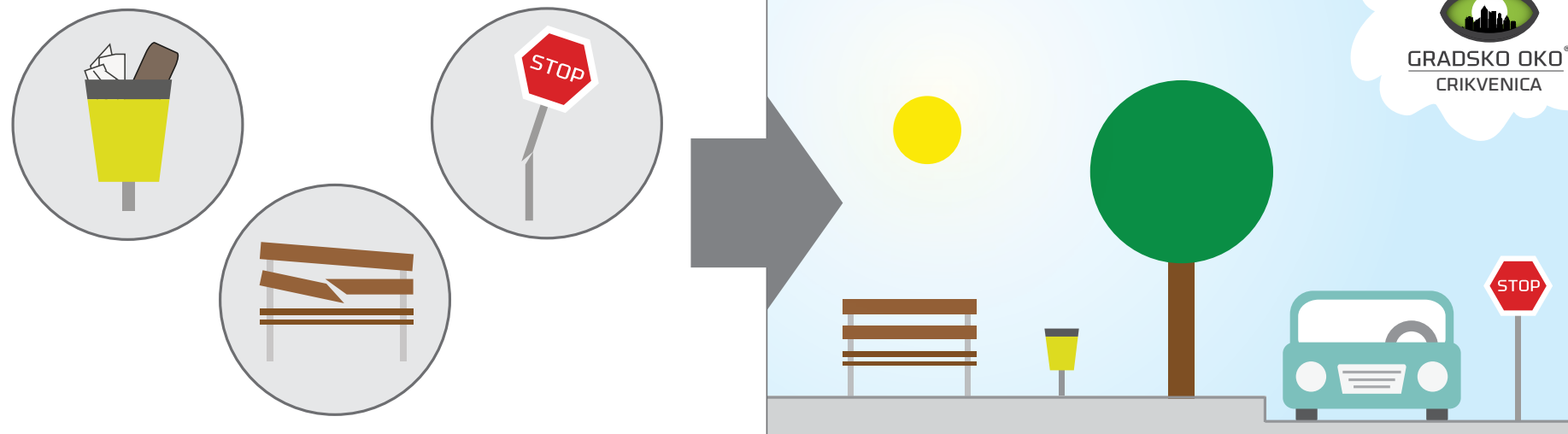
GRADSKO OKO®

EVIDENCIJA KOMUNALNIH PROBLEMA

Registrirajte se na internet stranici

crikvenica.oko.hr

i počnite prijavljivati uočene probleme!

Prijavljivati možete i putem aplikacija za pametne telefone

- 1 Registrirajte se na internet stranici crikvenica.oko.hr
- 2 Preuzmite aplikaciju na pametni telefon sa Google Play (Android) ili App Store-a (iPhone)
- 3 Unesite aktivacijski kod i podatke za prijavu (podaci za prijavu nalaze se na Vašem e-mailu)
- 4 Uočite problem i prijavite ga!

ANDROID

iPhone

Kod za Android aplikaciju

Kod za iPhone aplikaciju

Maškare Crikvenica

7.1. - 1.3.2017.

PROGRAM:

7. siječnja 2017. - subota

16:00 - Maškarano druženje u Matkovićima

14. siječnja 2017. - subota

21:00 - Primopredaja ključeva i dizanje zastave

- Maškarana zabava: **Maja Šuput**, Gradska sportska dvorana

21. siječnja 2017. - subota

15:00 - Otvoreni maškarani pikado turnir, Gradska sportska dvorana

21:00 - Maškarana zabava:

Mauro Staraj & "La Banda", Gradska sportska dvorana

22. siječnja 2017. - nedjelja

15:00 - Čajanka, restoran Hotela "Kaštel"

28. siječnja 2017. - subota

21:00 - Maškarana zabava: **Joško Čagalj - Jole**, Gradska sportska dvorana

29. siječnja 2017. - nedjelja

11:00 - Dječja maškarana povorka

14:00 - Velika maškarana povorka

4. veljače 2017. - subota

16:00 - Maškarane igre, Gradska sportska dvorana

21:00 - Maškarana zabava: **Marijan Ban i "Diktatori"**, Gradska sportska dvorana

11. veljače 2017. - subota

21:00 - Maškarana zabava: **Jelena Rozga**, Gradska sportska dvorana

12. veljače 2017. - nedjelja

15:00 - Čajanka, restoran Hotela "Kaštel"

18. veljače 2017. - subota

21:00 - Maškarana zabava: **Mladen Grdović**, Gradska sportska dvorana

19. veljače 2017. - nedjelja

15:00 - Čajanka, restoran Hotela "Kaštel"

22. veljače 2017. - srijeda

17:00 - Čakavsko maškarano zapolne, OŠ Zvonka Cara Crikvenica

25. veljače 2017. - subota

10:00 - 7. maškarani turnir za žene, Bočalište "Gornji kraj"

15:00 - Maškarano druženje u Gornjem kraju

16:00 - Vesela čajanka Dječjega vrtića "Radost"

20:00 - Krštenje mesopusta, maškarana zabava:

Nives Celzijus, Gradska sportska dvorana

1. ožujka 2017. - srijeda

16:00 - Čitanje šentence i spaljivanje mesopusta, Trg Stjepana Radića

Turistička zajednica Grada Crikvenice
Trg Stjepana Radića 1c
51260 Crikvenica
Tel: +385 51 241 051
www.rivieracrikvenica.com
info@tzg-crikvenice.hr

Božićna poruka gradonačelnika Crikvenice Damira Rukavine

■ Drage sugrađanke i sugrađani, zahvaljujući vašem povjerenju, u prilici sam čestitati vam božićno-novogodišnje blagdane.

Naš voljeni grad iz godine u godinu napreduje i sve je ljepši i ugodniji za život svih uzrasta, od onih najmlađih do onih najstarijih. Vjerujem da ste primijetili kako u blagdansko vrijeme sjaji posebnim sjajem obučen u božićno ruho te sam uvjeren da uživate u još više sadržaja koje ove godine nudi program adventa u Crikvenici. Sreća i veselje na vašim licima najljepša su nam naknada za uloženi trud i glavni motiv za daljnji rad.

Drage moje Selčanke i Selčani, Svetojelenke i Svetojelenci, Jakovarke i Jakovari, Crikveničanke i Crikveničani, u ime svih svojih suradnika i u svoje ime, svima vama i vašim najbližima želim sretan i blagoslovljen Božić i na dobro vam došlo novo leto!

Neka i naš prekrasni grad raste s nama i svakim danom postaje ljepši i ugodniji za život!